

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor
Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Frančiška
Korošec, Ivanka Prisljan,
Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska ČGP Mariborski tisk
Maribor

Glasiilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

KOMUNISTI ŽELEZARNE SO ZBOROVALI

Za preteklo obdobje na splošno velja, da so delovni ljudje pod vodstvom ZKJ in tovariša Tita dosegli pomembne uspehe. S sprejetjem novega programa delovanja ZKS in ZKJ, nove ustave ter pokongresne usmeritve delovanja je zveza komunistov izbojevala vrsto zmag tudi v svojih vrstah proti stališčem in silam, ki so zavirale uveljavljanje delavskega razreda. 21. seja predsedstva ZKJ je izraz boja v ustvarjanju in krepitvi razredne, revolucionarne usmerjenosti ter uspešnem razvoju socialističnega samoupravljanja. Objektivna protislovja socialistične graditve dopuščajo različne poglede na mnoga, tudi bistvena vprašanja naše nadaljnje poti. Nenehno razvijamo samoupravne oblike in mehanizme za demokratično reševanje problemov in nasprotij, za demokratično dogovarjanje in odločanje o tem, kako bomo probleme svojega časa urejali, da bodo rešitve krepile socialistične samoupravne odnose v družbi. To je sistem samoupravnega odločanja, ki vključuje politično dogovarjanje v socialistični zvezi, sindikatih in drugih družbenopolitičnih organizacijah, pa tudi idejnopolitično vlogo ZK, ki je plod njene zgodovinske poti in ciljev. ZK je kot celota vztrajno delovala na krepitvi boja za vodilno vlogo delavskega razreda in v tem duhu politično vzgajala množice. Komunisti smo usmerjeni k ustvarjalnemu delu za boljše materialno in višje duhovno življenje človeka in družbe, za popolnejše in bogatejše odnose med ljudmi. Oblikujemo se kot celovite osebnosti, ki jim je družbeni interes hkrati lastni interes in zato po svojih zmogljivostih prispevamo k družbenemu odnosu, v katerem se splošni družbeni interes izraža tudi kot individualen in narobe.

IZ VSEBINE

Besedo imajo sodelavke — Kako izpolnjujemo gospodarski načrt — Proizvodnja slovenskih železarn — S sej kolektivnih izvršilnih organov — Sklad skupne porabe in naše potrebe — Obrat pnevmatskih strojev — Kdaj bo dograjena nova telovadnica — Napad na našo tovarno — Letovanje 76 — Iz naših TOZD — Filatelija — Kultura — Šport — Zahvale

Zavedamo se, da je to dolgotrajen proces, v katerem družbenopolitične težnje vse bolj določajo tudi moralno zavzetost in delovanje posameznika.

Preizkusni kamen za uspešnost samoupravljanja so stvarne razmere in resnični odnosi v TOZD ter krajevnih in interesnih skupnosti. Na teh treh sloni celotni delegatski sistem.

DRUŽBENOPOLITIČNA VLOGA ZVEZE KOMUNISTOV

VII. kongres ZKS je na podlagi temeljnih nalog za uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih in političnih odnosov sprejel naslednje resolucije o nalogah komunistov:

— o razvoju proizvodnih sil in uresničevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov,

— o organiziranju delavcev in delovnih ljudi v TOZD, v krajevnih in samoupravnih skupnostih,

— o razvoju kmetijstva in podeželja,

— na področju vzgoje, izobraževanja in raziskovalnega dela,

— na področju kulture.

Sedaj je čas, da analiziramo uresničevanje teh resolucij ter ostalih sklepov VII. kongresa, kakor tudi uresničevanja ustave.

3. seja CK ZKS je posvetila vso pozornost ocenjevanju ustavne zasnove samoupravnih odnosov in organiziranosti združenega dela.

Že od sprejetja ustavnih dopolnil smo razpravljali o najustreznejši opredelitvi TOZD. Naša delovna organizacija se je organizirala v sedanjo obliko še v času, ko so veljali amandmaji, nismo imeli določenih izkušenj in stališč. Ko smo bolj dojel ustavna načela, smo hitro ocenili, da smo neustrezno organizirani. Na pobudo sveta ZK je delavski svet naše delovne organizacije imenoval posebno komisijo z nalogo, da oceni, kateri deli naše delovne organizacije imajo ustrezne pogoje za organiziranje delavcev v TOZD. Pri tem delu smo komunisti Železarne Ravne aktivno sodelovali, ker smo se zavedali, da ne želimo formalnih oblik organiziranosti, temveč moramo usmeriti svoja prizadevanja za uveljavitev takšnih sprememb, ki bodo delavcem omogočale, da se bo v odnosu do dohodka uveljavil kot subjekt s polno odgovornostjo ob upoštevanju solidarnosti in vzajemne odgovornosti z vsemi drugimi delavci. Zavedati se moramo, da uresničevanje ustave terja organizirano in akcijsko enotno delovanje komunistov v vseh okoljih delovne organizacije, saj proces preobrazbe odnosov odpira vedno nova

vprašanja ter dileme in poraja konflikte med starim in novim. Preseči moramo pogostokrat staro zaostalo zavest in ob pomoči drugih naprednih socialističnih sil utreti pot v nove odnose, v katerih bo dosežena tista sprememba položaja delavca, ki smo jo z ustavo sprejeli. Interesi posameznikov v posameznih skupinah se morajo umakniti interesu vseh delavcev in sicer na podlagi uresničevanja temeljnih interesov delavskega razreda.

Komunisti železarne smo se vključili v akcijo za uveljavitev družbenoekonomske politike. V naše letne gospodarske načrte smo vgradili vse intencije, ki jih nalaga družbenoekonomska politika in jih je možno tekoče spremljati. Naloga za stabilno gospodarjenje ni enkratna in je ni mogoče čez noč razrešiti, zato bo boj za stabilno gospodarjenje potreben še najbrž tudi v prihodnjih letih.

Poseben poudarek smo komunisti posvetili tudi dohodku in dohodkovnim odnosom, vendar ugotavljamo, da na tem pomembnem področju nismo bili tako uspešni. Velike težave so bile v preobrazbi miselnosti in pojmovanja dohodka, njegovem podružabljanju in samoupravnem dogovarjanju na tem področju. Delavca ne smemo prepričati, da glasuje formalno za ta ali oni samoupravni dogovor, temveč ga moramo seznaniti in poučiti o namenu dogovarjanja in sporazumevanja. Takšnih težav, kot smo jih imeli, verjetno ne bi smeli več imeti.

Ugotavljamo, da prepočasi usposabljammo delegacije v TOZD in krajevnih skupnostih. Člani delavskih svetov so še zmeraj člani, ne pa delegati TOZD. Dostikrat so naši zbori delovnih ljudi bolj oblika informiranja kot odločanja prav zaradi neurejenih odnosov v delegatskem in informacijskem sistemu.

Gospodarska vprašanja so vseskozi bila v središču pozornosti in akcij delovanja članov ZK, čeprav naša delovna organizacija dosega v zadnjem času zelo pomembne rezultate. Največkrat je bila izpostavljena delovna in tehnološka disciplina, s katero nismo zadovoljni in odnos posameznikov ali skupin do dela. Delo moramo postaviti na pravo mesto, kajti če je delo delovnemu človeku potreba in če je delo zavestno in kvalitetno opravljeno, rezultat dela in njegova razporeditev na osebne dohodke in sploh razporejanje dohodka ne bo težavno. Komunisti smo bili skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami aktivni pri oceni samoupravnega sporazuma o delitvi OD. Razumljivo je, da je to področje najbolj pereče, saj aktivira pozitivno ali negativno vsakega posameznika. Pri razreševanju problemov in nesporazumov pa dostikrat naletimo tudi na nerazumljivo nerazsodnost. Vse probleme na tem področju je nujno demokratično in konstruktivno reševati. Analitična ocena naj bo ogledalo delovnega mesta, oziroma dela.

Vsa pozornost delovanja ZK mora v nadaljnjem biti posvečena družbeni samozasčitvi v vseh njenih oblikah. V naši delovni organizaciji pa moramo še posebej razvijati in poudariti odgovornost do našega premoženja. Dostikrat so proizvodna sredstva izpostavljena neodgovornemu ravnanju in prihaja do velike gmotne škode in povečanja stroškov vzdrževanja. Ta-

kemu početju morajo OO ZK v bodoče tudi posvetiti vso pozornost, objektivno oceniti vzroke nastajanja škode ter krivce izpostaviti zasluženi kritiki. Začeli smo tudi delati prve korake v podružabljanju kadrovske politike. Podpisan je tudi družbeni dogovor o kadrovski politiki. Z doseženimi rezultati pa še nismo zadovoljni in na tem področju bo treba narediti vidnejše premike.

Moralnopolitične in etične vrednote je treba ocenjevati za vsa vodilna delovna mesta, od predelavcev do direktorjev.

Delu samoupravne delavske kontrole komunisti nismo posvečali dovolj pozornosti. Pa ne samo komunisti, tudi vodilni delavci niso našli dovolj razumevanja za delo tega organa. Takšno ravnanje moramo komunisti prvi sprebrniti ter pomagati smislu in delovanju delavskega nadzora. Predvsem komunisti na vodilnih delovnih mestih bi morali podpirati delo delavske kontrole, ker ta organ dejansko pomaga predvsem njim pri odkrivanju nepravilnosti v njihovem okolju.

Našo knjižnico moramo postopoma obogatiti s strokovno idejnopolitično literaturo. Ponovno bi morali zaživeti marksistični krožki. Na dnevne rede sestankov OO ZK moramo za začetek dajati posamezna poglavja iz statuta ZKS in ZKJ, nekaj poglavij iz programa delovanja ZK in ostale aktualne teme, katerim so kos že starejši člani ZK. Ostala predavanja pa organizirano izvajati preko občinskega komiteja, za katera bi dobili res najboljše predavatelje.

Naša delovna organizacija je pokazala dovolj razumevanja za šolanje posameznih kadrov za delo v ZK. Dva naša člana sta končala srednjo šolo, dva sta še na šolanju. To akcijo je vredno pohvaliti, šolane kadre pa čim bolj smotrno izkoristiti za partijsko delo. S tem nikakor nimam v mislih profesionalizirati partijsko delo, temveč tako šolan kader kadrovati za najbolj pomembne partijske funkcije.

Komunist se mora nenehno dokazovati v vsakdanjem delu, v samoupravnih organih, krajevni skupnosti, skratka na vseh področjih. Njegova dejavnost je toliko uspešna, kolikor se uspešno uresničuje idejna vloga avantgardnega poslanstva. Za tako zahtevno nalogo mora biti komunist idejnopolitično usposobljen. Ravno na tem področju si želijo vsi člani več. Z dosežanim pristopom k temu vprašanju nismo zadovoljni. To so potrdile vse konference OO ZK v Železarni Ravne. Želimo, da skupno z občinskim komitejem izdelamo skupne programe idejnopolitičnega usposabljanja, oziroma izobraževanja širokega članstva ZK. Te pozornosti morajo biti deležni najprej novosprejeti člani ZK in mladina.

Akcija ZK pri usposabljanju družbenopolitičnih organizacij za uspešno opravljanje njihove vloge in funkcije se je začela tudi v naši delovni organizaciji. V ta namen bo imel komitej ZK Železarne Ravne posebno komisijo. Komunisti, ki delajo v teh organizacijah pa morajo biti nosilci nalog in pozitivnega delovanja.

Preteklo leto smo komunisti ocenjevali integracijo SOZD SŽ, kjer so bile podane tudi smernice nadaljnega vsebinskega in ne formalnega jačanja tega procesa.

ORGANIZIRANOST ZK V ŽELEZARNI RAVNE

Z današnjo konstituantno konferenco ZK v Železarni Ravne začinjamo uresničevati tudi sklepe 5. seje CK ZKS. Na žalost ne bomo mogli uresničiti načela »v vsako TOZD organizacija ZK«. Vendar si moramo ob tem zadati nalogo, da bomo s stalnim delom posebno z mladimi delavci tudi to načelo uresničili. To je stalna naloga vseh OO ZK.

Vsaka OO ZK mora aktivirati svoje člane, predvsem tiste, ki se še niso vključili v delo drugih družbenopolitičnih organizacij. Ta bo morala imeti pregled nad celotnim svojim članstvom in jih angažirati po svojih sposobnostih.

DELOVANJE OO IN SVETA ZK ŽELEZARNE

Svet ZK Železarne se je v preteklem letu sestel 9-krat, sem so vštete tudi skupne seje s političnim aktivom. Svet je že v začetku leta imel nalogo, da mora narediti reorganizacijo ZK. V tem obdobju je komisija za samoupravno organiziranje podjetja v več TOZD aktivno delala, zato se je svet seznanjal z njenim delom. To tematiko smo imeli na programu skoraj celo leto, saj je to pomenilo uresničevanje načel, katere imamo zelo lepo zapisane v novi ustavi. Moramo pa priznati, da je ta pot uveljavljanja v praksi le nekoliko predolga, čeprav je nekaj objektivnih vzrokov za takšno stanje. Takšno zavlačevanje in odlaganje zadanih nalog pa pomeni, da komunisti, oziroma svet ZK železarne ni izvršil svojih začetnih nalog. V poletnih mesecih je nastopila poostrena akcija o stabilizacijskih ukrepih, v kar se je svet zelo aktivno vključil. Ker so bile to zelo obsežne in odgovorne naloge, smo začeli delati s političnim aktivom. To ni bilo samo formalno telo, kot so to nekateri mislili. Aktiv je pomenil koordinacijo dela; družbenopolitične organizacije so na ta način usklajevale določene akcije, in sicer:

— obravnavanje informacije IK CK ZKJ in sprejem načrta akcije,

— sprejem načrta in izvrševanje akcijskih ukrepov glede stabilizacije,

— formiranje koordinacijskega odbora za spremljanje uvoza in načrtovanje akcij (katerega predsednik je tov. Karadža),

— s sklepi političnega aktiva smo zadolžili vse službe in organe, ki so morale poročati o takratnem težkem gospodarskem položaju naše železarne,

— politični aktiv je pregledal in kritično ocenil vsa poslovna poročila, posebej smo se ustavili pri problematiki uvoza in izvoza,

— kot aktiv smo se dvakrat sestali in podrobno obravnavali samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov, na katerem smo imeli deset pripomb.

Na eni izmed sej je svet obravnaval delo delavske kontrole v TOZD II, kjer smo potrdili njeno delo. Vodstva TOZD bi morala biti zainteresirana za čim boljše delo samoupravne delavske kontrole, saj jim vendar ta pomaga razreševati vse negativne pojave, ki še danes v nekem smislu črnijo naš samoupravni sistem.

Na zadnjih dveh sejah je svet ZK obravnaval reorganizacijo ZK v železarni.

Temu delu smo posvetili veliko časa, saj smo se želeli čim bolj približati takšni reorganizaciji v naših vrstah, da bi se pozneje kar najbolje ujemale z novim samoupravnim organiziranjem v podjetju. V določen rizik smo šli zavestno. Naš samoupravni socializem je takšen, da se s časom stalno razvija in spreminja, zato se temu primerno moramo prilagajati tudi komunisti.

Pri svetu ZK je delovala kadrovska komisija, ki je pripravila vse potrebno za organiziranje takšne oblike ZK, katero danes dokončno oblikujemo. Že bežen pregled nam pove, da smo naredili precejšen korak naprej. Osnovno izhodišče nam je v vsaki TOZD-OO ZK, ki preko delegatskega sistema tvorijo najvišji organ ZK v tovarni — konferenco. Konferenca ima svoj izvršilni organ — komite. Oba organa imata tri komisije. V sami bazi moramo v bodoče komunisti postati bolj prisotni pri živem delu tam, kjer se začenjajo porajati osnovni problemi. Na nas pa je, da bomo v bodoče znali koordinirati delo med OO in stalnimi aktivni, konferenco in komitejem. Pri pravilni razdelitvi partijskega dela moramo biti vsekakor bolj uspešni, kakor smo bili do sedaj. Če se bomo pravilno organizirali, bodo posamezniki manj obremenjeni. Pozabiti moramo na tisto staro miselnost, da je dober sekretar že dobra partija. Še zdaleč ni tako, partija smo mi vsi komunisti, uspešni pa takrat, če nam baza dobro dela. To zadnje nam naj bo eno od glavnih vodil za bodoče delo.

Po starem sestavu smo imeli štiri OO ZK z osmimi oddelki. Vseh komunistov v železarni nas je 376. Od tega imamo v članstvu 28 žena od skupnega števila 1038 zaposlenih.

Mladih delavcev je v železarni zaposlenih 1700, od tega je članov ZK okrog 90. Te številke nam veliko povedo. Med našo mladino in ženami moramo najti več naših članov. Mi imamo vendar veliko mladih, dobrih delavcev, predanih delovnih žena, le pravičen pristop do teh ljudi moramo najti in naše vrste se morajo pomladiti. Mladi vendar prinašajo v naše vrste nov duh, svežino in pa tudi kanček revolucionarnosti, katero mnogokrat pogrešamo na naših sestankih. Vendar moram povedati, da smo ravno na tem področju v zadnjem letu naredili precejšen korak naprej. V naše vrste smo sprejeli 40 novih članov in to v glavnem mladih ljudi. Najbolj važno je to, da jih je večina iz proizvodnih obratov, torej iz neposredne proizvodnje. V bodoče mora biti to naša stalna naloga pomlajevati naše vrste z neposrednimi proizvajalci. Reči je treba, da so v OO ZK in oddelkih imeli precej stroge, vendar objektivne kriterije za sprejem. Zmotili smo se samo v enem primeru, vsi drugi se precej uspešno vključujejo v družbenopolitično delo. Večkrat slišimo, ko nam mladi pravijo: sprejeli ste nas v svoje vrste, kaj sedaj, ali boste kaj naredili za naše družbenopolitično izobraževanje? Mladi tudi pravijo, da želijo več povezave med mladino, sindikatom in ZK. Starejši in odgovorni smo na potezi da po tem vprašanju resnično kaj naredimo. Veliko je stvari, katerim sami ne bomo kos, ampak tukaj je še občinski komite ZKS, kakor tudi delavska univerza. Treba je hitro ukrepati, za takšno izobrazbo je treba izkoristiti

Konferenci sta prisostvovala tudi sekretar medobčinskega komiteja tov. Bošnik in sekretar občinskega komiteja tov. Pogorevc
Foto: F. Kamnik

zimski čas. V nobenem primeru ne smemo dopustiti, da ne bi ugodili željam mladih po izobraževanju. Pri sprejemu v članstvo ZK še velja reči, da v tistih obratih, kjer mladina dobro dela, sprejemamo na predlog mladinske organizacije, tam so potem sprejemi tudi manj zgrešeni. Evidentiranje kandidatov za sprejem v članstvo je pri nas potekalo po že ustaljeni praksi. Po razgovoru s kandidatom je ta povabljen na sejo sekretariata, pozneje na sestanek OO, da kandidat spozna način, kako delamo v ZK.

V zadnjem letu je svet ZK železarne in partija nasploh začela boljše sodelovati z mladinsko organizacijo, kakor tudi s sindikatom. Z mladinsko organizacijo iščemo poti, kako bi bila mladina bolj uspešna pri tako velikem številu mladih v našem podjetju. 1700 jih je, v mladinsko organizacijo pa je vključenih le 700. Seveda imajo tudi pri mladini težave; veliko ljudi živi na terenu izven Raven.

Precej drugače je pri povezavi dela med sindikatom in partijo. Danes smo že slišali, kje vse smo našli skupni jezik našega sodelovanja. Predvsem smo sodelovali pri pomembnih vprašanjih — odločitvah, ki so širšega pomena za našo delovno skupnost. Tukaj še gotovo nismo izkoristili vseh možnosti sodelovanja, vendar je začeto delo dobro zastavljeno. Komunistu je osnovna dolžnost, da deluje v družbenopolitičnih organizacijah; v podjetju je sindikat najbolj množična organizacija.

Po stari obliki so se OO ZK zelo različno sestajale. Prilagodile so svoje delo terenu, na katerem so delovale. V TOZD I so imeli prakso sestajanja po oddelkih. Kovačnica, valjarna, livarna in topilnica so zaključene enote in so se temu primerno organizirali tako, da je bilo sestankov OO ZK bolj malo. Po oddelkih so se sestali, in sicer:

- topilnica 15-krat,
- kovačnica 10-krat,
- livarna 8-krat,
- valjarna 11-krat.

V mehanični in DSSS so se lažje sestajali na nivoju OO ZK, in sicer:

- mehanični obrati 14-krat,
- DSSS 11-krat,
- TRO 11-krat.

Sestanki so bili množični in v glavnem dobro pripravljani. V določenih trenutkih, pri bolj zahtevnih stvareh, smo včasih tudi odpovedali. Na naših sestankih smo velikokrat zavzemali sklepe, toda žal, precej stvari je ostalo neizvršenih, kar pomeni, da vedno nismo bili dosledni pri svojem delu. V bodoče moramo komunisti bolj tvorno sodelovati pri samoupravnem odločanju; na tem področju smo naredili najmanj. Saj si drugače ne moremo razlagati dejstva, da nam nekatere stvari gredo na DS skozi, za katere komunisti niti ne vemo, (nakup v Nemčiji). So pa OO imele na svojih dnevnih redih veliko pomembnih stvari:

- predkongresno aktivnost,
- programe dela,
- obravnavo planov proizvodnje,
- oceno in priprave na volitve organov samoupravljanja KS, občine ter referendum,
- sprejem članov v ZK,
- obravnavo kongresnega gradiva,
- izobraževanje članov ZK,
- oceno sklepov 3., 4. in 5. seje CK ZKS,
- nov samoupravni sporazum o delitvi OD,
- obravnavo nekaterih zaupnih informacij o sovražni dejavnosti proti Jugoslaviji,
- oceno in izrekanje vzgojnopoličnih ukrepov,
- stabilizacijske ukrepe,
- kadrovske priprave za OO ZK, konferenco in komite,
- uresničevanje nove ustave v TOZD,
- dejavnost delegacij v SIS, KS in TOZD,
- o nekaterih idejnopoličnih vprašanjih,
- družbenoekonomski položaj delavca v TOZD,
- članarino.

Navedel sem samo nekaj najbolj važnih vprašanj, o katerih so razpravljali oddelki

in OO ZK, to so pa tudi vprašanja, pri katerih smo bili komunisti najbolj dosledni — uspešni. Ni nam pa šlo pri organiziranju samoupravljanja, disciplina v podjetju je vedno slabša, šepa izvrševanje zadanih nalog, medsebojni odnosi v podjetju niso ravno najboljša vrlina, določene službe ali odgovorni delajo tisto, kar bi ne smeli, zadanih nalog pa ne izvršujejo. Še bi lahko naštevali, vse z namenom, da bi pri svojem delu postali bolj kritični.

Občinski komite ZKS Ravne nas je realno ocenil. Političnih odstopanj v negativnem smislu ni bilo. Vzgojnopolitično smo obravnavali samo en primer. Član zveze komunistov, ki s svojim dejanjem pokaže odklon od linije in politike ZK pa je tako izključen.

V bodoče želim in vabim vse novoizvoljene sekretarje stalnih aktivov in OO k dobremu sodelovanju. Z dobro voljo se da veliko narediti. Vsem dosedanjim sekretarjem zahvala za trud, ki so ga vložili v partijsko delo.

Po tem poročilu, ki ga je imel organizacijski sekretar ZK železarnice magister Jože Žunec povedal naslednje:

Z rastjo naše tovarne se ni v popolni meri razvijala in pozitivno rasla naša miselnost, ki ima premnogokrat še veliko obrtniške in drobnoindustrijske mentalitete. Takšna miselnost se izraža v najosnovnejših dejavnostih dela v tovarni. Nepopolno izkoriščanje delovnega časa, zamujanje in predčasno odhajanje z dela, slabo izkoriščanje nekaterih proizvodnih in ostalih kapacitet, slabo planiranje in izvrševanje planiranega programa, malomaren odnos do družbenega premoženja ter skrb za vzdrževanje in obnavljanje tega premoženja, neupravičeni lomi na agregatih, nekatere slabo zamišljene, oziroma nepopolno končane investicije, neskladnost proizvodnega programa, neupravičene zahteve po novih napravah ob slabo izkoriščanih kapacitetah že obstoječih naprav, vse to so komponente, ki bi sicer, če bi jih odpravili, mnogo doprinesle k boljšemu poslovnemu uspehu. Često smo preveč zaneseni z našimi sicer ne majhnimi uspehi v poslovanju, ki pa se lahko hitro sprevržejo v negativni smisel, če se z razvojem novih tehnoloških možnosti in družbenopolitičnih dejavnikov ne bo spreminjala tudi naša pozitivna miselnost.

Moramo priznati, da smo na vseh nivojih nedosledni pri svojem delu, premalo vrednotimo in delamo obračun pri sebi, kaj smo naredili za naš boljši jutri. Še tako uspešno delo se po kritični in objektivni presoji lahko izboljša. Naše delo je še vse premalo načrtno, vse premalo pa se tudi držimo že izdelanih programov, često spreminjamo svoje odločitve po trenutnem čustvenem efektu, pri tem pa pozabimo, da smo pa vso stvar prej že temeljito preštudirali in analizirali. To se odraža pri našem vsakdanjem delu, pa žal v preteklosti tudi pri nabavi nekaterih strojev, ki jih sedaj opazujemo kot tujke, ki molče strmijo, mi jim pa ne znamo, često pa tudi ne moremo vzbuditi le malo življenja. Ne bi rad, da bi kdo razumel, če bo moja kritika ostrejša, ko se bom dotaknil nekaterih bolj konkretnih primerov, da sem sam izvzet. Vsi smo prežeti z določeno miselnostjo, ki bo počasi postala »cokla« našega razvoja, vse preveč namreč

kažemo eden na drugega, premalo pa se sami angažiramo, da bi problem čimprej in najbolj uspešno rešili.

Naj začnem pri topilnici, nismo še pozabili na havarije na transformatorju 25 t peči ter predora jekla na 40 t peči. Medtem smo že imeli manjše predore na ostalih pečeh, pa kljub temu še nismo dovolj energično ukrepali, saj često skrivamo našo neefektivnost pod plaščem samoupravljanja, kar je skrajno škodljivo. Kljub zelo resni šoli s transformatorjem 25 t peči, še vedno ni dovolj efektivna signalizacija na 10 t peči. Imeli smo najnovejši lom na žerjavu pri 40 t peči, pa ugotavljamo, da nam to in to manjka. Pri našem delu je še vse preveč nekakšne splošne odgovornosti, ko vsi za vse odgovarjamo, premalo pa imamo našo odgovornost konkretizirano. Ko gre vse v redu, se radi pohvalimo, da smo tudi za to in za to odgovorni, ko pa zaškriplje, se čutimo užaljene in presenečene, če nas kdo spomni, da je to posledica našega slabega dela in čuta odgovornosti do proizvodnih naprav.

Nekatere naprave v čistilnici livarne so tako slabo vzdrževane, oziroma so potrebne nujnih rekonstrukcij, pa stvar nikakor ne steče. Da ne bo poznejših vprašanj, povem takoj, da mislim na oljni bazen, zaradi katerega je ogrožena tehnologija termične obdelave, da mislim na voz pri žarilni peči, itd.

V livarni smo leta in leta nemo opazovali spomenik, ki nas je vedno znova in znova opozarjal na nerestnost naših odločitev — gre za napravo za centrifugalno litje. Nabavljena je bila, verjetno ne s slabim namenom, za litje cevi, ki bi se obdelovale v naši mehanični delavnici in izvažale. Medtem smo spremenili našo odločitev in tega proizvoda ni v naši tovarni, naročil v tuzemstvu pa tudi ni. Lahko samo ugotovimo, da so probni izdelki kvalitetni, naprava pa ne proizvaja, mučimo pa se z zastarelo tehnologijo v istem obratu pri nekaterih drugih izdelkih, pa nimamo novejših naprav.

Valjarna se bavi z nekaterimi akutnimi ozkimi grihi, nekaj med njimi pa je seveda tudi subjektivno obravnavanih. Lansko leto smo že skoraj planirali nov brusilni stroj za brušenje gredic, pri pregledu in analizi zastojev pa se je ugotovilo, da ostali brusilni stroji stoje velik del časa zaradi pomanjkanja delovne sile, čeprav naprave obratujejo na štiri izmene. Vsekakor ni bilo takšnega pomanjkanja sodelavcev, da jih ne bi mogli dati tja, kjer je ozko grlo. Če pa pomislimo že na predčasno odhajanje z dela, ki je v tem obratu in tudi v ostalih obratih pereče, potem pa bi z boljšim izkoriščanjem proizvodnega časa lahko blažili marsikatero ozko grlo.

Zelo mirno je šla mimo nas rekonstrukcija in mehanizacija drugega ogrodka na srednji prog, čeprav je trajala dvakrat dalj časa, kot je bilo planirano. Res, da je to zakrivil dobavitelj, res pa je tudi, da je bilo potrebno načrte pred začetkom del malo bolj skrbno pregledati.

Podobne stvari najdemo tudi v kovačnici, vendar v milejši obliki, pa tudi v jeklovleku, kjer so sicer nekateri stroji zastareli, vendar pa je kljub temu na njih preveč popravil ter se preslabo čuvajo, posebno če vemo, da imajo sodelavci za

čiščenje strojev rezerviran določen čas, kljub temu pa je delo slabo opravljeno.

Ne morem mimo tega, da se ne bi dotaknil tudi kapacitet v naših službah, ponekod imamo ogromne, pa prav tako slabo izkoriščene kot pri strojih, tudi slabo vzdrževane pa kljub temu prevečkrat iščemo neposrednega krivca le v proizvodnem in vzdrževalnih obratih. Prevečkrat se opravičuje nedoslednost dela v službah z dostavo podatkov, s slabo evidenco v obratih pri tem pa se pozablja, da bi uspeh bil boljši, če bi bil kontakt boljše izpostavljen, če bi vsak opravil svojo dolžnost dosledno in s kritično presojo svojega dela, manj pa s kritično presojo dela svojega soseda.

Marsičesa v svoji diskusiji nisem omenjal, omenil sem le tiste najbolj značilne stvari, ki morajo čimprej iz prakse. Smatral sem, da le kritična ocena lahko v določenem trenutku zagotovi večji uspeh pri našem delu. Vsekakor pa je tako pričuvanju družbenega premoženja, vzdrževanju, investicijah pri čuvanju naprav bilo doseženih že vrsto lepih rezultatov, slabe stvari pa je potrebno smelo prikazati, pa če ne za kaj drugega, samo za to, da jih v prihodnosti ne bi več ponavljali.

V razpravi so diskutanti opozorili na slabosti v partijskem delu, nakazali pa tudi določene rešitve — objavljamo jih v nekoliko skrajšani obliki.

Janez Žnidar je govoril o nalogah, ki smo jih dolžni izvrševati v zvezi z zakonom o zagotavljanju plačil. Decembra sprejeti zakon bo začel veljati aprila. Sedaj bomo razpolagali samo s plačano realizacijo. Za prodano blago bomo morali dobiti tudi plačilo. Za plačano realizacijo se bo štel, če nam bo kupec plačal v 10 dneh ali pa poslal ček ali menico, za katero bo moral nekdo garantirati (npr. banka).

To so veliki premiki, ki bodo zahtevali drugačno obnašanje, kot smo ga bili dosedaj vajeni. Sedaj bo veliko težje prodajati, težje bo dobiti kupca, ki bo najkasneje v 90 dneh tudi plačal. Zato je vprašanje, kam bomo prodajali. Te stvari so prišle prehitro, niso pa prišle čez noč. To je sedaj tista zadnja mera, da se obnašamo tako kot smo se prvotno domenili. Veliko težje pa bo tam, kjer se še do sedaj ni nič naredilo.

Naš delovni kolektiv se je že med letom na tem področju stabilizacijsko obnašal, saj so se že po sklepu DS povečale naložbe v investicije. Prav tako so si DS zadali nalogo, da se že v mesecu marcu sprejme nov program varčevanja za leto 1976. Ozirom na preizkušnje, moramo še resneje pristopiti k temu planu. Ker so letos ostrejši predpisi, posebno glede plačevanja na domačem trgu, bo seveda vse to vplivalo na to, da bomo morali dohodek, ki ga bomo ustvarili, še skrbneje obračati.

Tov. Milan Božinovski je govoril o ideji nopolitični organiziranosti v sedanjem obdobju in tudi za naprej. Prav gotovo se da ugotoviti, da sedanje osnovne organizacije ZK niso bile tako učinkovite kot bi lahko bile. Zaradi velike številčnosti se je bilo nemogoče sestajati pogosto in tako člani ZK niso imeli takega pregleda nad vsedelom. Hiba pa leži tudi v premelem poznavanju osnov socializma in leninizma. Dejstvo je, da čaka vse člane ZK korenito

sprememba. Zaostri bo potrebno disciplino vseh članov, razporediti dolžnosti, razbremeniti posameznike, kar naj bo doprinos za učinkovitost dela. Še naprej bo potrebno uporabljati že znane metode za izobraževanje (seminarji, kongresi). Vsi ti problemi so seveda rešljivi in jih bo potrebno reševati tudi v prihodnje.

Tov. Bojan Krajnc je govoril o novi organiziranosti mladine. Rekel je: »Ni pomembnejšega problema v društvenem življenju in razvoju, ki ne bi zadeval položaja in življenjskih perspektiv mladine. Prav tako ni pomembnejšega mladinskega vprašanja, ki ne bi bilo družbeno in za katerega rešitev ne bi bile odgovorne družbenopolitične organizacije. Uresničitve stališč se odraža tudi pri nas v železarni. Vidimo, da skoraj ni organa ali komisije, v kateri ne bi bili vključeni mladinci. Zdaj je naloga na nas mladih, da upravičimo zaupanje, ki nam je dano. Kot nalogo smo si zadali, da se bomo pojavljali povsod tam, kjer teče bitka za uresničitve nalog. Smatram, da sedaj še nismo tako usposobljeni, da bi to resnično zmogli. Zato mora biti osnovna naloga usposabljanje za aktivno delovanje v samoupravnih organih in organih družbenopolitičnih organizacij.

Rad bi poudaril, da tega ne bomo zmogli sami. Večkrat se bi morali vprašati, kam, na katero mesto se naj postavi mlad človek, ko se srečuje z različnimi problemi. Ali je dovolj informiran, usposobljen, da zna vedno ločiti nazadnjaštvo od naprednega.

So še posamezniki, ki smatrajo, da imamo neka privilegirana mesta. Mi smo tisti, ki smo najbolj odgovorni člani mladinske organizacije.«

Tov. Ledinek je povedal nekaj o samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in osebnega dohodka. Vprašal je tudi, zakaj zdaj vse miruje, zakaj se pojavljajo sedaj takšne spremembe tudi z opisi delovnih mest. Zakaj ne gre gradivo že v razpravo? Tudi v Informativnem fužinarju bi moralo biti to objavljeno. Danes dobiš gradivo za samoupravni sporazum, jutri ga že sprejmemo in ljudje jih morajo sprejeti, tudi če nočejo. Dotaknil se je tudi vprašanja kadrovanja, razpisa delovnih mest. Povedal je, da preden da komisija razpis, so že ljudje na delovnih mestih. Kdaj bo s takšnim izigravanjem konec?

Tov. Sead Karadža je povedal, da je ena glavnih nalog bila ureditev ustavnih načel v samoupravni praksi. Misli, da smo na tem področju napravili in dosegli napredek. Kljub temu se moramo zamisliti in povedati: za nami je že nekaj let od sprejetja ustave, ustavnih določil in to so primarni dokumenti. To je tudi obdobje, ki nam je odprlo veliko politično delovanje in zato je tudi prav, da ugotovimo, kaj smo dejansko dosegli v tem času.

Danes si moramo začrtati jasne cilje, kako bomo vse tiste težave, ki nas tarejo, rešili. Poudaril je, da gre za bistvene premike na tem področju, saj smo sprejeli določene sklepe. Ugotavlja pa, da še danes večina naših sprejetih sklepov ni realiziranih in zato se na tem področju ni kaj bistvenega spremenilo. Naštel je tudi nekaj primerov:

— preobširno in nerazumljivo gradivo za razne seje in materiali prihajajo prepozno,

— na sejah se ne vodijo zapisniki, da bi lahko vedeli, kaj se je tam obravnavalo in sklepalo,

— delegati DS in SIS, prav tako tudi vodje ne izvršujejo svojih funkcij tako kot bi jih morali,

— stvari ocenjujemo pavšalno. Lotevamo se lažje poti. Dostikrat je potrebno samo malo več dobre volje in tako bomo delegatski sistem tudi uveljavili. Misli, da je čas, da delegati v DS vršijo funkcijo svojih stališč, da bodo DS neposredna oblika odločanja.

Ugotavljamo, da so tovariši, ki so predsedniki DS bolj delovni predsedniki kot pa predsedniki DS. Voditi morajo politiko samoupravnega odločanja (predsednik dobi dnevni red in nato mora voditi DS — mislim, da to ni dovolj). Dostikrat smo razpravljali tudi glede Informativnega fužinarja, naj ne bo revija. Nismo pa dejansko nič dosegli. Center za samoupravljanje — tudi delegati so o tem že govorili — je treba usposobiti, da bo lahko vršil svojo funkcijo in od tam morajo prihajati za DS lepo pripravljene — kratki in razumljivi. To je način uveljavljanja delegatskih funkcij.

O komunistih na vodilnih položajih — se večkrat govori. »Mnenja sem, je dejal

tov. Karadža, da to ni pravilno in mislim, da so komunisti na vodilnih položajih še bolj odgovorni za izvajanje nalog in sklepov. Tudi naši vodilni se morajo obnašati kot komunisti za reševanje zadanih nalog. Večkrat pa ni tako. To nam ne sme biti vseeno. In na to je potrebno v bodoče opozarjati. Na takšen način bomo sprejeli in lažje prišli do rezultatov pri stvareh, ki so potrebne rešitve.«

Tov. Jože Matitz je povedal: »Naše pojmovanje ekonomike se največkrat konča pri navijanju cen. Kot primer naj navedem dobave TAM, kako smo poslovali s tem kupcem. Ko smo dosegli višje cene smo dobave zelo slabo izpolnjevali (dobava delov za kolesa). Poudaril bi, da navedeni primer ni edini, je pa vzorec. Namesto, da razmišljamo o povišanju cen, bi bilo boljše, da se poglobimo v produktivnost, da naš dohodek dvignemo na zdravi osnovi, prodajne cene pa prepustimo raje prodajnemu oddelku.

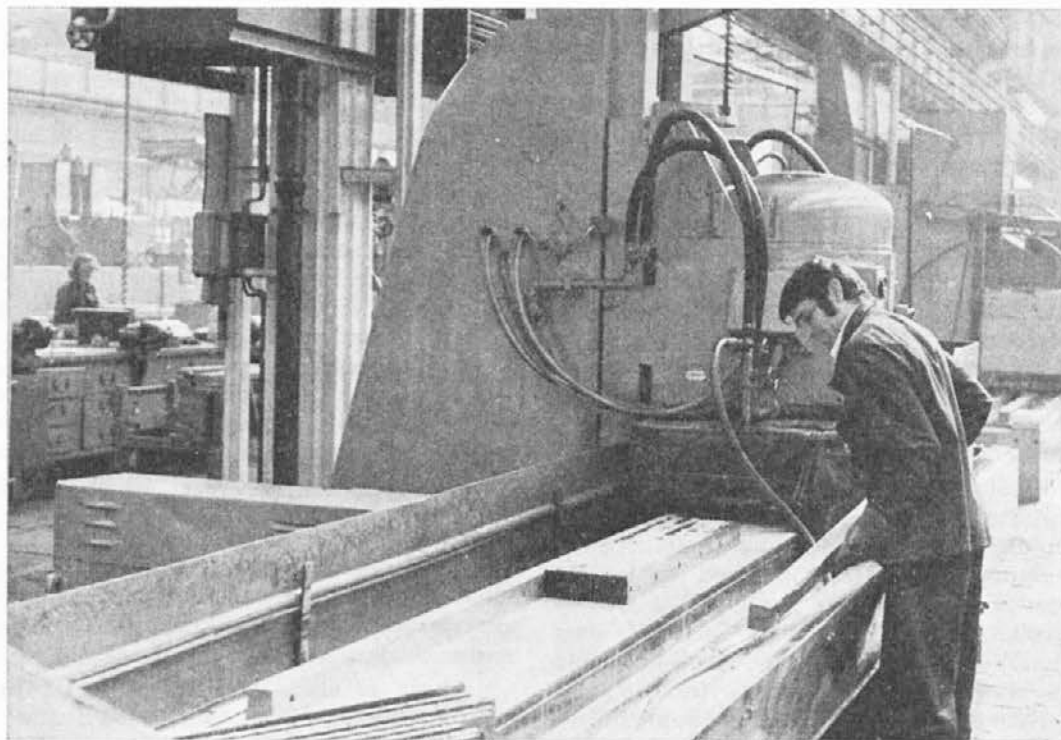
Večkrat se sliši, da nam primanjkuje metalurških inženirjev, preveč pa imamo ekonomistov in inženirjev za organizacijo dela. Tudi nad tem se bomo morali nekoliko zamisliti. Mislim, da je tudi to ekonomika, o kateri bi morali več razmišljati kot pa o dviganju cen.

Tov. Franc Fale je povedal, da je bilo delo ZK v Železarni Ravne v zadnjem času dokaj živo in da je v tem oziru bilo po-

Na novo izvoljeni sekretar komiteja ZK železarne tovariš Edo Javornik

Foto: F. Kamnik

Želijo si novi brusilni stroj saleman

ročilo sekretarja in organizacijskega sekretarja preskromno. Kot član ZK in kot direktor se je zahvalil svetu ZK, da je kategorično začel s tem, da so vsi sestanki popoldan, izven delovnega časa, prav tako kot DS in razni drugi sestanki. To politiko je treba voditi tudi vnaprej in misli, da je to interes vse delovne skupnosti. Meni, da je partijsko življenje v tem času bilo živo in prav tako bi morala biti živa dejavnost v našem gospodarskem življenju. V tem času smo se borili s stabilizacijo in je to še veliko bolj potrebno, da imamo na vidiku politično aktivnost tudi v gospodarskem poslovanju delovne organizacije kot celote, kot tudi posameznih TOZD, kako se odvija njihov poslovni tempo, disciplina, itd.

Veliko je bilo govora tudi o družbenem premoženju, preprečevanju vsakega odtujevanja družbenega premoženja. Družbeno premoženje je potrebno čuvati, saj je to naše skupno premoženje, vendar smo tu naredili še premalo.

Povedal je tudi, da delovna disciplina ni najboljše: predčasno zapuščanje delovnih mest, kuhanje kave, itd. Tudi bolniški stalež beleži sorazmerno visok procent (okoli 6%). Vse pogosteje se pojavljajo izostanki za razna področja dejavnosti, predvsem gre za razne osebne zadeve, za področje kulture, telesne kulture, in podobno.

Za področje tehnološke discipline je dejal, da se je že dosti izboljšala. Navedel je primer, kako se je uspešno rešila izdelava valjev za SZ (kaljenje).

Danes kaže Železarna Ravne sliko urejene delovne skupnosti, vendar pa bomo morali še marsikaj storiti, da bo red na delovnih mestih, predvsem pa, da bo bivanje v službi prijetno.

Naša prioriteta naloga je, da štedimo na vseh področjih — štednja z reprodukcijskim materialom, električno energijo, vodo, itd.

Povedal je, da so bili na področju izvoza veliki premiki in naloga vseh nas je, da damo izvozu prioriteto. Predvsem mora-

mo gledati, da izvažamo več finalnih izdelkov, kar pomeni, da izvažamo delo. Torej, izvozni cilj, kot smo si ga zastavili v letošnjem gospodarskem načrtu zahteva, da ga v celoti izpolnimo oziroma presežemo.

Treba je povedati nekaj reči, ki si jih je treba vzeti k srcu, da politična situacija ne bo slabša. Pojavlja se kriza na zahodu in če poznamo stanje tam, lahko ocenimo naše stanje. Biti moramo pošteni in objektivni. Vsakemu se v življenju kaj zalomi, vendar mu je potrebno povedati, da se drugič kaj takega ne dogodi.

V boju proti inflaciji bo tudi naša država imela dokaj velike težave in tudi železarna, in tu se bomo morali maksimalno angažirati, da bomo to prebrodili.

Z naročili nismo dobro zasedeni, čakamo na kupce za nože iz SZ. Situacija je takšna, da se bomo morali obnašati tako, da bomo lahko jutri imeli naročila.

Danes naj bi bil zavzet sklep, da se poziva vse člane ZK in sindikat za racionalno trošenje denarja, preveč se govori o pravilniku delitve dohodka in OD, še manj pa je čas o kakršnikoli delitvi. Po sindikalni listi nam ničesar več ne pripada. Nekatera podjetja so celo v izgubi in najbrž bomo tudi mi na nekakšen način mogli solidarnostno pomagati na kakšnem drugem področju.

Sklepe in stališča ZK je treba dosledno izpolnjevati. Ob reorganizaciji moramo tudi kadrovske okrepiti vodilne službe v Železarni Ravne (tehn. dir., komerc. dir., tu so velike praznine). Organizacija naj pomaga rešiti problem na tem področju.

Na koncu razprave se je zahvalil dose-danjemu sekretarju ZK ŽR ing. Karadžu za njegovo delo in z željo za dobro sodelovanje čestital na novo izvoljenemu sekretarju.

Tov. Ivan Vušnik je govoril o slabem odnosu do sredstev za proizvodnjo — dvojnosti takih odnosov: zasebna last in družbena last. Imamo razne primere, kot so signalne naprave. Ni važno kako velik je

signal, če človek tja nikoli ne pogleda. Slab odnos do sredstev obveščanja in signaliziranja.

V Železarni Ravne vse prevečkrat slišimo: mi in vi. In to se prepogosto ponavlja, tako da je glede tega vprašanja delavskega razreda stanje v železarni kratko malo nevzdržno.

Tov. Milan Zafošnik je povedal nekaj o kadrovske politiki. ZK se je v zadnjem času aktivno vključevala v to politiko. Zaradi tega imamo tudi delegatsko bazo. V tej delegatski bazi so se že našli pogoji odločanja posameznikov na zborih v širšem družbenem prostoru. S tem seveda ZK uresničuje svoj obstoj.

Pojavljajo se posamezni poskusi in privatizacija — seveda pa se danes skuša to odpravljati. Privatizacija je plod navad, težko je sprejeti nove navade.

Premalo skrbimo za vzgojo kadrov. Ne spremljamo dovolj rasti kadrov. Tudi tu je določena privatizacija (razni seminarji, katerih se vedno udeležujejo isti ljudje). Z novo reorganizacijo bomo morali dobiti veliko sposobnega kadra (sposobnost hitre odločitve, strokovnost (ipd)). Takrat bo imela odločitev pri nameščanju res tudi širši pomen, na podlagi jasnih meril.

V komite ZK Železarne Ravne so bili izvoljeni:

— Javornik Edvard, Godec Franc, Zafošnik Milan, Andrič Svetislav, Ošlak Miha, Žunec Jože, Gostenčnik Ivan IV., Kranjc Bojan, Dokl Avgusta, Šipek Mitja, Nabernik Dominik, Karadža Sead, Tušek Franc.

Novoizvoljeni sekretar ZK železarne Ravne je tovariš Edo Javornik, ki se je takole zahvalil za zaupanje: »Upam, da bom uspešno opravljal to funkcijo. Zavedam se, da sem kot član ZK dolžan, da to funkcijo prevzamem. Ni lahko najti člana za to funkcijo in prav tako ni lahko najti sekretarja za OO. Funkcijo sekretarja večkrat pojmuje kot dolžnost sekretarja, da se sam zoperstavi določenim težavam in problemom in to je breme za njega. In prav zaradi tega se pojavlja nezainteresiranost ljudi, da bi prevzemali takšne funkcije.

Nekateri mislijo, da je naloga prizadevanja za dobro gospodarjenje naloga posameznikov. Za dobre poslovne rezultate je odgovoren celotni kolektiv. In temu kolektivu moramo priznati poslovne uspehe, ki jih dosega, ki so sad celotnega kolektiva, ne pa samo rezultat zunanjih vplivov. Prepričan sem, da določena priznanja na področju doseganja poslovnih uspehov velja veliko več kot pa nekaj tisočakov več pri delitvi OD.

Mislim, da bomo v bodoče morali bistveno spremeniti svoja stališča do samih članov ZK, posebno odnose do raznih funkcionarjev, ki prevzemajo partijske dolžnosti, če bomo hoteli, da bomo dobili v svoje vrste mlajši kader. Zamisel je v kreiranju samoupravnih odnosov in poslovne politike. Nato pa moramo izvajati sprejete samoupravne odločitve in od teh v našem delu ne bomo smeli odstopati. Če se pojavljajo nove smeri, je treba sprejeti tudi naše planske naloge in šele potem stopiti v naslednjo akcijo.

Zahvaljujem se za zaupanje, ki ste mi ga izkazali.«

Konrad Bezjak

BESEDO IMAJO SODELAVKE

Ja, premalo žensk je na odgovornih mestih. Tu in tam srečaš kako. Toda ženske dobro delajo. Nihče ne more reči, da ženska slabše dela kot moški. Kot sem že dejal, pa je veliko nerazumevanja, zaostalosti in malomeščanskega odnosa do ženske. Toda tudi same niso dovolj odločne, ne bojujejo se dovolj. Morale bi biti bolj energične in vztrajnejše, saj pri nas še naletimo, to je res, na nerazumevanje za položaj ženske: nekateri moški imajo še zastarela pojmovanja, mislijo, da je bolje, da je ženska doma v kuhinji in podobno.

Tito v intervjuju z Vjesnikom

V uredništvu smo se odločili za pogovor s sodelavkami, pa ne samo zaradi Vjesnikovega intervjuja s tovaršem Titom, pač pa tudi zato, ker jih je v naši železarni tisoč in s svojim delom zaslužijo večjo pozornost kot tisto, ki jim je ali pa tudi ne izkazana za njihov praznik.

Sogovornice so v bistvu potrdile besede tovariša Tita, ki so zapisane v uvodu.

V obratu pnevmatskih strojev v TOZD mehanske obdelave je zaposlenih sorazmerno veliko žensk. Odločitev, katero izmed mlajših naj izberemo za sogovornico pa niti ni bila težka, ko nam je tovarš Šisernik povedal, da je Dragica Lesjak vzorna in pridna delavka.

Dragica je po poklicu strugarka, doma iz Črne, v železarni pa dela tretje leto.

— **Kakšni so pogoji dela v obratu pnevmatskih strojev?**

Pogoji za delo so pri nas dobri, vendar glede na to, da je veliko žensk, imamo skrajno neurejeno garderobo. Bilo bi prav, če bi vodilni tudi temu posvečali več pozornosti in ne samo temu, koliko človek naredi.

— **Ti si neposredna proizvajalka, kar pomeni fizično delati, se ti zdi tvoje delo težko?**

Delo ni težko, je pa monotono in se včasih človek tudi naveliča.

— **Kaj pa odnosi med sodelavci, so na zadovoljivi ravni?**

Ne. Skoraj začudena sem nad tem, da odrasli ljudje ne sprevidijo, da je mogoče boljše in lepše delati, če se človeško obnašajo drug do drugega. Pri nas bi bilo treba izboljšati odnose med samimi sodelavci, pa med sodelavci in mojstri, torej čisto do vrha.

Mladi dostikrat občutimo zapostavljanje s strani starejših, ko nam pravijo, da samo okrog letamo in zapravljamo.

— **Tu, kjer si zaposlena, delajo pretežno mladi ljudje, kako pa deluje OO ZSM?**

Udeležujejo se vseh akcij. Imamo svoj program dela, toda le redki posamezniki zares delajo, sestankov OO se večina sploh ne udeležujejo, za izlete pa se radi prijavijo. Če lahko govorim na splošno, potem so mladi nezainteresirani za delo v mladinski organizaciji.

— **Vzroki?**

Morda ni prave motivacije, ne najdemo tistega vzroka, ki bi jih aktiviral, ne vem.

— **Ti si predsednica OO ZSM, predsednica aktiva mladih delavcev, delegatka TOZD II za SO Ravne in članica sveta ZK**

železarne, torej si precej družbenopolitično angažirana, nedvomno je treba biti za izvrševanje takih funkcij tudi dobro usposobljen, meniš, da je dovolj storjeno na tem področju?

Še zdaleč ne. Manjka šola za delegate, politična šola za novospregate komuniste, predvsem pa bi morali bolj izobraževati tudi neposredne proizvajalce. Kako naj delavec razumno odloča, če ni poučen o osnovnih pojmi gospodarjenja? Sicer pa to ni samo moje mnenje, marveč tudi mnenje sodelavcev.

— **Kaj misliš, kako bi pri nas lahko izboljšali položaj žensk?**

Na več krajih bi morali urediti jaslice, urediti družbeno prehrano. Razbremenitev matere bi bila precejšnja, če bi uvedli celodnevno šolo.

Ženski bi morali priznati enakopravne pogoje za delo na vseh področjih. Same pa bi se morale bolj angažirati pri športnih dejavnostih in v družbenopolitičnih organizacijah, saj zdaj ženska-mati misli le še na svoj dom in družino, pozablja pa na družabno življenje. Gotovo se to potem pozna tudi pri vzgoji otrok, saj prenekateri starši govore svojim otrokom: jaz tudi nisem bil kje vključen, pa vseeno dobro živim.

Seveda je tu še druga plat, kajti moški pravijo, da je ženska za v kuhinjo in za vzgojo otrok, zelo redko pa ji dajo možnost, da bi dokazala, da je enako sposobna kot moški. Upam, da se bo nekoč to uravnalo, saj se ženske že uveljavljajo v poklicih, ki so bili včasih izključno domena moških, vsekakor pa bo poteklo še mnogo časa preden bomo ženske popolnoma enakopravne.

Urška Božank, mati samohranilka, je zaposlena v TRO Prevalje že šestnajsto leto v mehanični delavnici pri kontroli v zadnji fazi izdelkov.

Pridna je in skromna, so mi povedali na vodstvu, slednje je potrdil razgovor.

— **Vi imate status matere samohranilke, kar pomeni dvojno obremenitev, saj poleg službe odpade na vas še vzgoja otrok, gospodinjstvo in še kaj, kako ste vse to zmogli?**

Veliko sem delala, pomanjkanja nismo trpeli. Imam dve hčerki, ena je že poročena, mlajša pa hodi v ekonomsko šolo.

Delo res traja od jutra do večera, pa sem se navadila in stvari sprejela takšne kot so. Nič se mi ne zdi prehudo, da me po službi počaka še vse delo doma. Človek se navadi.

— **Kakšno je vaše delo v službi?**

Preveč monotono je in utruja, predvsem oči, res ni nič kaj zanimivo, toda delovnih mest tudi ne menjavam rada.

— **Ali je ženska za enako delo enako plačana kot moški?**

Ne, ženska običajno manj zasluži, nekaj že zato, ker ženska nima take fizične moči, ki je potrebna za doseganje norm na delovnih mestih.

— **Kaj menite o enakopravnosti žensk?**

O tem se veliko piše in govori, mislim pa, da ženska ne more biti enakopravna, sicer pa ženskam ne gre za vodilna delovna mesta. Moški so bolj napredni in imajo več časa za take stvari.

— **Je bil po vašem mnenju storjen v zadnjih petih letih kakšen bistven napredek za izboljšanje položaja mater-samohranilk?**

Ne vem. Meni se zdi, da ničesar. Svoja otroka sem sama vzgajala, nikjer nisem nikoli prosila za kaj.

— **Kaj bi po vašem bilo treba storiti?**

Bolje bi morali gledati na njih.

— **Kaj pa pri vas obravnava komisija za ženska vprašanja?**

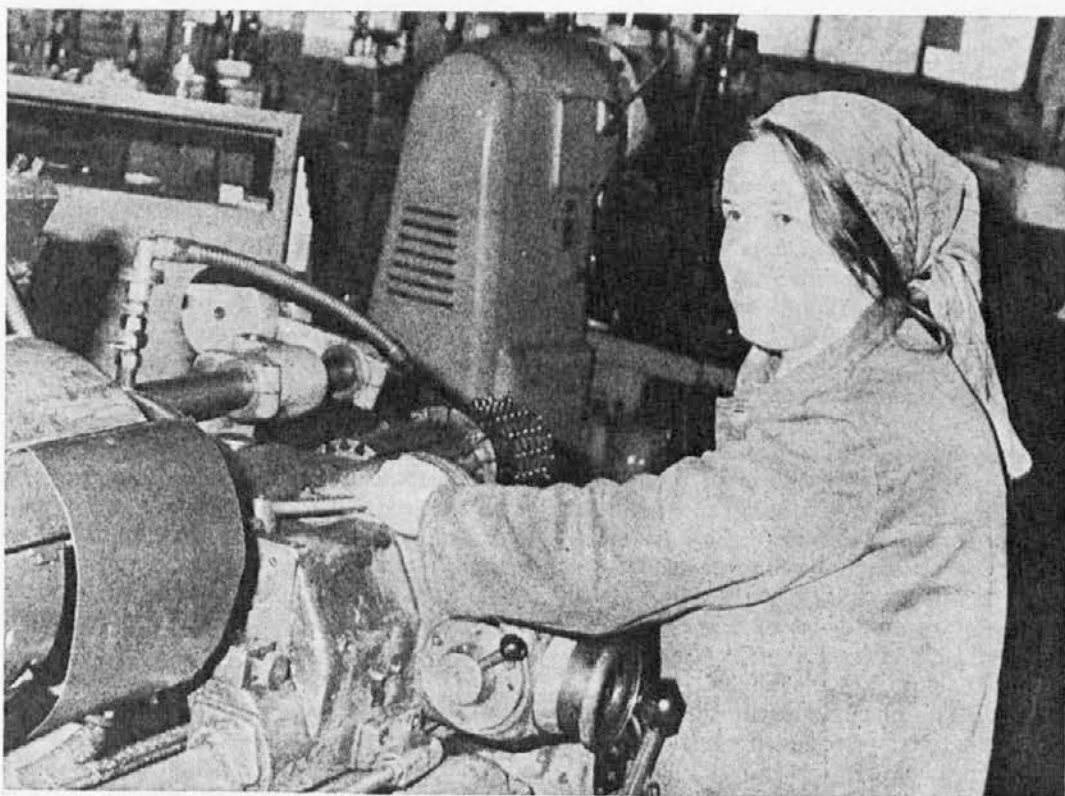
Je ni, ne obstaja.

— **Torej ni problemov?**

So, a ni koga, da bi jih reševal.

— **Ste vključeni v kakšno organizacijo?**

Delegatka za vzgojo in izobraževanje, pri disciplinski komisiji.

Dragica Lesjak: izobraževati moramo tudi neposredne proizvajalce

Urška Božank: človek se navadi, da mora stalno delati

— Kakšen pa je odnos med podrejenimi in nadrejenimi?

Na splošno dober.

Ste zadovoljni s svojim OD?

Ne, mislim, da si za opravljeno delo več zaslužim.

Alenka Rodič je diplomirana inženirka metalurgije. V naši železarni je zaposlena od leta 1960 v metalografskem laboratoriju. Ni domačinka, vendar pravi, da ji nikoli ni bilo žal, da se je odločila delati v ravenski železarni.

— Kakšni so pogoji dela?

Pogoji dela so izredno dobri, ker imamo velik spekter različnih kvalitete jekla in človek lahko uporabi to, kar se je naučil na fakulteti.

— Vi ste ena izmed redkih žensk kot vodja metalografskega laboratorija, se je ženski težko uveljaviti na takem položaju? Glede na to, da je železarna popolnoma metalurška tovarna imamo zaposlenih razmeroma malo metalurgov. Zato imajo vsi metalurgi enaka delovna mesta kot jaz, nižjih skorajda ni. Delam pa izključno z ženskami in to je dobro, kajti moški ne prenesejo, da bi ženski možgani veljali vsaj polovico toliko kot moški.

Seveda pa bi bilo mogoče delati še boljše, če bi imeli nekoliko modernejšo opremo v metalografiji. Aparature so res izredno drage, vendar ne gremo več v korak s časom glede na razvoj metalografije po

Evropi; to so moderni stroji, brez katerih si je težko zamišljati dobre raziskave. Imamo pa zelo dobro povezavo z metalurškim inštitutom v Ljubljani, kjer imajo najmočnejše razvito vejo metalografije, vendar inštitut ni opremljen tako kot drugi metalurški inštituti po svetu. Vzrok za nerazvitost drugih vej je v tem, da v Jugoslaviji sočasno razvijamo pet inštitutov, trenutno so najbolj opremljeni v Zenici — njihov inštitut se lahko primerja z modernimi inštituti po Evropi.

— Kakšne izboljšave predvidevate na tem področju?

Odkar delam v železarni imamo štiri optične mikroskope, ki zadovoljujejo trenutne potrebe, razvili smo dilatometrijo; imamo najmodernejši aparat za določanje TTT diagramov, bodisi izotermnih ali kontinuirnih in menim, da je metalografija tako dobro razvita, da zadovoljuje potrebe industrije. Dobili smo tudi strukturno rentgenski aparat, s katerim dela doktor Grešovnik, prav ta rentgenska tehnika je v Sloveniji najbolj razvita pri nas. Lahko izoliramo karbide, lahko določamo zaostali avstenit, tetragonalnost martenzita, alfa fazo v avstenitnih jeklih. To je danes že rutinsko delo, ker so metode že popolnoma osvojene. V področje metalografije spada dilatometrija in rentgenska analiza, torej tu smo dobro opremljeni, v čisti mikroskopiji pa si želim raster elektronsko

mikroskopijo in kvantitativno metalografijo. Pri tako kakovostnih jeklih pa bi čisto rabili več kot pa samo optični mikroskop, saj moramo čedalje več vedeti o jeklih in nuditi kupcem več podatkov. Pri optični mikroskopiji se da delati, vendar je vključen človek, pri avtomatskih napravah pa je človek bolj ali manj izključen, bistveno več se lahko pregleda, možno je dobiti lepše povprečje — tega pač nimamo. Upam, da bodo tudi pri nas v železarni uvideli, da brez kvantitativne metalografije ne bomo mogli več dolgo delati.

— Ali je danes ženska že popolnoma emancipirana?

Če smo bile 19 stoletij kot podrejena rasa, se tudi v 30. letih ne moremo emancipirati. Vzgajati bi morali mlade. V šolah tega ne delajo. Fantje sicer hodijo h gospodinjskemu pouku, premalo poudarka pa dajejo na tisto osnovno celico — družino, da imamo resnično enake dolžnosti in pravice. Dokler ne bomo fantov tako vzgajali, nimamo kaj premišljavati. Ženske pa tudi vse premalo zaupamo same vase, pa zelo, zelo težko damo kateri prav. Premalo jih podpremo. Bistveno več mora ženska povedati, da se jo sploh začne poslušati in veliko več mora znati, če se hoče vsaj toliko uveljaviti kot povprečni moški. Pa dalje: družba še danes zameri izključno ženski, če družina ni urejena. Zelo malo pravic nam dajejo, samo dolžnosti. Da, samo dolžnosti.

Če ti še zmeraj vsi nalagajo samo ženske dolžnosti in pravijo: družina je tvoja, potem ne moreš politično delati, ker moraš domov k otroku. Pa ni res. Moški se nočejo oprijeti nekega dela, ki traja od jutra do večera. So rojeni pač za velike stvari. Sami zase mislijo. Poglejmo, kje delajo ženske — Saturnus, kovinska industrija, v teh tovarnah imajo tekoči trak, kjer delajo ženske. Zakaj? Ker je duhamorno, ker ženske to morejo prenesti, moški pa samo pripravljajo delo.

Koliko imamo direktorjev in koliko čistilcev? Verjetno pa je povprečna šolska izobrazba na enakem nivoju.

Poglejmo, kje v naši tovarni delajo ženske — v administraciji so, plačane so najslabše, zato ker niso moški. Imamo kurirke in čistilke, ne zato, ker je lažje delo, marveč, ker je slabše plačano. Moški pa misli, da s tem, ko je rojen kot moški, je rojen tudi za višje stvari.

— Kaj menite o kadrovanju ali konkretnije, o napredovanju v službi?

Poglejte, če v železarni vidimo, da kdo dobro dela na nekem delovnem mestu, mu dajo takoj višji položaj in pri tem ne gledamo za prosperiteto ter na to, da bi domovino gradili tako kot bi morali, kajti v mnogih primerih potem ugotovljamo, da ta isti človek na višjem položaju ne dela tako dobro kot si želimo. Samo za položaje gre namesto, da bi človeka pustili tam, kjer dela, vendar ga bolje plačali. Ni vse, če nekemu povišaj položaj, je bolje zadovoljiti ga tam kjer dobro dela. Tudi tisti, ki so strokovno na izredno visoki ravni, s tem še ni rečeno, da so rojeni za menedžerstvo. Vodilni položaji pa so menedžerski. Dobrih strokovnjakov ne potrebujemo na vodilnih delovnih mestih pač pa v proizvodnji. Premalo se zavedajo, da je zelo malo ljudi rojenih za menedžerje. Lahko, da je to žensko gledanje, toda tisti, ki gre iz tehnike

Alenka Rodič: dobro sodelujemo z metalurškim inštitutom v Ljubljani

da bo letos tabor v Karigadorju zadnjikrat, če se ne bo našla kakšna druga rešitev. Veliko krivico bi s tem storili tistim otrokom, ki so socialno ogroženi. Sredstva za letos so zelo rezana, mnogo bolj, kot smo pričakovali. Morda je rešitev v tem, da bi se povezali s sindikati, kjer so zaposleni starši takih otrok.

— Je vaše delovno mesto odgovorno?

Vsekakor, za vsako napako je treba odgovarjati, posebej pa zdaj ob novih postreženih predpisih. Dela pa bo še več in to pomeni še večjo pazljivost. Drugače pa je pestro in dinamično. Osemnajst let že delam na tem. V takem obdobju pa človek temeljito spozna svoje delo in tudi ljudi. Tudi take, ki se imajo za zelo pametne, pa pravim, da so duševni maloposestniki, saj ne moreš biti nikoli dovolj pameten, človek se nenehno uči ob delu in življenju.

— Se s hčerko dobro razumeta?

Ugotavljam, da se precej ujemava po značajih, nimam težav z njo, kdaj pa kdaj je razposajena, pač taka kot vsi otroci. Odkriva, da ji je trenutno najbolj všeč kot pisatelj Josip Jurčič.

— Slišala sem, da tudi vi veliko berete, kdo pa je vam všeč in kaj vas zanima?

Res, veliko berem. Knjige so mi že od nekdaj zelo drage. Mnogokrat sem raje porabila denar za knjige kot za obleko. Predvsem me zanima zgodovina. Od pisateljev mi je zelo všeč H. H. KIRST.

— Kdo pa od naših?

Prežih.

— Zakaj?

Ker je naš. Tako kot je Prežih čutil koroškega človeka, tako je znal slikar Pandur upodobiti Prekmurca. Prežih bi ne znal Prekmurca tako opisati kot Miško Kranjec, Pandur pa Korošca nikoli naslikati.

— Na kakšnem nivoju je emancipacija ženske?

Nisem si mogla predstavljati, da je lahko toliko problemov v zvezi z otroškim varstvom. Sama sem imela prej vse urejeno, ko je bila punčka še majhna. Na Ravnah, v Mežici, Črni je otroško varstvo še kar dobro, na Prevaljah pa je stanje porazno. Na 105 m² uporabne površine imajo 126 otrok, po normativih bi ta površina odgovarjala za 48 otrok. Podobne težave so v Kotljah in na Lešah.

V zadnjem času smo na skupščini razpravljali tudi o letovanju otrok. Videti je,

navzgor bi moral vedeti, da je tam potrebno menedžerstvo ne stroka.

— Na splošno pravijo, da ženske niso za tehniko, kaj pravite na to?

Veste, če nekomu leta in leta vbijajo v glavo, da ni za tehniko, da je samo za kuhlo, potem se tega oprime. Sem pa prepričana, da če ne prej, pa vsaj v enem stoletju se bo pokazalo, da je ženska ravno toliko sposobna delati v tehnični smeri kot kje drugje.

Če pa že kot majhnemu otroku vzamete izvijač iz roke češ, to bo očka napravil, to bo sin, potem res ni mogoče, da bi se ženska zanimala za tehniko.

— Moški so za življenje bolj sposobni, je često slišati, se pridružujete temu mnenju?

Ne. Matere običajno spravijo svoje otroke h kruhu in to lepo, moški zelo malokrat. Pa, če drugega ne, bi morali vsaj gospodinjstvo znati voditi, če so toliko bolj uspešni. Danes ženske lahko živimo sebe, nismo več ekonomsko odvisne in v najhujših primerih preživljamo tudi otroke in s tem občutkom ženske lažje živijo.

— Vas delo za družino hudo bremeni?

Če človek vsaj malo dela z veseljem in če ima rad tiste, za katere dela, mu ni težko.

Avgusta Dokl je aktivna družbenopolitična delavka. Že v mladih letih je bila funkcionarka, članica zveze komunistov je že od leta 1958. Osem let je igrala pri odbojarskem klubu Fužinar. Rada je priskočila na pomoč, kjerkoli so jo potrebovali. Avgusta sedaj dela v krajevni konferenci SZDL, že drugo mandatno dobo je članica sveta ZK železarne.

— Vi ste predsednica skupščine otroškega varstva, kakšne so vaše naloge in težave pri tem delu?

Moja naloga je, da sem koordinator med delegati v železarni, da se z njimi pomenim o problemih naše doline ter, da oblikujemo predloge za skupščino.

Gusta Dokl: življenje je stalna šola

Foto: F. Kamnik

Ja, smo emancipirane. Naša emancipacija pa se žal konča na delovnih mestih, tu ne pride do izraza. Tu bi opozorila na besede Dare Janekovič, ko je v intervjuju s tovarišem Titom rekla:

znano je, da ni svobodne družbe brez popolne osvoboditve ženske. Rada bi namreč povedala, da je tudi v naši družbi še vedno zelo težko biti ženska. Čeprav je veliko izobraženih in pametnih žensk, marljivih in sposobnih visokokvalificiranih delavk, ki jih je premalo na odgovornih mestih in dolžnostih, tam, kjer odločajo... — to drži tudi za našo železarno.

Kar pogledimo, kje imamo pri nas postavljeno žensko — na vodstvenih mestih je ni, v samoupravnih organih je ni. Moški podcenjujoče gledajo na nas. Ženski v prvi vrsti pripisujejo vlogo matere in gospodinje. Nočem biti krivična do njih, toda včasih znamo biti ženske bolj preudarne in bolj trezno razmišljati.

— Imate kakšen predlog glede tega?

Kadar razpisujejo vodilna delovna mesta, bi morali sprejeti tudi žensko, če se prijavi, naj pokaže svoje sposobnosti. Ne pa, da jo odpravijo s tem, ko sprejemajo vedno le izključno moške.

— So ženske enako ambiciozne kot moški?

Ne, premalo.

— Mar niso moški zatrli ambicioznosti ženske?

So, morda nehote, toda dejstvo je, da so.

— Lahko poveste, zakaj je tako nizek odstotek žensk v ZK?

Premalno smo se angažirali okrog delavk, neposrednih proizvajalk, nismo jim pojasnili, kaj pomeni biti član zveze komunistov. Prepričana sem, da je precej takih žensk, ki bi bile vzorne članice ZK, pa se ni našel pravi pristop do njih. Upam, da bo ZSMS v bodoče veliko pripomogla k temu.

Vsem tovarišicam hvala za odgovore!

Z. S.

Kako izpolnjujemo gospodarski načrt

O rezultatih dela obratov in TOZD smo doslej obveščali kolektiv preko razglasne postaje. Ta način obveščanja je bil sicer hitrejši, vendar ne najbolj primeren, saj obvestil niso slišali vsi delavci, pa tudi številni podatki, ki so bili tako posredovani, niso ostali v spominu poslušalcev. Na pobudo družbenih organizacij v delovni organizaciji bomo odslej podatke o proizvodnji objavljali v Fužinarju. Takšna informacija bo malo bolj pozna, ker je redakcija lista zaključena pred koncem meseca, tako da bodo objavljeni podatki vedno za predpretekli mesec.

Tokrat vas bomo seznanili z rezultati dela v prvih dveh mesecih letošnjega leta.

Značilna za to obdobje je znatno nižja proizvodnja kot so jo posamezne TOZD načrtovale in veliko manjša kot je bila lani v enakem obdobju. Neizpodbitno je, da je na zmanjšanje obsega vplivalo pomanjkanje naročil v posameznih obratih, vendar je to le eden izmed vzrokov nižje proizvodnje, ne pa edini. Proizvodnja je bila namreč nižja tudi v tistih obratih, v katerih pomanjkanje naročil v januarju in februarju še ni bistveno vplivalo na obseg proizvodnje in so rezultati slabši zaradi drugih težav. Zaradi manjše proizvodnje tudi planirane realizacije nismo dosegli, izmeček pa se je v primerjavi z lanskim enakim obdobjem povečal.

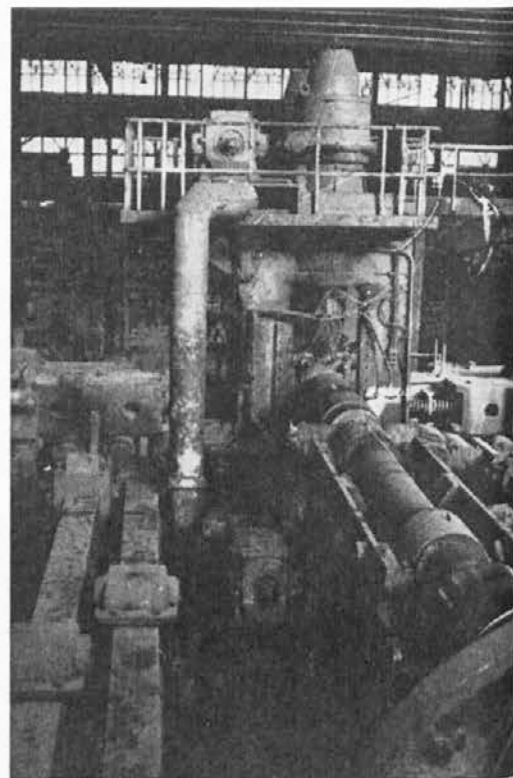
Skupna proizvodnja je bila v tem času za 5,5 % manjša od planirane in celo 9,4 % nižja kot lani v prvih dveh mesecih, ko je bila nad povprečnimi letnimi količinami. Vrednost prodanega blaga je za 2,8 % nižja od načrtovane. Izmeček pa se je zlasti v februarju znatno povečal, tako da je v primerjavi z lanskim letom porasel od 1,42 % na 1,77 % od skupne proizvodnje.

Planirano skupno proizvodnjo sta presegli le jeklolivarna (za 0,5 %) in kovačnica (za 5,3 %), vsi ostali obrati pa načrta niso izpolnili. Velik vpliv na zmanjševanje skupne proizvodnje je imela nizka proizvodnja valjarne, ki je izdelala 10,7 % manj izdelkov kot predvideva načrt in celo 15,1 % manj kot v enakem obdobju la-

ni. Ker bi po načrtu valjarna morala izdelati 46 % celotne skupne proizvodnje delovne organizacije, je takšen zaostanek povzročil tudi velik zaostanek celotne delovne organizacije za planiranimi količinami. Na znižanje proizvodnje v valjarni so po podatkih vodstva proizvodnje vplivali predvsem razdrobljen asortiment, česti zastoji, velik izmeček ter preslaba tehnološka disciplina. Podobni vzroki so verjetno vplivali tudi na proizvodnjo v nekaterih drugih obratih, le da jih ti niso tako dosledno razčlenili. Jeklovlek je izdelal okrog 28 % izdelkov manj kot predvideva plan in 27 % manj kot lani v enakem obdobju. Osnovni vzrok za manjšo proizvodnjo je pomanjkanje naročil. Celotna TOZD metalurške proizvodnje je tako v začetku leta izdelala 5,4 % manj izdelkov kot jih je načrtovala. Ker pa je bila proizvodnja v TOZD mehanske obdelave prav tako nižja, je odpremila TOZD MP v obrate TOZD MO manj izdelkov, zunanjim kupcem pa celo 1 % več kot predvideva načrt, tako da je tudi planirano realizacijo presegla za cca 1 %. Načrtovano realizacijo so presegli razen jeklovleka vsi obrati TOZD MP. Planiranega izvoza TOZD MP ni dosegla (6,3 % pod načrtom) opazna pa je bila drugačna struktura izvoza kot je bila načrtovana, saj je bila dosežena poprečna cena za 28 % višja od planirane. Dohodek TOZD obremenjuje povečan izmeček, ki je porasel od 1,41 % v enakem obdobju lani na 1,78 % od skupne proizvodnje.

V TOZD mehanske obdelave niti en obrat ni dosegel planirane proizvodnje, najbolj približal se ji je obrat strojev in delov (zaostanek 1,9 %). Drugi obrati močno zaostajajo: vzmernarja za 10,6 %, obrat industrijskih nožev za 38,4 %, obrat pnevmatskih strojev pa za 25,6 % (upoštevani le izdelki odpremljeni v špedicijo) tako, da je celotna TOZD izdelala 9,5 % manj kot je načrtovala. Kot osnovni vzrok za manjšo proizvodnjo navaja vodstvo proizvodnje pomanjkanje naročil.

Odpremljenih je bilo 6 % manj izdelkov, vrednost prodanega blaga pa je bila celo

V valjarni Foto: F. Kamnik

11,5 % nižja kot je planirana. Načrt realizacije je presegla le vzmernarja, ki je odpremila še del lanske zaloge izdelkov. Tudi obrat strojev in delov je odpremil več kot je izdelal, vendar je bila struktura izdelkov takšna, da vrednost prodanih izdelkov za 11,1 % zaostaja za načrtom. Ker je proizvodni cikel v tem obratu dolg (stiskalnica), bo slika v naslednjih mesecih spremenjena. V obratu industrijskih nožev trenutno ni pričakovati večjega obsega prodaje, saj na domačem trgu ne bo mogoče dobiti naročil, ki bi bistveno povečala prodajo, povečanje izvoza pa lahko pričakujemo tudi šele ob koncu drugega kvartala. Vrednost izdelkov, ki jih je TOZD MO prodala v izvoz je bila za 60 % nižja od planirane. Del zaostalega izvoza bo realiziran v naslednjih mesecih (stiskalnica, valji). Tudi TOZD MO ima letos večji izmeček kot lani, saj se je delež nekvalitetnih izdelkov povečal od 0,59 % na 1,04 % od skupne proizvodnje.

TOZD TRO Prevalje se srečuje s podobnimi težavami kot TOZD MO. Zaradi manjših naročil in pomanjkanja ustreznega vložka niso bile izdelane planirane količine izdelkov pa tudi planirana realizacija ni bila dosežena.

V celoti proizvodni rezultati prvih dveh mesecev niso spodbudni. Finančni učinki za to obdobje sicer še niso znani, vendar lahko pričakujemo, da bodo znatno slabši kot lani. Povpraševanje po naših izdelkih zaradi novih določb o plačevanju blaga in manjše proizvodnje predelovalne industrije na domačem trgu upada, v svetu pa še vedno traja recesija. Če bomo v tej situaciji hoteli ostati s svojimi izdelki v tekmi z drugimi podjetji, potem bomo morali poriskati vse notranje rezerve za znižanje stroškov, saj bomo konkurenčni le, če bomo enako kvalitetne izdelke lahko ponudili vsaj po enaki ceni kot drugi.

Vse našteje podatke o izpolnjevanju plana prikazujemo tudi tabelarno, ker so tako bolj pregledni.

Obrat	Izdelane količine		Vrednost prodanega blaga kupcem izven DO (eksterna realizacija)	
	% doseganja količin, izdelanih v enakem obdobju lani	% doseganja načrta	% doseganja realizac. v lanskem enakem obdobju	% doseganja načrta
Jeklarna	94,4	99,5	—	—
Jeklolivarna	95,6	100,5	124,5	105,4
Valjarna	84,9	89,3	99,6	104,7
Kovačnica	101,2	105,3	106,8	99,4
Jeklovlek	72,7	71,6	110,8	78,8
Skupaj TOZD MP	90,0	94,6	105,6	100,9
Obr. strojev in delov	148,6	98,1	181,2	88,9
Obr. ind. nožev	190,0	61,6	110,2	75,8
Obr. pnevmatsk. strojev	193,3	74,4	149,4	81,1
Vzmetarna	87,4	89,4	106,9	105,6
Skupaj TOZD MO	117,2	90,5	142,2	88,5
TOZD TRO	70,3	90,0	92,0	85,4
Skupaj delovna organizacija	90,6	94,5	112,3	97,2

Op.: Podatki o vrednosti izdelkov prodanih zunanjim kupcem so lahko za merilo prizadevanj predvsem za celo podjetje, TOZD mehanske obdelave in TRO Prevalje, v TOZD metalurške predelave pa je obseg eksterne realizacije odvisen tudi od količine izdelkov prodanih drugim obra-

tom oz. TOZD in lahko v posameznih obdobjih močno niha. Pripominjamo, da dosežene realizacije z lanko ni mogoče primerjati brez zadržkov, ker so cene izdelkov 114. panoge bile povečane šele ob koncu januarja, pa tudi sicer so se cene med letom spreminjale.

Ž. I.

Proizvodnja slovenskih železarn v februarju

V prestopnem letu smo pridobili en dan v najkrajšem mesecu v letu. Čeprav smo imeli letos en dan več kot lani, se pa z lanskim dosežkom komaj lahko merimo. V železarnah je bila sicer proizvodnja jekla za 1.850 ton večja, kar je pa le 1.475 ton več kot bi prinesla poprečna dnevna proizvodnja v februarju. Če pa upoštevamo, da je proizvodnja jekla v najkrajšem mesecu v trendu letne proizvodnje 827.000 ton, potem lahko samo rečemo, da je ta rezultat odličen.

Prejšnji mesec je bila objavljena prva ocena za svetovno proizvodnjo jekla in smo zapisali, da je znašala v letu 1975 vsega 652 milij. ton ali 8,2% manj kot leto poprej. Novejši podatki zahodnonemškega državnega statističnega urada v Düseldorfu pa pravijo, da je bil lanski rezultat še slabši in, da je znašala svetovna proizvodnja jekla samo 639,1 milij. ton ali 9,7% manj kot leta 1974. Današnji podatek še ni dokončen, vendar se bistveno ne bo več menjal.

Prejšnji mesec je bil objavljen še podatek, ki vas bo verjetno zanimal in spada med izjemne dosežke. Konec leta 1974 je pričela z delom ena največjih visokih peči na svetu. Stoji v Krivoj Rogu v ZSSR in ima koristno prostornino okoli 5.000 m³. Doslej so v obdobju uvajanja proizvodnje, kar zajema čas 14 ali 15 mesecev, proizvedli dnevno povprečno 9.000 ton surovega

železa. Pričakujejo, da bo v prihodnjem obdobju redne proizvodnje poprečna dnevna proizvodnja 11.200 ton. V Jugoslaviji so

vse peči za proizvodnjo belega surovega železa izdelale v preteklem letu dnevno povprečno okoli 4.900 ton in mislim, da ta podatek ne potrebuje nobene dodatne obravnave.

V Slovenskih železarnah je znašala proizvodnja surovega železa v mesecu februarju 16.071 ton. To je 120 manj kot lani v istem mesecu in 596 ton manj kot mora znašati poprečna mesečna proizvodnja za dosego letnega načrta.

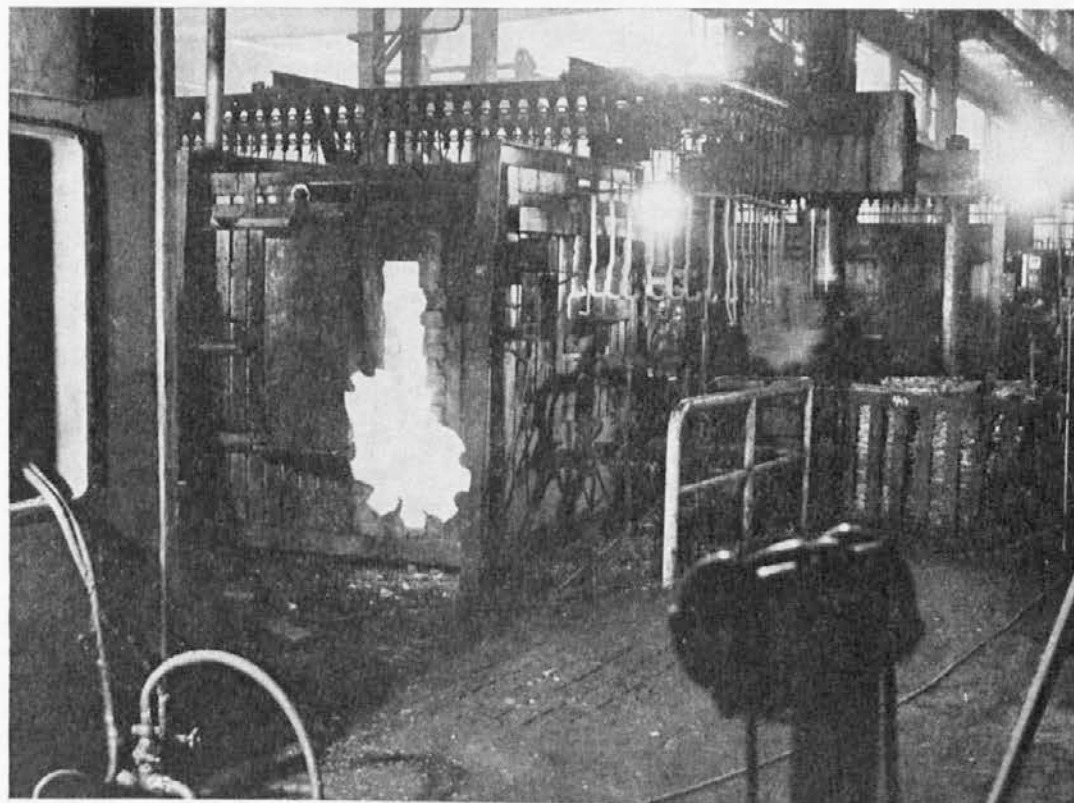
V Železarni Štore so izvedli tedensko načrtovano popravilo, kar pomeni znižanje programa proizvodnje za 980 ton. Če upoštevamo, da je bil najkrajši mesec, in da je zaostanek manjši kot poprečna dnevna proizvodnja v normalnem mesecu lahko ocenimo, da je bila proizvodnja surovega železa dobra.

Proizvodnja jekla je bila odlična. V jeseniški jeklarni so SM peči prvič v najkrajšem mesecu proizvedle več kot 30.000 ton jekla. V primerjavi s proizvodnjo meseca februarja lani je letošnja za 2,5% večja in za 1% večja kot poprečni mesečni načrt, to velja skupno za vse tri železarne.

V blagovni proizvodnji, čeprav smo imeli dan več kot lani, je proizvodnja manjša za 3% in zaostaja tudi za mesečnim načrtom za 1%. Ne moremo reči, da je ta proizvodnja za februar slaba in tudi ne, da je odraz posebnih težav. Težave se pa že porajajo, ker naročila ne pritekajo tako kot bi želeli in to je več ali manj pojav v vseh treh železarnah.

Predelovalci so izdelali februarja skoraj prav toliko kot v januarju, vendar 7% več kot v istem mesecu lani. Čeprav še niso na nivoju letnega načrta, so rezultat izboljšali in v primerjavi z lanskim letom je uspeh prav dober. Proizvodni rezultati pa posamično močno odstopajo od načrtovanih količin, žal bolj v negativni smeri kot navzgor.

V eksterni realizaciji so železarne dosegle boljši rezultat kot v januarju. Pri predelovalcih je rezultat napram januarju slabši kot je bil dosežen februarja lani.

Sedaj na Jesenicah

Skupno zaostajamo za načrtovano realizacijo, mesečni načrt sta izvršili samo Železarna Jesenice in Tovil, kar je gotovo zaskrbljujoče.

Čez mesec dni bomo delali pregled nad uspehom izvrševanja načrtovanih nalog v prvem četrtletju. Če gledamo in ocenjujemo samo proizvodne rezultate, lahko trdimo, da je bil start v letošnje leto dober. Rezultati eksterne realizacije in drugi podatki poslovanja v prvih dveh mesecih so manj

ugodni. Pregled poslovanja v prvem četrtletju bo dal jasnejšo sliko. Administrativni ukrepi za stabilizacijo v gospodarstvu, predvsem tisti, ki se nanašajo na zagotovitev plačil se pa odražajo tudi v izostajanju specificiranja okvirnih naročil, kar dela težave pri sestavljanju proizvodnih programov in zasedenosti kapacitet. Upajmo, da je to samo prehodni pojav.

Milan Marolt, dipl. inž.

S seji kolektivnih izvršilnih organov

Na seji je odbor za splošne zadeve obravnaval poročilo komisije za letovanje o poslovanju našega počitniškega doma v lanskem letu. Odbor je potrdil predlagane zaključke komisije in do posameznih vprašanj izoblikoval določene zaključke in sklepe. O tem, če in kako se izvajajo sprejeta stališča, je bilo največ govora na seji odbora meseca marca. Največ razprave je bilo o zahtevi, da je materialno in finančno poslovanje počitniškega doma treba prenesti v železarno in v zvezi z načrtovano adaptacijo počitniškega doma, oziroma gradnjo novega doma na drugi lokaciji. Odbor pa je bil ob tem seznanjen tudi z ugotovljenim finančnim rezultatom poslovanja doma v lanskem letu.

Za prenos finančnega in materialnega poslovanja v železarno je bilo ugotovljeno, da je to sicer možno in izvedljivo, da pa je treba že vnaprej računati s problemi in težavami, ki bodo prisotne. Znano je, da smo finančno poslovanje doma že vodili v železarni, vendar smo se pozneje odločili, da ga prenesemo na knjigovodski servis v Piranu. Finančno in ostalo dokumentacijo smo namreč dobivali po pošti. Večkrat ni bila popolna in jo je bilo potrebno vračati, posledica pa je bila, da smo kasnili pri izdelavi periodičnih obračunov, za dostavo katerih pa smo bili časovno vezani pri SDK. Po ugotovitvah finančno računovodskega sektorja knjigovodski servis vso materialno in finančno poslovanje vodi v redu in z njimi ni težav. Nadzor nad njihovim poslovanjem pa je prav tako podvržen SDK, tako da s te strani ni pomislekov, da delo ne bi bilo pravilno opravljeno. Razprava je pokazala, da so vzroki za tako zahtevo v glavnem zaradi drugih še ne v celoti urejenih organizacijskih zadev v počitniškem domu in dejstva, da smo v zadnjem obdobju mogoče tudi s strani železarne vodili premalo nadzora nad poslovanjem doma.

Znano je, da je bilo v železarni že dogovorjeno, da se pristopi k adaptaciji in razširitvi sedanjega počitniškega doma. Naročeni so bili že tudi projekti, katerih zasnove so bile že prav tako predmet razprav. Ko so bili z zasnovami zaradi izstavitve soglasja seznanjeni na občini Piran, so nam povedali, da je za tisti del Portoroža, kjer stoji naš počitniški dom, predvidena sprememba zazidalnega načrta. Sedanja pomorska šola, ki stoji nad domom, se je razširila v višjo pomorsko šolo. Z razširitvijo in večjim številom dijakov pa so jim potrebni dodatni prostori in objekti. Vse izgleda, da bi jih želeli graditi na našem zemljišču, oziroma v sestavi sedanjega doma. Taka zasnova, tako so povedali na ob-

čini, je v njihovem širšem družbenem interesu. Zato so nam predlagali, da odstopimo od naše sedanje lokacije. V zamenjavo nam občina ponuja drugo lokacijo »Pri ribiču«, kjer so nam pripravljene odstopiti 7000 m² zemljišča in pri gradnji novega počitniškega doma nuditi nekatere olajšave. Gradnjo »Pri ribiču« pa vežejo na dodatni pogoj, da mora biti postavljen objekt s kapaciteto 400 ležišč in drugimi rekreacijskimi objekti. Gradnja doma s tolikim številom ležišč in drugimi rekreacijskimi objekti pa zahteva precejšnja finančna sredstva in tudi število ležišč je samo za našo železarno verjetno nekoliko visoko. O tem, če in kako realizirati njihovo ponudbo, je bil govor že tudi na nivoju Slovenskih železarn. Končna odločitev še ni bila sprejeta. Iz teh vzrokov z gradnjo novega objekta kmalu verjetno še ne bo mogoče pričeti, zato bo letos v sedanji dom treba še vložiti nekaj sredstev in tako izboljšati pogoje letovanja.

Na odboru pa je bil govor tudi o stališčih in predlogih sofinanciranja pri odkupu stanovanj, o izraženih željah, da bi se jubilejne plakete, ki so jih dobili lanskoletni 10- 20- in 30-letni jubilarji dela, naknadno podelile vsem do sedaj proglašanim jubilarjem dela, in predlogu, da bi se del zaposlenih, ki se dnevno vozijo na delo in z dela, z avtobusnega prevoza ponovno preusmerilo na prevoz z železnico.

Lani smo z Lesno v Slovenj Gradcu in Tekstilno v Otiškem vrhu sporazumno rešili nekaj stanovanjskih problemov. Zadevo smo reševali tako, da smo pri nakupu stanovanj sodelovali vsak do 50-odstotne vrednosti stanovanja. Na ta način smo reševali primere družin, od katerih je eden od zakoncev zaposlen v železarni, drugi pa pri drugem podjetju. V razpravi je bilo ugotovljeno, da v samoupravnem sporazumu o stanovanjskih razmerjih nimamo točneje določenih kriterijev sodelovanja pri sofinanciranju nakupa stanovanj. Dosedanja praksa pa je pokazala, da bi morali dopolniti tudi nekatere že sedaj veljavne določbe, ki se nanašajo na razpis in delitev stanovanj in dajanje dolgoročnih posojil za individualno gradnjo stanovanj.

Znano je, da smo za 10- in 20-letne jubilarje dela do leta 1974 imeli uvedena jubilejna in praktična darila. Z uveljavitvijo sindikalne liste pa so bila ukinjena jubilejna darila. Namesto teh smo uvedli jubilejne plakete, ki jih ob proglačitvi dobijo 10-20- in 30-letni jubilarji dela. Želja, da bi jubilejne plakete dobili naknadno, pa je bila izražena tudi pri do sedaj proglašanim jubilarjih dela. Odbor je menil, da je pred-

log vreden potrebne pozornosti, da pa je seveda potrebno ugotoviti število plaket, ki bi jih potrebovali, predvsem pa ugotoviti in zagotoviti za nabavo plaket potrebna finančna sredstva.

Predvsem zaradi neusklojenega voznega reda na železnici je bil pred časom iz vseh krajev, od koder se na delo in z dela vozijo zaposleni v železarni, organiziran prevoz z avtobusi. Že na našo svoječasno zahtevo je ŽTP Maribor z veljavnostjo od 1. januarja 1976 dalje na progi Maribor—Ravne vozni red vlakov prilagodilo tako, da pripelje vlak na železniško postajo Ravne 20 minut pred pričetkom vsake izmene in odpelje 20 minut po končani izmeni. Tako je ponovno dana možnost, da se zaposleni, ki stanujejo na desnem bregu Drave ali v neposredni bližini železniških postaj, za prevoz poslužujejo vlaka. Po podatkih kadrovske službe bi za prevoz z vlakom ponovno lahko preusmerili 97 delavcev. Pri tem ne kaže prezreti podatka, da je cena vozne karte za vlak nižja od avtobusne približno za 50 odstotkov. Ob upoštevanju navedenih podatkov in ugotovitve je kadrovska služba predlagala, da se ta ukrep in predlagana preusmeritev v železarni izvede.

V zvezi z zadevami, ki so bile predmet obravnave, je odbor sprejel naslednje sk l e p e :

a) na prejšnji seji sprejeti sklep, da se finančno in materialno poslovanje počitniškega doma prenese in vodi v železarni, se dopolni tako, da finančno in materialno poslovanje počitniškega doma še nadalje vrši knjigovodski servis v Piranu;

b) z namenom, da se uvede potreben nadzor nad poslovanjem počitniškega doma, mora glavni direktor železarne ali od njega pooblaščen delavec imenovati posebno komisijo z nalogo, da vrši kontrolo nad celotnim poslovanjem počitniškega doma. V odločbi o imenovanju je treba določiti naloge komisije. V komisiji morajo biti delavci samoupravne delavske kontrole, finančno računovodskega sektorja in po potrebi tudi delavci drugih strokovnih služb;

c) osebne dohodke zaposlenih v počitniškem domu je obračunavati in izplačevati v železarni. Način obračuna in izplačila uredijo za to odgovorne strokovne službe železarne;

d) vzame se na znanje poročilo o poslovanju in ugotovljenem finančnem rezultatu poslovanja počitniškega doma v letu 1975;

e) odbor je vzel na znanje informacijo o dosedanjem poteku razprav in razgovorov v zvezi z načrtovano adaptacijo počitniškega doma, oziroma predvideno gradnjo novega počitniškega doma na drugi lokaciji, ki nam jo predlaga skupščina občine Piran.

2. Na izraženo željo in predloge, da naj se jubilejne plakete, ki so jih dobili lanskoletni 10- 20- in 30-letni jubilarji dela, naknadno podelijo vsem do sedaj proglašanim in še zaposlenim jubilarjem dela, mora kadrovska služba ugotoviti število do sedaj proglašanih 10- 20- in 30-letnih jubilarjev dela. Ko bo znano število jubilarjev in plaket, ki bi jih potrebovali in ko bo na tej osnovi možno izračunati znesek potrebnih sredstev, bo odbor ob razpravi o razdelitvi sredstev sklada skupne porabe po zaključnem računu za lansko leto o predlogu dokončno odločil.

3. Imenuje se komisija za razpis inter-nega natečaja posojila za individualno gradnjo, adaptacijo in dograditev lastnih stanovanjskih hiš v sestavi Stanko Rihter za predsednika ter Milan Tušek, Maks Haber, Viktor Plešnik in Anton Kolmančič kot člani.

4. Skupno s predsedniki stanovanjskih komisij mora odgovorna strokovna služba zbrati vse pripombe in morebiti že izoblikovane predloge za dopolnitev samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih delavcev Železarn Ravne, ki se nanašajo na pogoje in kriterije delitve stanovanj in dodeljevanja dolgoročnega posojila za individualno gradnjo stanovanj. Pri dopolnit-

vah je treba upoštevati in izoblikovati tudi stališče do predlogov in pogojev sofinanciranja pri nakupu stanovanj. Predloge je treba časovno pripraviti tako, da jih bo možno po postopku, ki je določen, uveljaviti že pri letošnji delitvi dolgoročnih posojil.

5. S 1. aprilom 1976 je treba 97 delavcem s postajališča Podklanec in železniških postaj Dravograd, Trbonje, Vuzenica, Vuhred, Vuhred-elektrarna in Podvelka vozne karte za avtobus zamenjati z voznimi kartami za vlak. Sedmim delavcem se od 1. aprila 1976 dalje izplačuje gotovina v višini vozne karte za vlak.

-et

treba predvideti za organizirano gradnjo stanovanj v Kotljah. Po dogovoru, ki je bil sprejet na občinski skupščini, naj bi se s pričetkom gradnje v Kotljah nadaljevalo.

Gradnjo jedilnice

O tem, kako naj bi v železarni v bodoče imeli urejeno in organizirano družbeno prehrano, bo, potem ko bodo zbrani potrebni podatki in analize, organizirana javna razprava. Ne glede na to, za kakšen način se bomo odločili, pa je treba razbremeniti sedanjo jedilnico oziroma povečati kapacitete sedanje jedilnice. Predvidoma naj bi letos pričeli z gradnjo nove jedilnice. Ker gre za objekt družbenega standarda, lahko gradnjo financiramo le iz sredstev sklada skupne porabe.

Toplovodno ogrevanje

Z namenom, da pomagamo pri odpravljanju onesnaževanja okolja, smo v železarni pred leti pristopili k gradnji toplovodnega omrežja. Letos je predvidena gradnja in priključitev za toplovodno ogrevanje stanovanjskih hiš v Dobji vasi in Dobjem dvoru, pričelo pa naj bi se tudi s prvo fazo urejevanja v naselju Šance. V družbenih stanovanjih so na toplovodno ogrevanje priključene stanovanjske hiše, v katerih je bila že sedaj montirana centralna kurjava. Z deli na priključkih pa naj bi se letos pristopilo tudi pri ostalih stanovanjskih hišah, zaenkrat predvsem na Čečovju. Dela naj bi se izvajala skladno s programom, ki je v pripravi. Poleg sredstev, ki jih železarna v dogovorjeni višini pokriva za priključke pri individualnih stanovanjskih hišah, in sredstev, ki jih potrebujemo za uvoz izolacijskega materiala, bo treba predvideti tudi sredstva za pričetek del še v drugih stanovanjskih hišah na Čečovju.

Vzdrževanje DTK in počitniškega doma

V osnovnih sredstvih železarne imamo tudi dom in park telesne kulture (DTK).

Sklad skupne porabe in naše potrebe

Zadnje dni meseca februarja so delavski sveti TOZD sprejeli zaključne račune za leto 1975. Poleg materialnih stroškov in stroškov poslovanja so pri ugotovitvah finančnega rezultata poslovanja bili upoštevani še izdatki in obveznosti, ki jih moramo poravnati iz naslova zakonskih in pogodbenih obveznosti ter obveznosti, ki izhajajo iz naslova samoupravnih sporazumov. Če k sredstvom, ki so ugotovljena po zaključnih računih za lansko leto, in odbitku navedenih obveznosti dodamo še sredstva stanovanjskega prispevka, za katerega višino 10 odst. od bruto OD zaposlenih smo se odločili z gospodarskim načrtom za letošnje leto, dobimo skupno še nerazporejena sredstva v višini nekaj nad 122 milijonov din. O razporeditvi teh sredstev bomo v železarni razpravljali in odločali skupno s sredstvi amortizacije in predlogom investicijske izgradnje ter naložb v osnovna in obratna sredstva. Pri sredstvih po zaključnem računu iz lanskega leta se bo treba dogovoriti in odločiti, koliko sredstev bomo namenili v poslovni sklad za obratna sredstva ter koliko in za katere potrebe v sklad skupne porabe. Dejstvo, da smo imeli lani blokiran žiro račun kar 295 dni, dokazuje veliko pomanjkanje lastnih obratnih sredstev. Če želimo ta problem nekoliko odpraviti, se bomo morali odločiti, da bomo določeni deli nerazporejenih sredstev namenili za potrebe obratnih sredstev. Iz sredstev, ki jih bomo namenili v sklad skupne porabe, pa moramo v železarni pokrивati potrebe iz naslova družbene gradnje stanovanj, dolgoročna posojila, regrese za letni dopust, stroške jubilarov dela, odpravnine in druge potrebe v železarni.

S samoupravnim sporazumom o združenju v podjetje Železarna Ravne smo se dogovorili, da bomo za izvajanje enotne gospodarske politike železarne in za zagotovitev enotnih meril sredstva sklada skupne porabe delili po enotno dogovorjenih merilih in potrebah. Pri razdelitvi in višini sredstev bomo morali verjetno predvsem upoštevati izdatke za:

družbeno gradnjo stanovanj pa moramo letos upoštevati še naše obveznosti iz lanskega leta. Iz vzrokov, ki so znani, vseh stanovanj, ki so bila zgrajena lansko leto, nismo mogli plačati. Stanovanja pa so bila že vseljena. Obveznost, ki ni majhna, saj znaša nekaj nad 17 milijonov din, moramo poravnati iz letošnjih sredstev. Seveda pa bomo morali letos upoštevati, da nam gradbena podjetja stanovanjske izgradnje ne bodo smela več kreditirati, kar tudi pomeni, da bomo lahko gradili in odkupili le toliko stanovanj, kolikor bo na razpolago sredstev.

Dolgoročna posojila za individualno gradnjo stanovanj

Kot že doslej bo tudi letos treba nameniti določena sredstva za dajanje posojil za individualno gradnjo stanovanj. Pri višini sredstev bomo morali upoštevati zaostale obveznosti iz lanskega leta in število individualnih graditeljev, ki bodo za posojilo zaprosili letos. Del sredstev bo verjetno

Tudi tu si želijo toplovodno napeljavo

Družbeno gradnjo stanovanj

Da nam stanovanj za potrebe zaposlenih še vedno primanjkuje, je znano. Če želimo ta problem pospešeno reševati, predvsem pa, če želimo zadržati načrtano akcijo gradnje 100 stanovanj na leto, potem bo sredstva potrebno zagotoviti. Pri sredstvih za

Razumljivo je, da je treba prostore, zgradbe in ostale objekte vzdrževati, za kar potrebujemo določena sredstva. V počitniškem domu v Portorožu smo lani za delno popravilo in ureditev vložili nekaj sredstev in tako delno izboljšali pogoje letovanja. Čeprav usoda počitniškega doma še ni dokončno znana, pa bo v njem treba dodatno opraviti nekatera še nujna obnovitvena dela, da bo lahko služil svojemu namenu.

V sredstvih sklada skupne porabe pa moramo zagotoviti sredstva za izplačilo dodatkov za letni dopust, za kritje stroškov jubilarov dela in izplačilo odpravnine ob odhodu v pokoj. Sredstva za te potrebe bo treba predvideti v višini, kolikor ob upoštevanju števila zaposlenih in drugih predvidevanj znašajo skladno s sindikalno listo.

Po merilih in kriterijih, ki so dogovorjeni, vsako leto v našem počitniškem domu brezplačno letuje določeno število zaposlenih. Če želimo to prakso zadržati, verjetno pa jo bomo, bomo v razdelitvi sredstev morali upoštevati tudi ta sredstva.

Pri potrebah in razporeditvi sredstev se bomo v železarni verjetno morali pogovarjati tudi o sredstvih, ki naj bi jih letos prispevali tudi za gradnjo nove osnovne šole na Javorniku. O tem, da je pomanjkanje

učilnic in šolskih prostorov na osnovni šoli na Ravnah kritično in da postaja ne- vzdržno, govorimo že dalj časa. Znano je tudi, da je zaradi pomanjkanja šolskih prostorov pouk v prvih razredih organiziran v treh izmenah. S povečanjem števila prebivalcev na Ravnah, kar je v glavnem posledica intenzivne stanovanjske gradnje, pa situacija postaja še bolj kritična. Na referendumu smo se sicer odločili, da bomo 40 odst. zbranih sredstev namenili za investicije v šolstvu. Zbrana sredstva iz tega naslova pa ne le, da ne bodo zadostovala, ampak se bodo zbirala v daljšem časovnem obdobju. Situacija, ki je prisotna na področju osnovnega šolstva na Ravnah, pa narekuje hitrejše ukrepanje in rešitve. Pri naših razpravah in odločitvah bomo morali upoštevati predvsem dejstvo, da gre pri tem v glavnem za reševanje problemov otrok zaposlenih v železarni oziroma za izboljšanje njihovih učnih pogojev.

Verjetno so v železarni prisotne še druge potrebe, ki bi jih kazalo letos urediti, vendar se bomo o njih bolj konkretno lahko pogovarjali in dogovorili tedaj, ko bo znan znesek letošnjih sredstev sklada skupne porabe in znana višina potrebnih sredstev za potrebe, ki so našete.

-et

Poročilo o delu samouprave v TOZD mehanske obdelave

V času od zadnjega poročanja, ki je zajelo obdobje do 24. februarja je bila dejavnost organov upravljanja in drugih samoupravnih organov sledeča:

ZBORI DELOVNIH LJUDI so se sestali 25. in 26. februarja. Obravnavali so sedem samoupravnih sporazumov: o pokritju izgube elektro gospodarstva in izgube železniškega gospodarstva v preteklem letu; o združevanju sredstev za financiranje razvoja železnic in razvoja luške infrastrukture za predstoječe srednjeročno obdobje; za zagotovitev sredstev za izvedbo srednjeročnega programa razvoja vodnega gospodarstva na območju vodne skupnosti Drava v prihodnjem srednjeročnem obdobju ter sporazum o združevanju sredstev za pospeševanje kmetijstva v občini Ravne na Koroškem in sporazum o združevanju sredstev iz dohodka organizacij združenega dela za financiranje posameznih investicij za objekte zdravstvenega varstva.

Izmed 1072 zaposlenih je bilo na zborih prisotnih 678 delavcev, kar je izredno nizko število in je deloma tudi vzrok izredno slabih rezultatov. Pogojeno z dejstvom, da so se zbori sklicevali v naglici, v teku enega dne; delavcem niso bili posredovani materiali niti pravočasno niti v ustrezni obliki. Tako so bili vsi sporazumi — po tem ko smo dva zbora ponavljali — končno sprejeti, vendar le z minimalno večino glasov. Kaj je temu vzrok?

Vse omenjene sporazume, ki predstavljajo velike finančne obveznosti v znesku približno milijarde in sedemsto milijonov starih din je bilo potrebno sprejeti še pred sprejemom zaključnega računa za leto

75. Preden niso bili znani rezultati poslovanja za preteklo leto, tudi ni bilo mogoče izdelati finančne konstrukcije, izračunati vsote, ki jo bomo po teh sporazumih za določene namene odvajali. Ker pa finančna služba zaradi objektivnih okoliščin ni sposobna izdelati zaključnega računa prej kot do 23. ali 24. februarja, 1. marca pa mora biti zaključni račun že sprejet na delavskih svetih in predložen SDK, nam je tako ostalo za obravnavo izredno malo časa. Seveda s tem ni rečeno, da ne bi mogle biti določene predpriprave in obrazložitve predlogov sporazumov izdelane že predhodno ter bi tako odpadle mnoge boleče situacije.

Kakorkoli že: na zborih so delavci sam postopek pa tudi vsebino sporazumov ostro kritizirali. Iznešeno je bilo mnogo kritičnih pripomb. Ponekod so jasno postavili zahtevo, da je potrebno v bodoče dostaviti gradivo najmanj 10 dni pred razpravo in ga pred odločanjem na zborih obravnavati na delovnih skupinah. V kolikor se ta zahteva ne bi realizirala, bi obravnavo podobnih zadev, ko se odloča o milijardah po hitrem postopku, v bodoče odločno odklonili. Izoblikovane so bile tudi določene pripombe na račun gospodarjenja elektro gospodarstva, kjer smatrajo, da še zdaleč niso izkoristili vseh notranjih rezerv za racionalnejše gospodarjenje; kritizirajo se zdravstvene storitve v zdravstvenem domu Ravne in podobno. Sprejeta je bila zahteva, da se navedene in podobne pripombe posredujejo pristojnim dejavnikom in družbenopolitičnim organizacijam. Zahteve so bile že uresničene.

DELAVSKI SVET TOZD MEHANSKE OBDELAVE se je sestel 26. februarja. Na tej seji je verificiral odločitve, sprejete na zborih delovnih ljudi ter obravnaval in sprejel zaključni račun TOZD mehanske obdelave za leto 1975 ter odobril odpis nekaterih osnovnih sredstev. Preden so delegati odločitve zborov delovnih ljudi verificirali, so postopek in organizacijo zborov, ter s tem v zvezi nedorečena delegatska razmera v naši delovni skupnosti, ostro kritizirali. Izraženo je bilo stališče, da je potrebno čimprej usposobiti nekatere službe, da bodo javne razprave bolj organizirane; pri tem pa je treba aktivirati tudi sindikat in druge družbenopolitične organizacije, ki v zadnjem slučaju svoje vloge niso najbolje odigrale.

Razprava o delu zborov je potekala vzporedno z razpravo o zaključnem računu, saj so na zborih sprejeti samoupravni sporazumi v bistvu sestavni del zaključnega računa. Kolikor ne bi bili sprejeti, bi se porušila celotna finančna konstrukcija zaključnega računa, in tako le-ta ne bi mogel biti v roku sprejet. Delegati so kritično sprejeli tudi dejstvo, da je rok za izdelavo zaključnega računa zelo kratek. Sprejeli so stališče, ki naj se posreduje pristojnim republiškim organom, z zahtevno, naj se zakonski rok za izdelavo zaključnega računa podaljša za mesec dni.

Po tem, ko so sprejeli zaključni račun TOZD mehanske obdelave za leto 1975 v predloženi obliki, so sprejeli še sklep s predlogom, naj se predlog za razdelitev ostanka dohodka, o katerem bodo razpravljali delavci na delovnih skupinah, izdelava enotno za celo železarno. Na tej seji je bil nato osvojen še predlog za odpis in odpravo naprave za lakiranje bran. Za to napravo, ki je ocenjena na 29.500 N din, se zanimajo v jeseniški železarni. Sedaj, ko smo odtujili proizvodnjo bran, te naprave vsekakor več ne potrebujemo. Prav tako ne potrebujemo več orodja, ki je služilo izdelavi bran po stari tehnologiji. Sedaj brez koristi leži v orodnem skladišču in zavzema prepotreben prostor. Delavski svet je odpis tega orodja odobril in sprejel sklep, da ga je potrebno za ceno starega železa prodati TOZD MP.

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI IN IZREKANJE UKREPOV je imela v mesecu marcu kar tri javne ustne obravnave. Obravnavala je nekatere pojave težje kršitve delovne obveznosti kot: malomarno poslovanje z denarjem za izplačilo OD, vsled česar je prišlo do situacije, da se je na neugotovljen način izgubila kuverta z osebnim dohodkom; netovariški odnosi in fizično obračunavanje; neopravičeno izostajanje z dela, kjer so še vedno najpogostejši vzroki v prekomernem uživanju alkohola in neodgovornem odnosu do delovne skupnosti, itd. Komisija je na teh obravnavah dosegla nekaj poravnjav, izrekla pa je tudi več ukrepov, med drugim dva javna opomina. V dveh slučajih, ko je šlo za sicer dobre delavce, pri katerih je osnovni vzrok kršitev alkohol, pa je poleg izrečenega ukrepa zahtevala tudi brezplačno zdravljenje in vpis v klub zdravljenih alkoholikov.

TEMELJNA DELEGACIJA se je v marcu sestala dvakrat, 2. in 26. Obravnavala

ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE MLADINE OK ZSM

Mladinska organizacija do kongresov ZSM ni bila takšna družbenopolitična organizacija, ki bi združevala vso mlado generacijo. To je bila organizacija, ki ni zadovoljevala vseh potreb mladega človeka, ni bila prilagojena in v skladu z novo ustavo, kar pa je tudi vzrok za neučinkovitost in slabosti v organizaciji sami. Osnova in izhodišče za akcijo in spreminjanje razmer pa so bili zaključki 9. kongresa ZKJ ter zaključki in resolucija 3. konference ZKJ, ki so dali smernice za nadaljnje akcije v borbi za socialistično usmerjenost mlade generacije v razvoju samoupravne socialistične družbe. ZKJ pa se je opredelila in nakazala smernice v organiziranosti in delovanju mladinske organizacije, ter v resoluciji 3. konference ZKJ tudi zavezuje slehernega člana ZKJ o večji angažiranosti in delu med mlado generacijo.

Po IX. kongresu ZSM Slovenije in Jugoslavije pa smo tudi v naši OK ZSM začeli spreminjati in reorganizirati mladinsko organizacijo, vendar pa se moramo zavedati, da reorganizacija ni in ne more biti enkratni poseg v dogajanja in delo mladih, ampak je to proces, v katerem se mladi prilagajamo naši družbeni ureditvi in iščemo mesto v njej.

Občinska organizacija Zveze socialistične mladine deluje kot enotna revolucionarna družbenopolitična organizacija mladih v občini in v kraju, za uveljavitev samoupravnih odnosov.

Organizacija ZSMS v občini in njeni člani so združeni v ZSM Slovenije in ZSM Jugoslavije na osnovi skupnih načel, programa in statuta. Občinsko organizacijo ZSMS tvorijo vse osnovne organizacije v občini, oziroma se v njej združujejo vsi člani ZSM, ki v osnovnih organizacijah na območju občine delajo, živijo ali se izobražujejo. Organiziranost in delovanje občinske organizacije ZSMS temelji na delegatskem načelu. Člani ZSMS, ki živijo, delajo in se izobražujejo na območju občine se organizirajo v osnovnih organizacijah v katerih uresničujejo svoje statutarne pravice in dolžnosti. Osnovna organizacija ZSMS se ustanavlja v vsaki organizaciji združenega dela, TOZD, krajevni skupnosti, šoli, enotah JLA, na območju občine.

V okviru občinske konference ZSMS Ravne na Koroškem delujejo tri področne konference, in sicer:

- konferenca mladih v izobraževanju
- konferenca mladih delavcev
- konferenca mladih iz krajevnih skupnosti.

Občinska konferenca mladih delavcev je sestavljena iz delegatov, ki jih volijo organizacije ZSMS iz TOZD. Občinska kon-

ferenca mladih delavcev razpravlja o aktualnih družbenopolitičnih problemih, posebej tistih, ki so vezani z mlado generacijo v TOZD, OZD in SOZD.

Občinska konferenca mladih iz krajevnih skupnosti združuje vse mlade v osnovnih organizacijah ZSMS v krajevni skupnosti. Občinska konferenca mladih iz krajevnih skupnosti obravnava in rešuje vse probleme in vprašanja mladih v krajevni skupnosti. Konferenca v izobraževanju združuje vse osnovne organizacije v šolah in oba kluba koroških študentov.

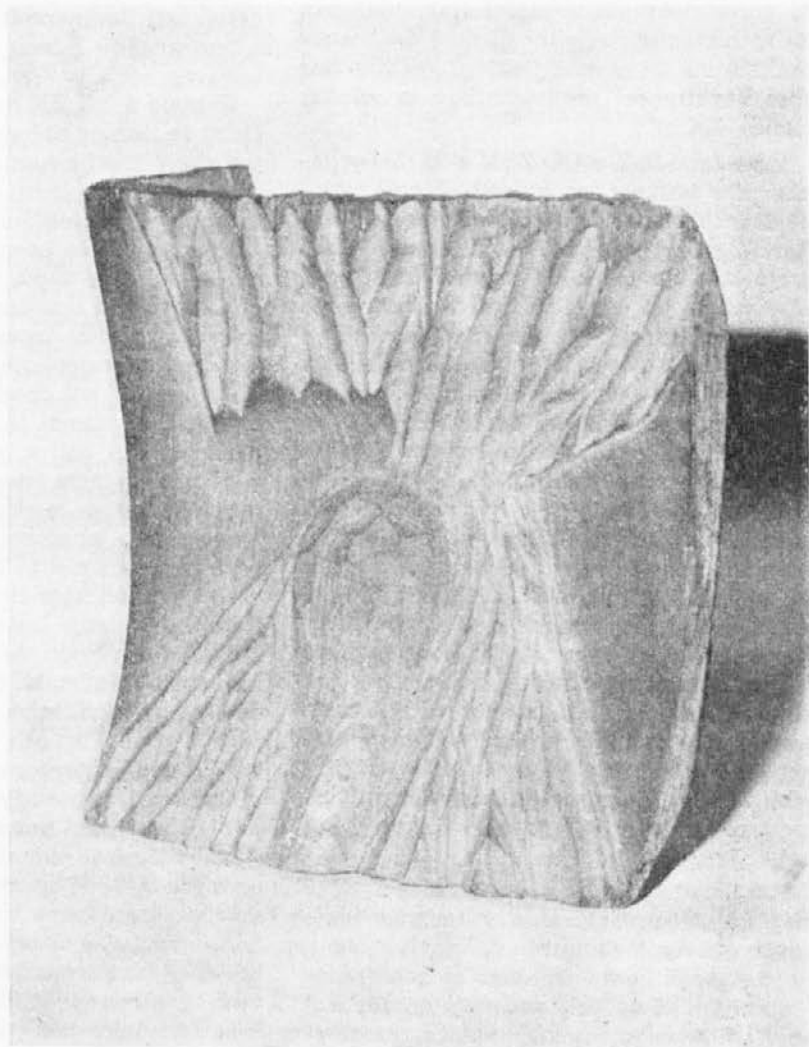
Ob specializiranih konferencah pa ima predsedstvo občinske konference ZSMS Ravne na Koroškem ustanovljenih več komisij, in sicer:

- komisijo za SLO in družbeno samozščito
- komisijo za mladinske delovne akcije
- komisijo za informiranje
- komisijo za idejnopolitično delo
- komisijo za sodelovanje z zamejstvom
- komisijo za razvoj ZSMS
- komisijo za mlade zadruženike

Občinska konferenca ZSMS Ravne na Koroškem združuje 53 osnovnih organizacij od tega 11 osnovnih organizacij ZSM, ki delujejo v šolah vseh stopenj, 30 osnovnih organizacij, ki delujejo v TOZD občine Ravne in 12 osnovnih organizacij, ki delujejo v Krajevni skupnosti.

Z delom teh osnovnih organizacij ZSM nismo in ne moremo biti povsem zadovoljni, povsod ni take aktivnosti kot bi jo želeli. Seveda so za takšno dejavnost ali nedelavnost tudi vzroki, eden izmed vzrokov je prav gotovo ta, da OO ZSMS nimajo sredstev za delo, niso rešeni prostorski problemi, ni rešeno na kakšen način se bo financirala dejavnost OO ZSMS v Krajevni skupnosti. Najbolj pereč problem je delovanje OO ZSMS v Krajevni skupnosti. Do neke mere je eden izmed vzrokov za nedejavnost tudi pasivnost določenih krogov mladih. Posebej bi omenil še pasivnost posameznih mladih članov ZK, kateri bi morali imeti idejno in vodilno vlogo v OO ZSMS.

Na osnovi analize in podatkov, ki smo jih dobili iz OO ZSMS in ki nam kažejo, da je

A. Grošelj, lesorez

od mladih članov ZK v ZSMS vključenih le okoli 45 % mladih. To je podatek ob katerem se bi morali zamisliti, menimo, da je delo in aktivnost mladega člana ZK v prvi vrsti v ZSMS. Prav tako bi morali sprejemati mlade v ZK preko mladinske organizacije, ker bi bodoči član ZK moral biti v prvi vrsti aktiven mladinec in šele potem bi morali te najboljše mladince vključiti v ZK, če želimo avantgardno organizacijo kot je ZK jačati tudi na kvaliteti.

Naše nadaljnje delo bomo predvsem usmerili v jačanje aktivnosti OO ZSM v krajevni skupnosti in OO ZSMS v TOZD. Tako bomo in moramo povečati aktivnost mladih v Črni v zaselkih kot so Javorje, Šentanel, Strojna.

Predsedstvo OK ZSMS si je ponovno zadalo nalogo, da skliče sestanke z vodstvi teh OO ZSM in političnimi aktivni kraja ter se dogovori za nadaljnjo akcijo in poskuša ugotoviti, kje so vzroki za neaktivnost mladih, ter jim po svojih močeh pomaga. Prav tako bo potrebno večjo pozornost posvetiti kmečki mladini in sploh kmečkemu prebivalstvu. Na OK ZSM smo že pokrenili akcijo, ustanovili smo komisijo, ki združuje delegate iz teh zaselkov, ki naj skupaj sestavijo programe, ki so res v interesu mladih iz kmetij. Vendar sami te akcije v celoti ne bomo mogli izvesti, zato bo tu potrebna še pomoč SZDL, Kmetijske zadruge, Delavske univerze in ne nazadnje vseh, ki smo zainteresirani da mladi ostanejo na kmetijah in razvijajo naše kmetijstvo.

Prav tako bomo našo akcijo usmerjali v povečanje aktivnosti v OO ZSMS v TOZD, predvsem problematične so manjše delovne organizacije kot so Stavbenik Prevalje, VIATOR Prevalje, Instalater Prevalje. Tudi v teh delovnih organizacijah opažamo, da ni zadostne povezanosti med družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD ter spet neaktivnost posameznikov in mladih članov ZK.

Prav tako tudi v OO ZSM v TOZD organiziramo posvete, na katerih iščemo vzroke za neaktivnost ter jih skušamo odpravljati. Ugotavljamo tudi to, da imajo mladi premalo osnovnega idejnopolitičnega znanja, kar pa je tudi eden izmed vzrokov, da mladi ne morejo zadovoljivo opravljati svojega dela. Zato smo si zadali nalogo: v naše programe vključevati čim več idejnopolitičnega izobraževanja, kateremu smo že dosedaj posvečali veliko pozornosti, mlade aktiviste smo pošiljali na seminarje in politične šole, ki jih je organizirala RK ZSMS, vrsto teh seminarjev pa smo izvedli sami. Ugotovitev na teh izobraževalnih oblikah je, da si mladi želijo in potrebujejo takšnega idejnopolitičnega izobraževanja. Ker le aktivisti z osnovnim znanjem bodo lahko reševali probleme, s katerimi se vsakodnevno srečujejo. Prav gotovo bi kazalo razmisliti o skupnih oblikah idejnopolitičnega usposabljanja v vseh DPO ter program, ki ga je pripravila Delavska univerza za izobraževanje delegatov čimprej tudi začeti izvajati.

Naše nadaljnje delo bomo usmerjali v idejnopolitično aktivnost v ustanavljanje novih osnovnih organizacij, kjer so pogoji za to. Izvedli bomo problemske konference o stvareh, ki najbolj zadevajo mlade kot npr. stanovanjska problematika, prestop-

ništvo, samoupravljanje na šolah, mladinski turizem itd.

Pred kratkim izvedena problemska konferenca o mladih in prestopništvu je pokazala, koliko odprtih problemov je še, da je to vprašanje, ki ni samo mladinsko, ampak celotne naše družbe, da bo tem vprašanjem v bodoče potrebno posvetiti več skrbi. Zavedamo pa se, da bo velik delež te skrbi padel prav na ZSMS na osnovne organizacije. V smer ugotavljanja dejanskega stanja o prestopništvu v naši občini bo potrebna celovita analiza pri kateri pa morajo sodelovati vse institucije od družbenopolitičnih organizacij, socialne službe pri Skupščini občine, vse institucije v krajevni skupnosti, milica, sodnik za prekrške, socialni delavci in drugi.

Da bi bilo delo na področju družbenih organizacij in društev kar najbolj koordinirano bomo pri OK ZSMS ustanovili konferenco družbenih organizacij in društev, ki so po statutu ZSM Slovenije — Jugoslavije kolektivni člani ZSM. V okviru te konference pa bomo poskušali usklajevati programe, odpravljati slabosti, reševati probleme, ki v teh organizacijah nastajajo. Prav tako bo treba v ta društva in organizacije vnesti tudi nekaj idejnopolitičnega dela, katerega je sedaj v mnogih društvih izredno malo ali ga sploh ni.

Naše delo bomo nadaljevali in podkrepili na vseh področjih akcije za stabilizacijo gospodarstva pa naj si bo to na svojih delovnih mestih z dvigom produktivnosti z nacionalnim koriščenjem surovin, na mladinskih delovnih akcijah v TOZD, v Krajevnih skupnostih ali na republiških delovnih akcijah kot so Suha krajina, Kozjansko, Haloze in drugod.

Vendar pa te akcije niso samo delovne, ampak so to akcije v katerih se mladi ob delu, igri idejnopolitično izobražujejo in s tem gradijo mlado osebnost naše samoupravne socialistične družbe.

Skupno z OK ZK moramo čimprej realizirati že zadano nalogo — ustanoviti moramo aktiv mladih komunistov, ki naj bi postal tudi idejno jedro dela mladinske organizacije v naši občini.

Vendar pa, če ocenjujemo kaj smo storili v pokongresnem obdobju lahko rečemo, da so bili doseženi vidni premiki.

Organizacijski uspehi, utrjevanje organizacije, dograjevanje in njeno uveljavljanje v družbi kot celoti. Specifična organiziranost, ki smo si jo zastavili mladi se je pokazala kot ustrežna. S takim organizacijskim prijemom smo na posameznih področjih dosegli ne le akcijsko, ampak tudi organizacijsko enotnost ter napredovali v vsebinskem smislu. Vse bolj se mladi v vseh sredinah kjer živijo in delajo poglobljajo v reševanje lastnih problemov, ki pa kot smo ugotovili že na konferenci ZKJ niso samo mladinski. Prav tako pa ti »mladinski« problemi niso le mladinski, temveč so to v večini splošni družbeni. To pa seveda terja odgovornejšo in učinkovitejšo vlogo vseh subjektivnih sil in ne samo ZSM. Kajti prvi pogoj takšne učinkovitosti na današnji stopnji družbenih odnosov ne more biti več sprejemanje dogovorov in sklepov v eni organizaciji in izvajanje teh dogovorov v vseh ostalih. Dogajanje učinkovitosti pomeni sodelovanje z roko v roki vseh družbenopolitično organiziranih občanov in delovnih ljudi, ki imajo izgrajen

svoj odnos do samoupravnega socialističnega razvoja in kot taki iščejo skupne poti, skupne akcije in nakazujejo skupne rešitve v okviru enotne fronte SZDL.

Povezovanje vseh družbenih subjektov, posebno še družbenopolitičnih organizacij, njihovo dogovarjanje za skupne napore, za usmerjanje in uresničevanje družbenopolitičnih akcij ter pripravljenost za razreševanje skupnih problemov, je najboljše zagotovilo, da bomo resnično enotnejši pri realizaciji družbenih odnosov in dogovorov, ki si jih nalagamo. Povezovanje družbenopolitičnih organizacij v skupnem reševanju družbenih vprašanj, ki so danes v ospredju mora biti tisto, kar bo prispevalo k večji integriranosti naprednih socialističnih sil in s tem družbe kot celote. Mladi se bomo za take odnose nenehno zavzemali.

Milan Klemenc

NA KRATKO

Krajevni sveti

Krajevni sveti osnovnih organizacij ZSMS, bodo gotovo postali najvažnejši faktor in prav oblika dela mladine enega kraja. Združevali in koordinirali bodo delo vseh osnovnih organizacij enega kraja. Po programu OK bodo ti krajevni sveti ustanovljeni v vseh večjih krajih v Mežiški dolini. Prvi sestanek predsednikov osnovnih organizacij je že bil v začetku marca na Prevaljah. Sklepi in stališča tega sestanka so že bili posredovani v vse osnovne organizacije. Če samo na kratko ocenim sestanek, potem lahko rečem, da bodo Prevalje prve dobile krajevni svet. Delo v zvezi z ustanavljanjem krajevnih svetov pa poteka istočasno tudi v Mežici, na Ravnah, medtem ko v Črni malo zaostaja, ker se tam šele ustanavlja OO ZSMS.

Novo osnovne organizacije ZSMS

Tudi na področju ustanavljanja novih osnovnih organizacij lahko rečemo, da se je pokazal velik premik. Na Ravnah je končno steklo delo, saj ustanavljajo dve osnovni organizaciji na Šančah in Javorniku. Začeli so že s popisom članstva in lahko pričakujemo, da bodo v najkrajšem času izvedli konferenco osnovne organizacije, ki bo združevala mlade z Javornika in Šanč.

Pričakujemo tudi, da bo v kratkem začela z delom tudi mladina v Šentanelu, saj so pred nedavnim že imeli prvi sestanek in po resnosti, ki so jo pokazali, jim lahko zaupamo, da bodo sklepe tega sestanka realizirali. Malo za njimi so v Strojni, tudi od tam je prišla pobuda za ustanovitev osnovne organizacije in pričakujemo, da se bo postopek odvijal po normalni poti in bomo še pred majem dobili tudi tam OO.

Dan mladosti

Priprave za praznovanje 25. maja so že v teku. Pripravlja se dosti pozitivnih sprememb, predvsem za dan mladosti, ki ga bomo letos združili s 50-letnico SKOJ v Kefrovem mlinu. Ta velik dogodek bomo vsekakor dostojno praznovali.

R. M.

V soboto, 19. marca so si mladinci železarne ogledali mariborske kasarne, pred-

vsem orožje. Izleta se je udeležilo 32 mladincev. Organizirala ga je komisija za SLO.

Ob dnevu žena so predstavniki vseh OO ZSMS iz železarne obiskali partizanske matere ter jih obdarili. Kljub silnemu mrazu so obhodili domala ves Tolsti vrh, Zelen breg, Strojno. Nikomur pa ni bilo žal, saj so se jih partizanske matere zelo razveselile.

V sredo 24. marca je komisija za družbenoekonomske odnose organizirala pogovor za okroglo mizo. Pogovarjali so se o težavah družbenopolitičnih organizacij, o sodelovanju ZK in sindikata z mladinsko organizacijo. Mladi so pokazali precejšnjo mero samokritičnosti pri oceni svojega dela. Predstavniki družbenopolitičnih organizacij pa so obljubili pomoč pri skupnih akcijah ter mlade moralno podprli.

Z. S.

SEMINAR KMI

Sredi marca je bil pri Bračurniku seminar za mlade iz konference v izobraževanju. To je bil zadnji seminar iz cikla seminarjev za lansko leto.

Mladi delegati iz vseh šol so na seminarju spoznali marsikaj, kar jim bo pozneje pri delu v mladinski organizaciji gotovo koristilo. Udeležba je bila dobra, saj so bile zastopane vse šole iz naše občine.

Seminar je bil enodneven in je obsegal štiri teme:

- religija, podal prof. Alojz Krivograd
- študentska politika, predavala Mirjana Vevar
- ZSMS, njena vloga nekoč in danes, Boris Kastivnik
- SLO, Milan Blagojevič

Če bi sklepali iz razprave, potem sta največje zanimanje vsekakor vzbudili temi: študentska politika ter mladinska vprašanja iz teme o ZSMS. To je pa tudi čisto razumljivo, saj sta obe temi za mlade najbolj zanimivi, se najbolj dotikata njihovega življenja. Seveda ne smemo zavreči ostalih tem. Prepričan sem, da je marsikateremu pomagala razkriti doslej še nerazjasnjena vprašanja iz religije in pomagala spoznati mladim njihovo vlogo, ki jo imajo v sklopu vseljidskega odpora.

Prosil sem nekaj udeležencev seminarja, da na kratko odgovorijo na nekaj vprašanj.

Irena Božič iz šolskega centra Ravne, je na vprašanje o oceni seminarja odgovorila: teme za seminar so bile dobro izbrane, predavatelji so bili vsi zelo dobri, manj sem zadovoljna z vključevanjem nas samih v razprave.

Na vprašanje ali so taki seminarji potrebni, ali dosežejo tisti namen, ki ga od njih pričakujemo, je odgovorila: seminarji so gotovo potrebni, četudi mogoče zmeraj ne dosežejo tistega namena, vsaj v celoti ne. To pa je predvsem zaradi tega, ker se še vedno dogaja, da so seminarji oblika iz-

obraževanja, ki je za mnoge utrudljiva in običajno ne doseže takega nivoja kot bi lahko, seveda je to precej odvisno od udeležencev, če so udeleženci zainteresirani potem ni bojazni, da ne bi bil seminar uspešen.

Dušan Strmčnik iz gimnazije Ravne je na vprašanje, kakšne oblike izobraževanja bi po njegovem bile najbolj učinkovite odgovoril: prednost bi dal mladinskim uram, ki jih že imamo, seveda bi se morale vsebinsko malo spremeniti, prilagoditi našim željam in predvsem potrebam nas mladih, to pa iz dveh razlogov. Takšne mladinske ure bi zajele večji krog, so sorazmerno poceni, saj ne smemo pozabiti, da taki seminarji precej stanejo in je to precejšnja obremenitev za občinsko konferenco, kakor tudi za vse dejavnosti, ki zaradi denarja potem ostanejo nerealizirane.

Brodnik Mirko iz osnovne šole Črna je na vprašanje, ali je dobil kaj praktičnih nasvetov za delo v svoji osnovni organizaciji, odgovoril: izvedel sem precej stvari, ki jih prej nisem vedel, težje je odgovoriti, če sem dobil praktičnih nasvetov. Mislim, da bom moral prav iz tega teoretičnega znanja, ki sem ga danes dobil, črpati snov za delo v mladinski organizaciji.

Resnično bomo namreč morali izobraževanje mladine in njene naloge pomakniti nazaj v osnovne šole in jih dopolnjevati kasneje v gimnaziji in na srednjih šolah. Mlademu je treba skozi vse leto nuditi snov za izpopolnjevanje in ne samo enkrat letno, na takih seminarjih. S tem ne zanikam potreb po seminarjih, toda v tej situaciji, ko nam omejena sredstva ne dopuščajo nekih velikih seminarjev, smo pač prisiljeni uvesti tiste oblike izobraževanja, ki ga bomo lahko izvedli brez škode za druge dejavnosti. Skoraj sem namreč prepričan, da bi taka pot bila enostavnejša in kar je glavno — učinkovitejša.

Rudi Mlinar

A. Grošelj, lesorez

šimo več, že s tem je očitno, da sta prizadevna zakonca Anita in Jožko Hudl zadela v srž problema, ki so ga izvedli igralci s sproščenostjo. Tudi tehnično je bila predstava na visoki ravni, saj so svetlobni efekti čudovito ponazarjali vzdušje posameznih točk. Ne bom pretiral, če rečem, da je bil ta kabaret velik kulturni dogodek vse spodnje Koroške, tudi odmev je segel najbrž zelo daleč, saj so bili prisotni mnogi znani kulturni delavci na Koroškem, kakor tudi novinarji mnogih časopisov in revij. Tudi zastopnost iz Jugoslavije je bila precejšnja, predstavo so namreč ocenjevali za nastop na reviji Naša beseda 76.

Društvo bo v maju sodelovalo tudi na reviji, ki jo skupaj z OZKPO organiziramo pri nas, kot nekakšno nadomestilo občinske revije Naša beseda 76, ki je odpadla zaradi objektivnih vzrokov.

Predstavo bi vsem, ki omahujete pred takimi dogodki, toplo priporočal, kajti prepričan sem, da bi zamudili enkratni kulturni dogodek, tudi zaradi tega, ker so predstave kabaretnega značaja pri nas prava redkost. Želim, da bi tudi pri nas doživeli aplavz, ki jih bo moralno podprl v njihovem pravičnem boju za svoj jezik in obstoj na Koroškem.

R. M.

Kulturni dogodek

Slovensko prosvetno društvo Edinost iz Pliberka je imelo v soboto, 13. marca krstno predstavo Kabareta $1 \times 1 = 1$. To je nekakšno nadaljevanje kabareta iz lanskega leta: Šel je popotnik skoz koroški vek. Tudi ta kabaret nam govori o razmerah, ki vladajo na Koroškem. Obravnava razmere manjšine koroških Slovencev v Avstriji. Seveda so razmere v resnici ravno obratne, položaj se, kot je mislim vsem znano, slabša, saj avstrijska vlada vztraja na izvedbi

štetja posebne vrste — preštevanju slovensko govorečega prebivalstva na Koroškem.

Kabaret je pogumno in po mojem mišljenju na učinkovit način razkrinkal zakulisne spletko, ki se odvijajo na Koroškem, na vesel sproščen način je nakazal probleme, ki so daleč od veselega in so vredni najostrejših kritike. Predstava je potekala pred nabito polno dvorano in je požela aplavze, ki jih pri nas skoraj ne sli-

A. Grošelj, lesorez

Če si prvi

Kje, kdaj?

Če prvi pretečeš na cilj, zmagaš.

Če prvi preplavaš sto metrov, odneseš verjetno rekord in medaljo. Kaj pa, če si prvi v navezi? Ne osvajaš pokalov, ne dobivaš medalj, ne zmaguješ; po skalah plezaš le zase, le v svoje veselje.

Vrv ima dva konca. Prvi vleče začetni del do varovališča, počaka soplezalca, ta gre dalje in melodija se ponavlja skozi vso smer.

Pred vstopom v ZZ v steni Male Raduhe sem imela prvi konec. Še zadnji pogled navzdol, pregled vozlov, čelada mi je stala malo poševno, za pasom so bingljali karabinci in seveda ni manjkalo tudi občinstva. Tisti dan so ljudje kot ponoreli drveli na Raduho, nazaj grede pa so namesto pod noge buljili v rdeče čelade sredi skalovja.

Obvezni klici niso izostali, nato pa sem se lotila začetnega dela. Brez pretiravanja in dramatičnih izjav — nič slovesno, nič razburjeno, srce ni skakalo, lepo mirno je »tiktakalo« na svojem pravem mestu... Zakaj naj bi razlagala — noge so mi na čuden način plesale divji, nekontroliran ples, v grlu se mi je zatikalo... To si naslikaš kasneje, ko prevneta domišljija čisto podivja. Takrat pa misliš le na oprijem, na stop, vesel si vsakega premaganega metra in siliš le kvišku. Močno se približaš skali, zate ni več trda, odbijajoča siva gmota. Morda je filozofijo take vrste težko razumeti. Pripombe od spodaj sem preslišala. Smer sem poznala in kmalu sem bila pri prvem klinu ter ga olupšala z vponko. Lezla sem dalje. Strah pred naraščajočo globino? Ne, saj sploh nisem gledala navzdol, zanimalo me je samo vidno območje pred in nad nosom. Drugi klin. Ja, tukaj bi pa

rabila rdeče bel krog, ki bi mi služil za orientacijo. Nisem bila trdno prepričana, ali poteka ZZ po ozki zajedi navzgor ali preči v desno. Prva samostojna odločitev brez dogovarjanja. V desno se mi je zdel prehod lažji. No, više sem ugotovila, da sem naredila samo nekaj metrov daljši ovinek, sicer pa še nisem zgrešila. Samo — moja modra vrv tega ni vedela. Nekaj metrov pod prvim varovališčem se je uprla. »Konec štrika!« je zarjul Fižola. Ja, on je lahko to rekel, jaz pa ne. Kje naj bi staknila še dva manjkajoča metra? Zakaj sem delala tam spodaj »obvoz«? Vrv me je po fizikalnih zakonih bolj vlekla navzdol, kot jaz njo navzgor, pa sva se dajali. Kdo bo močnejši? Vlekla sem kot vol in vrv se je res premaknila. Fižola je najbrž razumel mojo stisko in se je malo prestavil. S kakšnim veseljem sem se skobacala do klina in se privarovala.

Sedela sem na kamnu, varovala soplezalca in čakala. Sonce je božalo skale Lameža, v steni pa je bilo hladno. Časa za premišljevanje je bilo dovolj... prvi resni razstežaj, kjer nisem bila varovana od zgoraj, je bil za menoj... Pravzaprav ne vem, na kaj sem takrat mislila. Morda na metre, ki so me še čakali, morda sem bila vesela premaganih... To si poskušam zdaj priklicati v spomin, pa ne gre. Lahko se še zlažem, to pa ni lepo. Morda bom kdaj kasneje, ko bodo za menoj večje stene, lahko govorila o tem. Tokrat pa sem bila samo učenec, ki dela prve samostojne korake v Mali Raduhi.

Fižola je že prečil skalnato polico in izginil za robom. Slišala sem samo tleskanje karabincev, vrv mi je drsela preko dlani.

Tako sva se menjavala v vodstvu do konca. Še zadnji majhen kamin in znašla sem se med borovci. Malo bolj nerodni za sedenje, a vseeno je taka gugalnica prijetnejša kot kamniti sedeži. Sonce se je pomaknilo še niže. Zadnji dnevi septembra. Za naju je bilo konec poletne plezalne sezone; mene je čakala šola, Fižola je odhajal v vojsko. Nizki borovci so valovili, gozd v dolini se je obarval. Res je prihajala jesen.

Janeta Kodrin

Iz dejavnosti alpinistov

Leto 1975 je doslej najuspešnejše leto v razvoju alpinizma na Koroškem.

Alpinizem se je zelo razvil v vseh krajih Mežiške doline. V Črni in na Ravnah delujeta alpinistična odseka, v Mežici in na Prevaljah pa sekciji. Konec lanskega leta pa so v Mežici ustanovili AO. Pogoje za samostojno delo imajo tudi že na Prevaljah — številčno stanje in aktivnost je narasla, vendar bodo še v letu 1976 delovaljah — številčno stanje in aktivnost sta 80 alpinistov in pripravnikov, ki so skupno opravili čez 500 vzponov (prejšnja leta okrog 200). V preteklem letu smo se usmerili predvsem na vzgojo kadrov. Strokovna komisija pri ZTKO Ravne je organizirala štiri vzgojne akcije — vsakič je bilo povprečno 22 udeležencev. Mežica in Črna pa sta še posebej organizirali po eno začetno alpinistično šolo. V naše začetne alpinistične šole se vključuje veliko mladine. Danes pa imamo alpinistične opreme za 20 alpinistov, pa še ta je nepopolna.

V letu 1976 bo opravljalo izpite za alpiniste okrog 15 pripravnikov, ki jih bo treba opremiti za samostojno dejavnost. To pa pomeni, da bo alpinistična dejavnost narasla za 50 %.

Če pa hočemo ohraniti takšen razvoj alpinizma, saj smo lahko samo veseli, da se mladina vključuje, bomo morali nameniti več sredstev temu razvoju.

Englbert Vravnik

Pesmi

ČEMU

Čemu živeti brez cilja,
živeti brez nade,
brez miselne igre.

Čemu živeti prazno življenje,
živeti za danes,
brez misli na jutri.

Brez cilja življenje je prazno,
brez nade življenje je togo,
moreče, boleči trenutki rahljajo nravi,
ne dajo spokojno živeti.

KDO SI

Kdo si, ki stojiš s ponosno dvignjeno glavo?
Kdo si, ki stopaš po rdeči preprogi očakov?
Kdo si, ki nosiš prapor rdeči?

To sem jaz,
to si ti,
to smo mi...

To smo vsi, ki nas žene pot,
skozi danes v boljši jutri.
Tja nas žene pot na horizont,
kjer se stekajo dobrin človeštva poti.

KAM

Postoj!
Kam misel neumorno bežiš?
Kam te nesejo peruti?
Ostani!
Nesmisel je bežati pred stvarnostjo.
Ne poklekni, ne kloni pred sedanostjo!
Vrni se!
Nazaj v naročaj časa,
naj te valovi življenja oblikujejo — skala,
naj človek stopi na tla,
tu je bilka oprijemljiva,
tu kal ustvarjalnih želja brsti.

— MAN —

ŠAH

V soboto, dne 20. marca 1976 je bilo v DTK sindikalno prvenstvo prevaljskih delovnih organizacij v šahu, ki ga je organizirala komisija za športno rekreacijo Prevalje. Prvenstvo je bilo zelo borbeno, kar potrjuje zadnja partija med Mešlom in Šalamonom. Po zelo borbeni igri je Šalamon osvojil celo točko, s katero se je izenačil z Mešlom in v naslednjih dveh partijah, ki sta odločali o prvaku, osvojil še točko in pol.

Vrstni red: 1. Alojz Šalamon, Fersped Prevalje 7,5, 2. Jožef Mešel TRO Prevalje 6,5, 3. Dušan Tinta, OŠ Franja Goloba 5,5, 4. Janez Dokl, Carinarnica 5, 5. Josip Vidlič, Stavbenik 5 točk.

»Mladi fužinar« izhaja kot občasna priloga »Informativnega fužinarja«.
Ureja ga uredniški odbor: Rudi Mlinar, Ivanka Valtl, Jože Pačnik in Zlatka Strgar, ki je odgovorna tudi za vsebino.

je gradivo za 12. oziroma 13. sejo vseh zborov Skupščine občine Ravne na Koroškem. Izvolila je tudi po dva delegata, ki sta se seje skupščine tudi udeležila.

Značilno za to delegacijo, pa tudi za nekatere druge je, da se sicer redno sestaja, da pa je udeležba na seji izredno slaba. Zgodilo se je že, da delegacija sploh ni bila sklepčna, ali pa so sklepčnost zagotovili z dodatnim klicanjem posameznikov po telefonu. Nekateri delegati se seji sicer redno udeležujejo in so tako malomaren odnos ostalih na zadnjih sejah ostro obsodili.

KOMISIJA ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA V ZDRUŽENEM DELU se je sestala na 29. redni seji 11. marca. Verjetno že samo število sej pove, da je delavna. Pri svojem delu se često srečuje z določenimi težavami, ki so v glavnem posledica neustrezne kadrovske politike v preteklosti in samovoljnih navad posameznih delavcev na odgovornih položajih, ki so še vedno prepričani, da je ta organ samo potrebna formalnost.

Na tej seji je komisija ugotovila, da je v februarju odšlo iz TOZD MO šest delavcev. Potrdila je ponoven sprejem dveh delavcev, ki sta se vrnila iz JLA, zavrnila pa je nekaj prošenj za premestitev ali za sprejem v medsebojno delovno razmerje, ker pač ni bilo na razpolago ustreznih prostih delovnih mest. Poleg tega je odločala o zasedbi štirih razpisanih delovnih mest v pripravi dela in odobrila nekaj vlog za odsotnost z dela z nadomestilom OD.

Poleg običajnih vprašanj, ki so na dnevnem redu vseh sej, je tokrat v razširjeni sestavi z vodji služb in obratovodji obravnavala analizo kadrovske problematike v letu 1975, ki jo je pripravila kadrovska služba železarne. Analiza in razprava sta pokazali na mnoge aktualne in nerešene probleme na področju kadrovske problematike v naši delovni skupnosti. Po daljši razpravi, ki ni izzvenela najbolj optimistično, je v zvezi s kadrovsko problematiko, na predlog strokovne službe, sprejela naslednje sklepe in stališča:

— Z ustreznjšo plansko metodo je potrebno poizkusno preračunati sedanje planirano število zaposlenih. V nekaterih organizacijskih enotah bo po sprejemu sistemizacije to storila kadrovska služba.

— V planu kadrov je potrebno upoštevati dinamiko prihodov iz šol in JLA.

— Potrebno je poizkusno predvidevati optimalno strukturo kadrov.

— Novih delavcev prek planiranega števila ni mogoče zaposlovati.

— Nove potrebe, pogojene s spremembo tehnologije, je mogoče realizirati le, če so sistemizirane.

— V planu je potrebno upoštevati tudi pripravnike in učence poklicnih šol.

— Delavcev, sprejetih za določen čas, ni mogoče prikazovati v dejanskem številu delavcev, saj samo nadomestujejo nekatere odsotne delavce.

— Po sprejetju nove sistemizacije je potrebno analizirati obstoječo strukturo, primerjati in ukrepati. Zlasti je nujno potrebno ugotoviti dejansko usposobljenost delavcev za delo.

— Ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti sicer ne sodi v pristojnost komisije za medsebojna razmerja. Ker pa je ugotov-

ljena velika odsotnost z dela, smatra komisija za potrebno opozoriti obratovodje in vodje služb na doslednejše prijavljanje kršitev delovnih obveznosti (neopravičenih izostankov). Prav tako je potrebno prijavljati delavce, ki s svojo kršitvijo povzročajo večjo materialno škodo.

— Odsotnosti z dela za športne, kulturne in druge namene ter za šolanje stalno rastejo. Večina odsotnosti je sicer ustrezno planiranih, vendar jih ob sedanji urejenosti medsebojnih razmerij ni mogoče bistveno omejiti. V novem samoupravnem sporazumu delavcev v združenem delu je potrebno predlagati določene spremembe in dopolnitve. Npr. pri šolanju bi bilo potrebno ukiniti pravico do 20-dnevne odsotnosti za vaje in obvezna predavanja, kjer sedaj natančna kontrola ni mogoča, temveč bi bilo potrebno odobravati po dva dni za vsak opravljeni izpit. O tej problematiki morajo razpravljati tudi drugi samoupravni organi.

— Ko se pojavi potreba po delovnem mestu, morajo pristojni delavci takoj sprožiti postopek za otvoritev delovnega mesta, in sicer prek službe za organizacijo dela.

— Objava prostih delovnih mest je obvezna. Potrebe je treba sporočiti kadrovske službi na ustreznem formularju. Prosta in nezasedena delovna mesta ugotovi komisija za medsebojna razmerja.

— Prerazporeditve delavcev izvrši komisija za medsebojna razmerja. Izjava o soglasni premestitvi je samo oblika postopka. Vse drugačne premestitve, zlasti še na neustrezna delovna mesta, komisija v bodoče ne bo potrdila.

— V železarni moramo stremeti za podružbljanjem kadrovske politike. To bo mogoče storiti le z najširšim javnim delovanjem pri oblikovanju politike na eni, in doslednim izvajanjem na drugi strani.

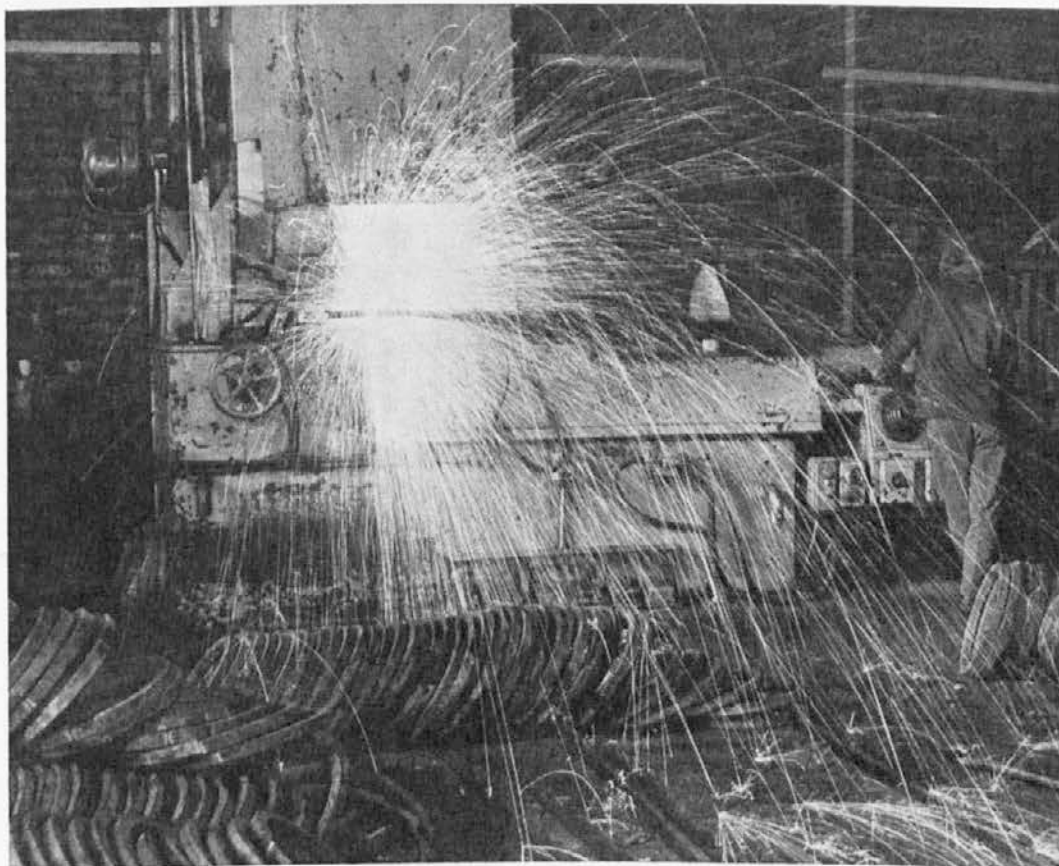
KOMISIJA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE se je po daljšem odmoru in po predhodnem intenzivnem delu, spet sestala na 20. redni seji 22. marca letos. Med drugim je sprejela sledeče sklepe:

— Komisija samoupravne delavske kontrole zaključuje postopek ugotavljanja odgovornosti v zvezi z uvozom brzoreznega paličastega jekla iz Japonske in uvozom ročajev vklopa za pnevmatska kladiva iz Nemčije.

Postopek se ustavlja z ugotovitvijo, da je zanesljivo povzročil določeno pozitivno reakcijo, in naj služi celotni delovni skupnosti kot primer, kakšno naše poslovanje ne sme biti, in opomin, da se bo komercialno poslovanje, vključno s strokovno kontrolo, organiziralo tako, da do podobnih primerov ne bo več prihajalo.

Poleg navedenega je dala komisija na tej seji ad acta tudi vprašanje odlitkov za tekalna kolesa za žerjave, ki so pred časom dlje časa ležali na skladišču. Ugotovila je namreč, da je njena urgenca padla na plodna tla in da je to vprašanje v glavnem že rešeno.

Razen obravnave že omenjenih zadev pa je bil poglobitni namen komisije na 20. seji, poglobiti se v problem funkcioniranja zborov delovnih ljudi in delovnih skupin. Na skrajno nezadovoljivo stanje, zlasti v nekaterih obratih, je bila komisija pisмено opozorjena. Ob analiziranju te problematike je bilo ugotovljeno, da je situacija ponekod res skrajno nezadovoljiva, za kar obstojajo objektivni, še zlasti pa subjektivni vzroki. Posebej se je dotaknila izvedbe zborov v drugi polovici februarja, ko smo odločali o podpisu sedmih samoupravnih sporazumov, ko je šlo za velika sredstva. Ob tem je bilo opozorjeno tudi na nesprejemljiv, na skrajno negativen odnos posameznih — sicer redkih — rovarsko nastrojenih članov delovne skupnosti.

Iskre

Po razpravi o teh vprašanih, da bi končno našli kakršnokoli rešitev iz sedanje situacije, ki ne meče ravno najlepšo luč na našo delovno skupnost, ali da bi vprašanje vsaj aktualizirali in poskušali bolj intenzivno reševati, so bili sprejeti naslednji sklepi:

— Da bi se realno ocenila situacija in storili potrebni ukrepi v zvezi z delom zborov delovnih ljudi in delovnih skupin, je potrebno čimprej, po možnosti v roku teden dni od sprejema tega sklepa, sklicati izredno razširjeno sejo komisije delavske kontrole. Na sejo je treba povabiti: vodje zborov delovnih ljudi, predsednika sindikalnih in mladinskih organizacij, sekretarje osnovnih organizacij ZK in nekatere vodilne in vodstvene delavce TOZD in podjetja.

Predstavljamo našo železarno

OBROT PNEVMATSKIH STROJEV

Obrat pnevmatskih strojev je nastal in se razvil iz serijske proizvodnje v okviru skupne mehanske predelave. Danes ga sestavljajo trije večji oddelki in sicer: **revolverice in kopirka** s ključavničarji, varilci in obrobkarji, oddelek za **ozobljenje** in brušenje z vrtalnico, rezkalnico ter nekaterimi manjšimi specialnimi oddelki ter oddelek **montaže pnevmatičnih strojev in monoblok svedrov** s preizkuševalnico.

Pnevmatsko orodje, še bolje povedano rezervne dele za pnevmatske stroje raznih tujih firm, zlasti firme Böhler pa smo začeli izdelovati že zdavnaj. Potrebe so narekovale, da za lastno proizvodnjo, zlasti v livarni in čistilnici, takoj po vojni pričnemo izdelovati to vrsto orodja doma na Ravnah. Interes je hitro naraščal tudi na domačem trgu, zato je bilo odločeno, da preidemo na domačo proizvodnjo pnevmatskih strojev po lastni konstrukciji iz ravenskega jekla in z lastnim kadrom. Tako se je sprva razvijal oddelek imenovan **serijska proizvodnja mehanične delavnice** in kmalu prerastel iz oddelka v obrat, ki danes zaposluje okoli 150 sodelavcev, od tega kar $\frac{1}{3}$ žensk in predela v končne izdelke ca. 400 ton domačega visokokvalitetnega jekla.

Naš program delimo v glavnem v tri večje skupine, in sicer:

1. Pnevmatske stroje za rudarstvo in gradbeništvo (sem spadajo vsa vrtalna in odkopna kladiva, lafete z globinskimi kladivi in priborom).

2. Industrijski pnevmatski stroji (to so brusilni stroji za obdelavo kovin, cekalna in kovična kladiva).

3. Ostali stroji in priključne armature (sem spadajo zlasti nabijači peska, čistilci kablovca, priključne pipe, ventili in ostali priključki in orodja).

Seveda pa za vse te stroje izdelujemo še orodje, sekače, konice, dleta, vrtalne krone in »monoblok« vrtalne svedre z vloženo trdo kovino.

Vseh vrst naših pnevmatskih strojev je že preko 60, tem pa se pridružuje še program naših izvoznih poslov z 11 novimi

— Smatramo, da je potrebno poklicati na odgovornost odgovorne delavce, ki so po mnenju komisije predolgo zadrževali predloge samoupravnih sporazumov, o katerih smo odločali na zadnjih zborih, in jih dali v obravnavo zadnji hip. Komisija smatra, da bi o nekaterih sporazumih, ki so bili v železarno pravočasno dostavljeni, mogli na primeren način razpravljati in se do njih tudi opredeliti že prej, predno so bile točno znane finančne obveznosti, ki iz njih izhajajo.

— Menimo, da je že skrajni čas za izdelavo in sprejem poslovnika za delo zborov delovnih ljudi in samoupravnih delovnih skupin, ki bo osnova nadaljnjemu delu in tudi osnova za odpravljanje določenih negativnih tendenc, ki se pri delu zborov in skupin pojavljajo.

J. Dežman

šo tehnično opremo, kakor tudi z vsemi činitelji, ki vplivajo na boljši poslovni rezultat.

F. Šisernik

Čim več ljudi naj se ukvarja z inovacijami

Sindikati vodi akcijo, kako pospešiti, oziroma bolj organizirati inovacijsko dejavnost. Kakšna bo organiziranost v podrobnostih, še ne moremo reči, v grobem pa gre za naslednje.

Pri osnovnih organizacijah sindikata bi se določil po en predstavnik za povezavo med delavci in strokovno službo, ki ureja inovacijsko dejavnost. Njegova naloga bi bila da vzpodbuja delavce k odkrivanju in odstranjevanju pomanjkljivosti, pa naj nastopajo kjerkoli, in da posreduje sprejete predloge službi.

Zavedati se moramo, da »ni dela, ki se ne bi dalo opravljati bolje, kot se opravlja sedaj.« Pod tem naslovom je bil v prejšnji številki Informativnega fužinarja objavljen članek, katerega namen je bil prikazati dosedanje stanje inovacijske dejavnosti v naši tovarni in naše naloge na tem področju.

Predvsem je važno, da pridobimo čim širši krog ljudi, ki bodo kritično gledali okrog sebe, odkrivali pomanjkljivosti in jih poizkušali odpraviti. Ne moremo reči, da že doslej nismo izboljševali delovnega procesa, vendar je bilo te dejavnosti manj, kot bi je želeli, precej izboljšav pa je ilegalnih, kar pa iz več razlogov ni dobro. Predvsem se pri njih ne ve, kaj se dela, kakšni so riziki, oziroma kakšni učinki so doseženi; nadalje stroški gredo na breme obrata, lahko pride do medsebojno neuskklajenih inovacij, in ne nazadnje, avtor za svoje delo ne dobi priznanja.

Zato si moramo prizadevati, da pristopimo k inovacijam načrtno in da si vnaprej postavimo cilje, ki jih bomo lahko dosegli.

Kako bo nova organiziranost izgledala v podrobnostih, pa bo najbrž znano do prihodnje izdaje Informativnega fužinarja in si jo bomo takrat natančneje ogledali.

Franjo Krivec

pnevm. kladivi. Seveda pa niso ti artikli edini naš proizvod. Naš program zajema še velik del preciznih delov za sedeže avtomobilskih ventilov, traktorskih osov, vijakov, vzmeti in mnogo uslug za potrebe skoraj vseh proizvodnih obratov ŽR.

Po strojnem parku se naš obrat lahko pohvali z veliko univerzalnostjo, saj obdelujemo že skoraj vse izdelke v vseh fazah sami, tj. od struženja na različnih strojih do najmodernejših NC stružnice, rezkanja, vrtanja, rezanja navojev — do zelo zahtevnega brušenja zobatih koles, rezkanja polžev in polževih koles, raznih spiral do brušenja preciznih konusov, izvrtin tudi do toleranc IT 5.

Nasproti temu pa moramo žal ugotoviti, da je naš strojni park že sorazmerno zelo iztrošen ter amortiziran, da je ta na dokaj utesnjem prostoru ter celo lokacijsko neugodno razdeljen.

Naš obrat ima v srednjeročnem programu načrtano jasno razvojno smer, ki se kaže v tem, da se moramo nujno močneje usmeriti na izvoz, se spoprijeti z močno konkurenco, izboljšati in specializirati proizvodni program, opremiti s sodobnej-

Kdaj bo dograjena nova telovadnica

Slišali smo, da so pri gradnji nove telovadnice ob osnovni šoli Prežihovega Voranca nastale precejšnje težave, tako da so morali gradnjo za določen čas ustaviti.

Kakšno je dejansko stanje, zakaj so nastale težave, kdaj bo telovadnica dograjena in kdo vse bo uporabnik, na ta vprašanja nam je odgovoril vodja oddelka za novogradnje ing. Jože Kert.

S hitro rastjo železarne in vzporedno z njo tudi kraja se pojavljajo tudi potrebe po gradnjah objektov družbenega standarda. Velika dnevna migracija delovne sile, ki obsega do 40 km razdalje od Raven, železarno prisiljuje k hitri gradnji stanovanjskih objektov. Tako železarna zgradi na leto povprečno sto stanovanj, kar pomeni 300

občanov letnega prirastka v kraju. Ravno ta prirast v prebivalstvu pa narekuje potrebe po izgradnji vseh tistih investicijskih objektov, ki služijo za zadovoljevanje potreb osnovnega šolstva, ki je po zakonu obvezno. Osnovna šola Prežihovega Voranca dela zaradi pomanjkanja učnih prostorov v trozmenstem sistemu in ne razpolaga s telovadnico.

Živimo v kraju, kjer takt in utrip življenja v glavnem daje samo železarna. To dejstvo pa dokazuje, da je vsaka taka investicija, ki veča družbeni standard kraja možna samo z večinsko finančno udeležbo železarne. V konkretnem primeru je bilo v okviru skupščine občine Ravne na več sestankih dogovorjeno med vsemi predstavi-

niki družbenopolitičnih organizacij, gospodarstva, TIS in drugih SIS, da je po prioritetenem redu izgradnja telovadnice ob osnovni šoli Prežihovega Voranca na prvem mestu. Za oskrbo investicijsko tehnične dokumentacije je bila takrat zadolžena železarna. Dogovorjeno pa je bilo, da se name-rava telovadnica zgraditi iz naslednjih virov finansiranja:

- iz 3% od bruto mase osebnega dohodka delovnih organizacij občine Ravne po posebnem samoupravnem sporazumu,
- iz samoprispjevka občanov,
- iz sredstev TIS za notranjo opremo,
- iz prispevka ŽR iz sklada skupne porabe,

— iz sredstev, ki bi jih Partizan Ravne dobil za stari dom Partizana ob železarni.

Iz investicijsko tehnične dokumentacije je bilo razvidno, da znaša predračunska vrednost telovadnice pet milijonov in pol. Žal pa se je izkazalo, da predvideni soinvestitorji niso bili v stanju izstaviti dokazila o objavljenih namenskih sredstvih. Tako o železarni ni preostalo drugega, kot da nastopi kot glavni investitor ter izdvoji iz sklada skupne porabe (upoštevajoč odškodnino Partizana v višini 1 milijon din) sredstva s katerimi bi bila po tedaj veljavnem predračunu investicije. Pri tem smo tudi upoštevali 10% porast cen gradbenih storitev, kar bi na kratek rok izgradnje po naši oceni moralo zadostovati.

Pri obrtniških in instalacijskih delih nismo računali na podražitve, kajti v terminu izgradnje v katerem bi se ta dela morala izvršiti ni bilo za taka dela velikega povpraševanja in izvajalci so nudili razmeroma nizke cene.

Nihče od ponudnikov: Gradis, GP Dravograd in Stavbenik Prevalje niso ponudili drugega, kot samo gradbena dela. Vsi trije so v ponudbi navedli, da bodo obrtniška in instalacijska dela oddana najugodnejšemu ponudniku v soglasju z investitorjem. Najugodnejši ponudnik GP Dravograd pa je ponudil gradbena dela, katerih vrednost je že tedaj bila za 48% višja od predračunske, to pa zaradi tega, ker je bil predračun star že več kot leto dni. Zaradi povečane cene gradbenih del je torej razumljivo izpadla postavka za instalacijska dela. Upravičeno smo namreč računali, da bo vsaj eden od prvotnih predvidenih soinvestitorjev do pričetka del imel sredstva za kritje navedenih izdatkov.

Železarna si je pri skupščini občine Ravne pridobila dovoljenje za pripravljajna dela in tako pričela z izvajanjem zemeljskih del, pri čemer pa je izvajalec naletel na velike težave, ker je odprl podzemeljski vodni tok usmerjen proti severu, zaradi česar je na gradbišču nastalo pravo močvirje, ki je skorajda popolnoma onemogočilo strojno in tudi ročno obdelavo. Investitor je poklical predstavnike geološkega in projektnega zavoda na ogled terena. Potreben je bil ponoven statični izračun, ki je pokazal delne spremembe na temeljenju in na organiziranju dela na gradbišču. Termínsko so se zemeljska dela premaknila na zimski čas, ko je zemlja zmrznjena. Ta ustavitev del pa je tudi že avtomatično povezana s podražitvijo. Pri nadaljnjem izvajanju del — ko je bilo to spet možno — ni prišlo do bistvenih podražitev razen

normalne podražitve gradbenih del na podlagi metodologije biroja gradbeništva SRS. Razumljivo, da je ta spricho ustavitve del bila zopet večja od tiste, ki bi nastopila, če bi se delo lahko nemoteno odvijalo. Tudi ne smemo prezreti dejstva, da se je to zgodilo ravno v času, ko smo imeli najhujšo inflacijo, ki je strokovna služba ni mogla predvideti. V tem času je bila podražitev po citirani gradbeni metodologiji statističnega zavoda SRS po indeksu 49,5 za gradbene storitve, kar je popolnoma normalno.

Ko so bili dani fizični pogoji za nadaljevanje del, smo kot investitor spremljali vse stroške izgradnje in dela takoj ustavili, ko smo ugotovili, da se stroški približujejo višini razpoložljivih virov sredstev. Do prekoračitve vrednosti ni prišlo, ker smo SDK obvestili da zaradi pomanjkanja sredstev prekinjamo dela.

Strokovna služba je ugotovila, da je potrebno za dokončanje del še 6 milijonov 100 tisoč din. Komisija se je posluževala takratnih predračunov za obrtniška in instalacijska dela, pri čemer je upoštevala najugodnejšega ponudnika in ocenila premično notranjo opremo na vrednost 500

tisoč din, za kar pa že vnaprej vemo, da ne bo zadosti. Ta sredstva je železarna zagotovila na podlagi samoupravnega sporazuma. O nadaljnji izgradnji telovadnice je razpravljajal celotni kolektiv po delovnih skupinah, kjer so se vsi zaposleni soglasno odločili za nadaljevanje gradnje in odobrili predlagano finančno konstrukcijo. Kljub temu pa smo dobili posojilo v višini 900.000 od TKS Ravne, izvajalec pa je nastopil s kreditom 4 milijone 700 tisoč din. Železarna je izdvojila razliko iz lastnih sredstev na poseben račun. Tako so bili zopet dani vsi pogoji, da investicijo znova prijavimo SDK ter z deli na gradbišču nadaljujemo. Trenutno je le vreme tisto, ki nagaja, vendar ni več nobenih zadržkov, da telovadnice ne bi dokončali do pričetka novega šolskega leta. Računamo, da bo junija ali julija objekt dograjen.

Telovadnica ne bo namenjena samo šolskim otrokom, marveč tudi za rekreacijo delavcev železarne ter še drugim tekmovalnim ekipam na Ravnah.

Tovarišu Kertu se zahvaljujemo za podatke.

Z. S.

Stališča in sklepi V. seje občinske konference SZDL

Člani občinske konference SZDL so na svoji peti seji obravnavali kot osrednjo točko dnevnega reda Oceno organiziranja in delovanja krajevnih konferenc in uresničevanje frontnega ter delegatskega značaja SZDL v naši občini.

Seja občinske konference pa je bila le zaključek široke razprave po krajevnih organizacijah in med drugimi družbenopolitičnimi organizacijami na občinski ravni.

Že v samem gradivu smo pripravili predlog stališč in sklepov, ki so jih v razpravah dopolnjevali in spreminjali. Po

končani celotni razpravi je izvršni odbor občinske konference SZDL izdelal sledeča stališča in sklepe:

1. Takoj je treba pristopiti k dopolnitvam pravil krajevnih in občinske organizacije SZDL, da bodo v resnici dobra osnova za delo v SZDL. Posebno skrbno moramo pregledati statutarne sklepe in naše organe tudi kadrovske dopolniti, če je to potrebno.

Nalogo izvedejo krajevne organizacije SZDL skupaj z izvršnim odborom občinske konference SZDL.

Ravne ponoči

Foto: F. Rotar

2. Izvršni odbor OK SZDL naj svoje delo usmeri tako, da bodo čim hitreje zaživele in začele delovati vse krajevne organizacije SZDL. Pri tem je potrebno najti čimveč možnosti in oblik dela, da bo frontnost SZDL zagotovljena tudi v manjših krajevnih organizacijah SZDL.

3. Čimprej je treba začeti izobraževati funkcionarje v vodstvih SZDL. Seminarje bi organizirali na občinski ravni, v krajevnih organizacijah pa bi morali posvetiti del sestanka razčiščevanju teoretičnih nejasnosti.

4. Manjše krajevne organizacije SZDL bi se morale vključiti v akcijo pridobivanja novih članov ZKS. V teh organizacijah je več dobrih družbenopolitičnih delavcev iz vrst kmetov, obrtnikov, ki jih je na drug način težje dobiti v članstvo ZKS.

5. Krajevne organizacije bi morale v svoje programe nujno vnesti čimveč neposrednih oblik delovanja. Če bodo javne tribune, problemske konference, interesne sekcije, občasne sekcije in sekcije po teritorialnem principu oblika dela socialistične zveze v vsakodnevni praksi, bo politično delo med vsemi člani naše organizacije zagotovljeno. Širiti bi bilo treba tudi prakso odprtih sej predsedstev krajevnih organizacij SZDL.

6. Izvršni odbori krajevnih organizacij SZDL morajo prevzeti svojo vlogo kolektivnega izvršilnega organa. Poleg te naloge morajo še pripravljati gradiva in organizirati sekcije po teritorialnem principu in na tak način izvajati politizacijo terena.

7. Nujno bi bilo uskladiti letošnje programe krajevnih in občinske organizacije SZDL s programi drugih družbenopolitičnih organizacij v kraju in občini.

8. Zagotoviti bi bilo treba primerno materialno podlago za delovanje krajevnih organizacij SZDL predvsem s sredstvi krajevnih skupnosti, ki jih dajejo delovni ljudje za svoje potrebe v krajevno skupnost.

9. V okviru naše organizacije bi se morali dogovoriti o svečanem sprejemu mladine med člane socialistične zveze po krajevnih organizacijah.

10. Občinska konferenca, predsedstvo in izvršni odbor morajo čimprej sprejeti programe dela za leto 1976. V programe je treba zajeti probleme, ki so bili nakazani na peti seji konference.

11. Ob izvolitvi novega predsednika občinske konference SZDL bi bilo prav, da dopolnimo predsedstvo občinske konference.

12. Za leto 1976 bi morali sprejeti vsi sveti in koordinacijski odbori pri OK SZDL svoje akcijske programe dela.

Sekretar
FILIP JELEN

Člani kolektiva in vsi tisti, ki imajo bonitete regresiranja, lahko koristijo prehrano s plačilom 90 % cene posameznega obroka, vsi ostali pa morajo plačati polno ceno za posamezne obroke.

Z ozirom na podaljšane zimske počitnice bo pouk na osnovnih šolah trajal do konca junija. Zaradi tega naj bi bilo datumsko zaporedje izmen v Portorožu:

- I. izmena od 13. junija do 22. junija
- II. izmena od 23. junija do 2. julija
- III. izmena od 3. julija do 12. julija
- IV. izmena od 13. julija do 22. julija
- V. izmena od 23. julija do 1. avgusta
- VI. izmena od 2. avgusta do 11. avgusta
- VII. izmena od 12. avgusta do 21. avgusta
- VIII. izmena od 22. avgusta do 31. avgusta
- IX. izmena od 1. septemb. do 10. sept.

(Dopuščena je možnost uvedbe X. izmene od 11. do 20. septembra, če bi zaradi letovanja svojcev brezplačnih kategorij primanjkovalo kapacitete).

Predvidevamo, da bi v I. in IX. (X.) izmeni letovali tisti, ki jim bo v različnih kategorijah na podlagi predlogov in izbire dodeljeno **brezplačno letovanje**:

1. Delavci, ki so bili upokojeni po 1. maju 1975 in tisti upokojenci, ki iz opravičnega razloga te bonitete niso izkoristili v letu 1975 (27 ležišč).

2. Delavci, ki delajo v težkih pogojih dela in zaslužni delavci (80 ležišč) na podlagi usklajenih predlogov vodij obratov ali služb, osnovnih organizacij sindikata in službe za varstvo pri delu.

3. Socialno in zdravstveno prizadeti delavci s svojci (150 ležišč — na podlagi predlogov osnovnih organizacij sindikata in strokovne pomoči socialne službe, uskladištev s pomočjo komisije za socialna vprašanja pri svetu sindikata).

4. 10 krvodajalcev, ki so darovali kri več kot 20-krat, pa lani še niso koristili te bonitete.

Poudariti je treba, da so na razpolago ležišča in da vključevanje svojcev pomeni zmanjševanje števila izbranih kandidatov zaradi omejenih kapacitet.

Vsi moralno odgovorni in zadolženi morajo do 30. aprila posredovati in izoblikovati predloge.

Predlog nosilcev poravnave stroškov letovanja:

ad 1. za upokojence Železarn Ravne plača celotni znesek tj. 110,00 din/dan podjetje, za svoje velja sprejet cenik letovanja (na začetku sestavka);

ad 2. isto kot v točki 1;

ad 3. za delavce ŽR plačajo OOS z združenimi sredstvi pri svetu sindikata po 70,00 din za dan, 40,00 din za dan plača podjetje; za svoje velja sprejeti cenik letovanja;

ad 4. isto kot v točki 3.

Z Železarno Jesenice, odnosno z njihovo komisijo za oddih in rekreacijo pri Konferenci OOS, imamo dogovorjeno izmenjavo, ki je v letošnji sezoni povečana od lanskega leta na 7 naših za štiri njihove postelje, na 7 naših za njihovih v vsaki izmeni s poudarkom, da bodo Jeseničani imeli pri nas

LETOVANJE 1976

Kapacitete prenočevanja, predlog cen in predlog razporeda izmen v počitniškem domu v Portorožu

V počitniškem domu v Portorožu je z namestitvijo nadstropnih ležišč v nekaterih sobah povečana zmogljivost prenočevanja na 75 nočnih dnevno. Pri zasebnikih imamo rezerviranih 47 ležišč.

Na ta način bomo imeli v letošnji sezoni izmensko kapaciteto 122 postelj ali za 16 več kot v sezoni 1975.

Na podlagi izračunane in preverjene kalkulacije cene dnevnega penziona je predlagana ekonomska cena 110,00 din.

Regresirane cene dnevnega penziona pa naj bi izgledale takole:

a) člani delovne skupnosti ŽR, nezaposleni zakonci, upokojenci ŽR, dijaki in otroci nad 10 let starosti (R 40,00) 70,00 din + T (do letos je bila uvedena posebna cena za otroke od 11 do 15 let starosti, kar pa bi letos ukinili zaradi poenostavitve dela);

b) otroci člana delovne skupnosti v starosti od 3 do vklj. 10 let (R 27,00) 50,00 din + T (takso plačajo otroci nad 7 let starosti);

c) zaposleni zakonci v SFRJ in člani ZP Slovenske železarn 110,00 din + T;

č) otroci od 3 do 10 let, če starši niso člani delovne skupnosti ŽR 77,00 + T (takso plačajo otroci nad 7 let starosti);

d) v tujini zaposleni zakonci in ostali 120,00 din + T;

e) v času pred in po sezoni tj. I., II. in IX. izmena, je 10% popust na sezonsko ceno, na del udeležbe, ki jo plača koristnik, za brezplačnike je treba plačati polno ekonomsko ceno;

f) cena dnevnega penziona brez prenočišča je simbolično nižja od ostalih cen za 5,00 din (razen pri tč. b in č);

g) razlika med lastno udeležbo in kalkulacijsko ceno znaša 501.600 din in je izračunana na podlagi 9600 polnih dnevnih penzionov; če temu dodamo še za 53.800 din razlike za tiste, ki bodo organizirano letovali v Biogradu in Puli pomeni, da bo treba na račun organiziranega letovanja pokriti za 550.000 din razlike;

h) predlog je, da je treba v primeru kakršnihkoli podražitev, ki bi vplivale na strukturo cene v počitniškem domu v Portorožu povečati regresiranje in ne lastne udeležbe;

i) cene posameznim obrokom za prehodne goste (predvsem družine naših delavcev) naj bi bile:

polni obrok	100 %	90 %	Zmanjšan obrok	100 %	90 %
zajtrk	12,00	10,00	zajtrk	8,00	7,00
kosilo	53,00	48,00	kosilo	37,00	33,00
malica	7,00	6,00	malica	5,00	5,00
večerja	33,00	30,00	večerja	23,00	21,00
Skupaj:	105,00	94,00	Skupaj:	73,00	66,00

	Ležišč		
	I. izmena	II. izmena	IX. izmena
1. Upokojenci	27 in svojci nosilec naloge — Odd. spl. služb		
2. Delavci, ki delajo v težkih pogojih in zaslužni delavci	40 (s svojci) nosilec naloge: služba VPD in vodje obratov	—	40 (s svojci) sodeluje: osnovne organizacije sindikata
3. Socialno in zdravstveno prizadeti delavci	75 (s svojci) nosilec naloge: socialna služba in komisija za soc. vpr. pri svetu sindikata	—	75 (s svojci) sodeluje: osnovne organizacije sindikata
4. Najpožrtvovalnejši krvodajalci	5 (s svojci) nosilec naloge: socialna služba	—	5 (s svojci)

bardiranju naselja in tovarne so letala odletela. Takoj so šli v akcijo reševanja člani RBKA enote, saj se ni vedelo ali je sovražnik pri tem napadu uporabljal tudi strupene bombe. Po daljšem obhodu RBKA enote se je preko UKW oddajnika zaslišal glas, ki je bil odločno zagotovil, da je območje, ki je bilo poškodovano ob bombardiranju, brez nevarnosti za nadaljnje reševanje. Na to sporočilo so čakali v zasedi člani CZ tehnično-reševalne enote, ki so imele nalogo, da morajo rešiti iz ruševin še živeče in da zavarujejo porušeno zgradbo.

Člani tehnično reševalne enote so se naloge lotili tako resno, kot bi šlo zares. Kljub temu, da so vedeli, da je bil ta napad na tovarno le zamišljen in za njih le vaja so reševali brez počitka. V zgradbi starega upravnega poslopja se je zaslišalo udarno kladivo, ki je pod kontrolo reševalca rušilo betonska tla v klet zgradbe,

4 postelje v domu, 3 pa pri zasebnikih. Način prijavljanja in pridobivanje pravice za organizirano letovanje bo sličen lanskoletnemu.

Prijave bi naj bile zaključene do konca aprila, nakar bo sledilo preverjanje podatkov po prijavnicah in usklajevalni postopek.

Predlog dobitnikov letovanja bo javno objavljen med 15. in 20. majem z možnostjo ugovora do 1. junija.

Komisija za letovanje bo s pomočjo sindikata ob določenem času dala na vpogled ponudbe turističnih agencij za različne oblike letovanja. Na podlagi izbire bodo potem kandidati lažje kontaktirali in sklepali aranžmaje za zeleno letovanje.

Komisija je tudi predlagala odboru za splošne zadeve, da bi zaradi izredno ugodnih ponudbenih pogojev, predvsem pa zaradi izdatnejše skrbi za delovnega človeka sklenili pogodbo (s predplačilom 100.000 din) za letni najem ležišč (ca. 8—12) v zasebni hiši v Podčetrtku.

Kriteriji, pogoji in način prijavljanja pa so podrobneje opisani v razpisu in ostalih obvestilih o letovanju za leto 1976

če

Napad na našo tovarno

(Šlo je kot zares)

Tretji dan letošnje pomladi so sovražna letala napadla našo tovarno. Okrog 15. ure so se spustila nad železarno in v sebi nosila smrtonosni tovor rušilnih in zažigalnih bomb. Imela so nalogo, da popolnoma porušijo železarno in del naselja. Samo naključje je tokrat rešilo tovarno večjih poškodb, saj sovražni piloti niso mogli ugotoviti pravega kota za odmet njihovih bomb. Odrvene bombe so letele daleč od zaželenega cilja. Kljub temu je sovražniku le uspelo porušiti staro upravno poslopje in del starega naselja.

Že ob eksploziji prve sovražnikove bombe so bili takoj na svojem mestu člani civilne enote naše tovarne. Po daljšem bom-

Bila je samo vaja

Da le nikoli ne bi bilo tako

Foto: F. Rotar

saj je bil prav v tem delu zgradbe zasut človek.

Z veliko natančnostjo so reševali na vseh straneh zgradbe in iskali ponesrečence. Na kraj bombardiranega območja je že pripejal rešilni avtomobil, saj so reševalci že našli prvega ponesrečence, ki ga je takoj odpeljal do postaje prve pomoči, kjer mu je bila nudena prva pomoč.

Po dobri uri akcije so porušeno zgradbo začeli zapuščati člani naše civilne zaščite z zavestjo, da so svoje delo dobro opravili, pa čeprav je šlo samo za vajo, ki ji je prisostvoval tudi komandant CZ naše tovarne

Tone Vehovar. Poprosili smo ga za njegovo mnenje o vaji. Takole nam je povedal:

»Moram reči, da sem s samo vajo zelo zadovoljen. Kljub temu, da je tokrat šlo le za vajo, so člani CZ vzeli prav tako resno, kot bi šlo zares. Menim, da moramo še vaditi, da bomo vsi, tudi tisti, ki niso člani CZ v tovarni, le spoznali svojo nalogo ob morebitnem napadu sovražnika na našo tovarno. Seveda si želim, da nikoli ne bi prišlo do tega trenutka. Pa kljub temu moramo biti pripravljeni tako, kot da bo napad že jutri.«

F. Rotar

Dipl. inž. Mitja Šipek

Mednarodni dan invalidov „delo invalidu“

Vsako leto na prvo pomladno nedeljo praznujemo mednarodni dan invalidov, tako ga praznujemo tudi letos z geslom »DELO INVALIDU«.

Organizacija društvo invalidov je bistveno mlajša od sorodnih organizacij, na primer rdeči križ. Obe organizaciji sta se porodili v stiski, rdeči križ je pogнал svoje korenine kar na bojnem polju, sredi med ranjenimi, umirajočimi in človekove pomoči potrebnimi.

Ta ideja pomagati človeku v stiski je tako močna in namen tako vzvišen, da ga spoštujejo še tako fanatični si nasprotniki, edino zločinci so ga poteptali, kar nam pripoveduje zgodovina poslednje svetovne vojne.

Organizacije invalidov nosijo v sebi slično poslanstvo — pomagati telesno ali duševno prizadetim ljudem, sličnost pa je le navidezna, njeno glavno poslanstvo je, ne samo pomagati da invalid preživi, temveč predvsem, da ponovno zaživi, kolikor mu okoliščine sploh dopuščajo. Zato je letošnje geslo praznovanje mednarodnega dneva invalidov posvečeno prav temu poslanstvu »Delo invalidu«, vrniti mu ne samo življenje, vrniti mu celo življenje.

Kaj pomeni biti invalid verjetno zdravi in neprizadeti ljudje sploh ne moremo z besedami opisati, v polni meri velja izrek, da »sita vrana lačni ne verjame«. Mi to stisko lahko samo slutimo, ko poslušamo invalida, ki je bil včeraj še normalen zdrav človek, danes pa ga je nesreča pahnila v čisto drugi svet, v katerem življenje nima več svojega pomena, pa vendar ga mora živeti, ker je nanj obsojen.

Ta stiska je hujša kot čakanje na smrt, ki že prihaja, ta stiska je slovo od življenja, ki se silno počasi a zanesljivo odmika. Če bi mogli doumeti vso tragiko invalida, bi s čisto drugačnimi močmi pristopili k vračanju življenja invalidom. Na drugi strani pa bi tudi z drugačno odgovornostjo poskrbeli za to, da bi bilo delo in življenje varnejše, ne samo v tovarni, prav tako na cesti, doma, na izletu, kjerkoli, kajti venomer pozabljamo, da smo jutri lahko sami tisti o katerih bodo drugi bolj ali manj prizadeto pisali. Nismo tako hudobni, skoraj bi lahko rekli, da smo nedorasli, celo otročji v obnašanju, ko pride do vprašanja ali bi vzeli invalida na tako ali

drugačno delovno mesto. Čim zdrav človek postane invalid, ga nehote odpišemo od števila uporabnih in ga prištejemo med neuporabne in družbi v breme, pa četudi tega ne izgovorimo, iščemo sto vzrokov in izhodov, da bi se takih nesrečnikov iznebili, pri tem pa nikoli ne pomislimo, da smo lahko jutri sami na istem mestu in kako krivična bi se nam zdela taista družba, ki je danes še tako pravična.

Vrniti invalida v polno življenje, omogočiti mu, da z lastnimi rokami in lastno pametjo doprinese družbi svoj delež, pomeni zanj več kot vse toplice in medalje in podpore. Če samo pomislimo s kakšno silno voljo se prizadeti trudi, da bi se spet usposobil vsaj za nekoliko plodno delo, potem si ne moremo predstavljati kakšne ogromne stvaritve bi nastajale, če bi se vsi zdravi trudili s tako vnemo.

In vendar mu tega večkrat ne priznavamo. Tako obnašanje zdravih do invalidov je nezaslišano krivično, ne glede na to, ali je izgubil zdravje, ko se je boril za svobodo kot partizan ali pa je postal delovni invalid, premnogokrat po krivdi družbe, ki se je premalo pobrigala, da bi nesrečo preprečila ali pa če gre za invalide že od rojstva ali pa prizadete od bolezni. Če hočemo biti čisti, moramo umivati tudi levico in ne samo desnico.

Malomaren odnos do problema rehabilitacije in ponovnega vključevanja invalidov v življenje se nam zdi nenormalen, pri tem pa ne pomislimo, da je tak pojav kot rak na telesu družbe. Čim manj se zanj brigamo, tem bolj se širi, čim manj vlagamo skrb za varno delo in varno živ-

Prim. dr. Janez Platzer

Varujmo oči — preprečujmo slepoto

Svetovni dan zdravja, 7. april, je vsako leto spomin na obletnico, ko je pričela veljati ustanovna listina Svetovne zdravstvene organizacije. Namen svetovnega dneva zdravja je zbuditi zanimanje javnosti za določeno nalogo, ki je pomembna za zdravje vsega človeštva.

Letošnji Svetovni dan zdravja poteka pod geslom: »Varujmo oči — preprečujmo slepoto« in ima predvsem namen:

ljenje, k temu spada tudi čista okolica, tem več bo invalidov, vsak invalid pa prinese v družbo stotere probleme, ki so mnogo dražji kot vsa preventiva, le da tega nismo ali nismo hoteli pravočasno izračunati.

Invalid, kateremu smo vsaj delno omogočili vrnitev v normalno življenje sam rešuje premnoge svoje probleme, za katere bi se sicer rada ali ne morala brigati družba.

Invalidi niso prizadeti samo telesno, še mnogo bolj psihično. Sami vedo, da je nemogoče v celoti odstraniti posledice invalidnosti. Telesno prizadet človek se težko popolnoma enakopravno vključuje v šport, zato pa išče nadomestilo v kulturnih dobrinah, postane velik potrošnik kulturnih dobrin pa tudi aktivni ustvarjalec. To nam dokazujejo invalidski pevski zbori in še vrsta drugih kulturnih dejavnosti, ki jih ravno invalidi gojijo z veliko večjo mero požrtvovalnosti in nesebičnosti kot pa zdravi.

Ni dovolj, da invalidu preskrbimo invalidski voziček, protezo, nizko stopnišče, v prvi vrsti mu moramo preskrbeti vstopnico med vse ostale občane in na uspeh njegovega dela ne smemo gledati skozi dinar, temveč skozi merilo splošnega ljudskega blagostanja.

Danes je naša družba že toliko urejena in tudi toliko bogata, da razen tovarn gradi tudi bolnišnice, okrevališča, športne stadione in vse drugo kar menimo, da je potrebno za dobro počutje človeka, zato nimamo pravice občanom invalidom odrekati tega kar zdravi sebi privoščimo.

Nalog je mnogo, vseh naenkrat ni mogoče rešiti, mogoče pa jih je reševati hitreje, če ne bomo odlašali in če pri takih odločitvah ne bomo skoparili. Vse naložbe, ki jih danes dajemo za sočloveka-invalida, bodo jutri naložena za nas same, izjem ni!

Prva nedelja pomladi je simbol vračanja življenja v naravo in geslo »Delo invalidu« je smernica po kateri naj bi se ravnali vsi, ta simbol in te smernice pa naj porode pomlad tudi v naših srcih, pomlad tovariškega sodelovanja in pomoči, pomlad razuma in strpnosti. Prvo pomladansko cvetje naj okiti največji in najmodrejši izrek tovariša Tita, ko pravi »Človek je naše največje bogastvo«.

Prvo pomladansko cvetje in to slavje pa naj tudi soobčanom invalidom vdahne v srca moč, da bodo svoje breme lažje prenašali in vero, da bo družba v bodoče storila vse, da bi jim nadomestila izgubljenost. To je dolg človeka sočloveku.

— seznaniti prebivalstvo s problemi v zvezi z varstvom vida in oči,

— opozoriti starše in osebe odgovorne za vzgojo otrok in mladine na osnovna pravila glede higijene oči in vida in preprečevanja in odkrivanja motenj vida in bolezni oči.

— opozarjati na pomen zdravega vida in na vse posledice, ki jih povzročajo bolezni in poškodbe oči,

— opozoriti varnostne tehnike v industriji, da preverijo, če se izvajajo vsi ukrepi za varstvo oči in vida.

Dandanes je po svetu najmanj 10 milijonov povsem slepih ljudi. Še več milijonov pa ima tako oslabilen vid, da jih moramo tudi šteti med slepe. Te številke pa se večajo tako zelo, da se v prihodnjih 25 letih utegnejo podvojiti, če proti temu ne bomo začeli pravočasno ukrepati.

Ko govorimo o slepoti, se nam samo po sebi postavlja vprašanje: kako zmanjšati število ljudi z ugaslim ali oslabiljenim vidom.

Odgovor bi bil: boj proti povzročiteljem slepote, torej preprečevanje.

Vzroki slepote so zelo različni. Mnogo vzrokov je prirojjenih, kar ena četrtina naj bi jih bilo, nato so razna obolenja, na primer diabetes, spremembe težjega značaja povzročajo na očeh tudi razni strupi, kot alkohol in nikotin.

Zanimivo je tudi povezati slepoto s policem, predvsem so to poškodbe.

Število slepih pri nas se je zlasti povečalo takoj po vojni, ko je zaradi številnega zaostalega eksplozivnega vojnega materiala nastalo mnogo nesreč, zlasti pri otrocih.

Poglejmo, koliko je slepih pri nas. V Jugoslaviji je sedaj registriranih približno 23.350 slepih oseb, od tega v Sloveniji 1811. Približno je na 100.000 oseb 1,01 do 1,03 promile slepih, kar ustreza tudi odstotku slepih v Evropi. Ta odstotek pa je v posameznih državah Afrike in Azije še mnogo večji. Če pogledamo po spolu, je slepih več moških, kar 58 %, dočim je slepih žensk le 42 %. To si razlagamo tudi tako, da je na delovnih mestih, ki so zelo izpostavljeni vzrok za oslepitev, več moških kakor žensk.

Ker je članek objavljen v industrijskem glasilu in namenjen delavcem, bi predvsem spregovorili o preventivnih ukrepih pri delu, ki naj prikažejo varstvo delavčevih oči in njegovega vida.

V industriji je delo tako zgoščeno in nevarnosti za zdravje in življenje je toliko na vsak korak, da moramo načrtno in strokovno poskrbeti za zdravje in varnost.

Tudi očem in vidu utegne delo v industriji biti nevarno, če ni v tej smeri z ustreznimi ukrepi še prav posebno poskrbljeno za varnost.

Delo se od dela razlikuje, za razna dela in delovne operacije so tudi različne zahteve glede ostrine vida, razpoznavanja barv, plastičnega in globinskega gledanja. Če delavcu odredimo delo, ki je zahtevnejše kakor ga zmorejo njegove oči, tedaj se pri delu muči in napreza. Povrhu pa dela še počasi in manj natančno. Včasih nastanejo zaradi slabega vida tudi usodne napake: pokvari se lahko izdelek, pri delu se poškoduje delavec sam ali pa se zaradi njegove napake poškodujejo pri delu njegovi tovariši. Poškodb na očeh je v naših delovnih organizacijah čedalje več, zadnja leta jih je že nad 14 % od vseh poškodb na delu. Leta 1972 je bilo v Sloveniji 7175 poškodb oči pri delu in zaradi tega izgubljenih 65.132 delovnih dni. V tehnično bolj razvitih državah je očesnih poškodb veliko manj, v ZDA na primer samo 4 %. Verjetno k temu pripomore bolj organizirana skrb za varstvo delavcev in tudi več-

ja disciplina delavcev samih pri uporabi varnostnih očal in obraznih ščitnikov.

Poškodbe na očeh povzročajo odletava-joči delci, ki padejo ali s silo prodro v oko, nadalje kemične snovi, ki oko opečejo ali drugače okvarijo in končno razni žarki.

Mehanične poškodbe oči so najpogostejše, saj je oko razmeroma zelo izpostavljen organ, s sprednje strani zavarovan le s tenko kožo — z vekami.

Posebno težke poškodbe lahko povzroči na očesu kapljica raztaljene kovine (npr. pri livarjih) ali ogorek in saje. Poleg mehanične okvare nastane še opekline.

Ultravioletni žarki so zlasti pri električnem varjenju, pri električnih visokih pečeh in pri obločnem plamenu tako močni, da povzročajo opekline očesne veznice.

Ne samo pri nas, tudi drugod po svetu imajo težave z delavci, ker ti nočejo nositi varnostnih očal. Delavci neredko pravijo, da jih očala motijo pri delu, da se jim stekla orosijo in zaprašijo, da jih okvir tišči, da delo le ni tako nevarno, da se jim do- slej še ni nič pripetilo, da se znajo varovati brez očal in podobno. Vse to moramo upoštevati, če hočemo, da bodo delavci bolj disciplinirano nosili zaščitna očala. Začeti moramo pri novincih in mladih delavcih, gledati moramo, da bodo varnostna očala solidno in tudi estetsko izdelana. Med delavci moramo ustvariti mnenje, da vsak razgledan in napreden delavec nosi zaščitna očala, čeprav ta niso vedno so- dozna in lepa, ker pač pozna nevarnost, ki pri delu pretijo očem.

Delo v industriji pa za oči ni nevarno samo zaradi možnosti mehanične poškodbe, tudi slaba in neprimerna svetloba na delovnem mestu ima lahko usodne posledice na očeh. Delavci bodo delali hitreje, natančneje in varno, če bomo uredili razsvetljavo na delovnih mestih.

Po osvoboditvi smo sicer začeli graditi bolj svetle in prostorne tovarne, vendar pa glede ureditve naravne in umetne svetlobe še zelo zaostajamo za zahodnimi državami. Razsvetljava mora biti predvsem dovolj močna in tudi po kakovosti čim bolj podobna dnevni svetlobi, za katero je pravzaprav naše oko ustvarjeno. Naravna svetloba je najbolj ugodna in tudi psihološko najbolj prijetna, vendar se danes pri marsikateremu tehnološkemu procesu ne da več izhajati brez dodatne osvetlitve.

Umetno svetlobo lahko poljubno tudi prilagajamo odgovarjajočemu delovnemu procesu.

Strošek za močno in pravo razsvetljavo se zelo hitro poplača, saj je storilnost in natančnost pa tudi varnost pri delu zelo odvisna od dobre razsvetljave.

Smotrna uporaba barv v delovnih prostorih lahko veliko prispeva k boljšemu počutju delavcev, večji natančnosti in večji produktivnosti in varnosti. Vzdrževanje delovnih prostorov še ni vedno zadovoljivo, barve že po nekaj letih zbledijo, površine se zamažejo, stekla zaprašijo in o barvni dinamiki ni več sledu. Raziskave in izkušnje v industriji kažejo, da lahko z zboljšanjem razsvetljave in barvnega okolja dvignemo produktivnost dela od 5 do 50 %. Stroški rekonstrukcije se hitro vračajo. Oblikovanje delovnega mesta v zvezi z ustrezno razsvetljavo je imperativ bodočnosti.

S preprečevalnimi ukrepi bomo delavcu pripravili bolečino in skrb, ki sta posledica poškodbe ali bolezni očesa. Poleg osebnih težav slepih bomo rešili družbo velikih bremen, ki jih daje za zdravljenje, rehabilitacijo in pomoč slepim zaradi invalidnosti.

S pravočasnim opozarjanjem, s pravočasno pripravljenostjo in pravočasnim varstvom bomo lahko zagotovili, da se bo v vseh kotičkih naše domovine uresničilo geslo letošnjega svetovnega dneva zdravja: varujmo oči — preprečujmo slepoto!

OBVESTILO

Tudi letos bomo, kakor vsa leta doslej, organizirali letovanje naših delavcev v počitniškem domu Portorož. Za zagotovitev normalnega dela in poslovanja doma bomo rabili več delavcev (predvsem žensk), ki naj bi delali v kuhinji, pri pospravljanju in strežbi. Zaradi tega smo se odločili, da že sedaj pričnemo zbirati prošnje kandidatov, ki bi delali na sledečih delovnih mestih:

- referent počitniškega doma (eno delovno mesto — zahteva se SS izobrazba),
- kuharica (dve delovni mesti),
- kuhinjska pomočnica (dve delovni mesti),
- sobarica — čistilka (tri delovna mesta),
- natakarica — servirka (dve delovni mesti).

Torej bo v Portorožu sezonsko zaposlenih 10 delavcev, ki bodo v času sezone od 10. junija do 15. septembra pridobili lastnost delavca za določen čas.

Kandidati morajo izpolnjevati starostne in zdravstvene pogoje, priporoča pa se tudi določena praksa. Zdravstveni pogoj se ugotovi s posebnim zdravniškim pregledom za delavce v živilski stroki.

Pismene prošnje sprejema kadrovska služba, ki daje tudi vse nadaljnje informacije o delovnih pogojih in osebnih dohodkih.

Vlak

Mislim si . . .

Proga — to je cesta življenja.

Ob progi so postaje,
vsaka postaja pomeni del mojega življenja.

Imam tri, samo tri postaje.

Prva — to je otroštvo
polno najnežnejše ljubezni, brezskrbnosti,
iger.

Kar kmalu nas pripelje na drugo postajo
— mladost.

Obdobje, ki mu ne želijo kraja.

Tretja, zadnja postaja — starost — jesen
življenja.

Na eni teh postaj, drugi, te srečam in
obstanem.

Obstanem, da si odpočijem.

A glej! Takrat zamudim vlak.

KDAJ SO ZAČELI ZBIRATI ZNAMKE?

Ljudem je že v naravi, da radi zbirajo. Eni škatljice za vžigalice, nalepke, drugi značke, stare ure, tretji slike, nekateri pa celo prazne steklenice za rum. Znamke so bile kot prikupne majhne sličice ljudem takoj všeč. Že leta 1841 se je v uglednem londonskem listu »Times« pojavila zanimiva vest. Pisec je poročal o zbiranju znamk. Seveda to še zdaleč ni bilo pravo zbiranje, kakršnega poznamo danes. Začetek pa je bil, čeprav čuden.

Zbiralec, pionir na tem področju je znamke sestavil in nalepil kot nekakšno tapeto. Bile so bolj za okras. Takšna »tapa« bi danes med filatelisti vzbudila upravičeno zgražanje, takrat so jo pa verjetno vsi občudovali kot posrečen dekorativni domislek.

Morda to lepljenje niti ni bilo izvirno saj poznamo tudi podobne zbirke, kot recimo obročke z različnih cigar. Cigare so seveda starejše kot znamke, njihovi papirnati obročki zanesljivo tudi. Kdo bi torej vedel, kaj so že vse lepili, preden je tisti Anglež sestavil svoj filatelistični okrask. Vsekakor pa so bile na tem okrasku znamke, ki bi jih bil vesel danes vsak filatelista.

Drži, da je tako nalepljena zbirka znamk pomenila pravi »album«. Na prvi resnični in pristni album pa filatelisti niso več dolgo čakali. Dobri dve desetletji po izidu prvih znamk so izšli tudi prvi albumi. Trdo vezani, na obeh straneh listov pa so pripravili že kar okvirčke oziroma natisnili mesta za posamezne znamke. Zbiralci so potem vanje lepili znamke z navadnim lepilom. To so bili tudi prvi koraki k urejenemu zbiranju.

Morda bo imel kdo kdaj priložnost, da si ogleda takšen star album iz prejšnjega stoletja. Pravi filatelisti ne zbirajo le znamk, ampak se zanimajo za vse okrog njih. In takšen star album je lep primerek v zbirki resničnega ljubitelja znamk.

Pa ne le katalogi, tudi prvi filatelistični časopisi so vzklihi kmalu kot publicistična spremljava novega hobija. Tako kot so ljubitelji znamk ustanavljali svoje prvo društvo, so se pisochi ljudje zanimali za znamke. In kje naj bi bil začetek kot prav na Angleškem, torej tam, kjer so prve znamke »zagledale luč sveta«.

Že leta 1840 so v frankovnih znamkah kot znamenju sodobnega časa in zanimivem odkritju pisali v angleškem časopisu »The London and West-Review« in »Spectatorju«. Listi so novosti posvečali očitno lepo pozornost.

Prav tako-rekoč specializirana filatelistična revija, oziroma časopis se je imenoval »The Monthly Advertiser« (nekakšno mesečno naznanilo — sporočilo). Ledino so zorali v Liverpoolu, časopis pa je prvič izšel pri Eduardu Mooreu and Co. Morda bo koga zanimal še datum, bilo je to 15. decembra 1862. Sledile so druge države, res ne množično, a vendarle. Že nekaj mesecev po Angležih, so takšen časopis izdali

tudi na Nemškem. Bil je kar strokovna filatelistična revija, imenoval pa se je Magazin fuer Briefmarkensammler. V Leipzigu pa so ga poslali med ljubitelje znamk prvokrat 1. maja 1863.

V Jugoslaviji se lahko s prvim filatelističnim društvom pohvalijo Dubrovčani. V tem mestu stare svobodoljubne tradicije so se filatelisti začeli združevati že zgodaj. Svoje filatelistično društvo so ustanovili v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Tako se nam torej ni treba sramovati kakšnega zamujanja.

Hrvatski filatelisti so bili že od nekaj dobro organizirani. V Zagrebu imajo svoje nacionalno filatelistično društvo že od leta 1896.

V Srbiji so filatelistični klub ustanovili 1919. leta v Beogradu.

Slovenci smo imeli svoja filatelistična društva že v stari Jugoslaviji. Društva so delovala marljivo, razvijala pa se je tudi filatelistična trgovina. Vojna je nasilno pretrgala ta razvoj in mnoge lepe zbirke naših filatelistov so bile zgubljene, ukradene ali uničene.

Po osvoboditvi so bila stara društva obnovljena in ustanovljena mnoga nova. Danes se naše filatelistično društveno življenje odvija na novih osnovnih temeljih. Posamezna društva se združujejo v republiških okvirjih.

Posebno pozornost poskušajo naša filatelistična društva posvetiti tudi mladini, ki se zanima za znamke. Tako imamo tudi pri nas na Ravnah pionirski filatelistični krožek, katerega članstvo šteje trenutno 17 pionirjev in vanj vabimo vse mlade, ki imajo veselje do zbiranja znamk.

Novе znamke pri nas

Skupnost JPTT je ob stoletnici delavskih demonstracij v Kragujevcu izdala 14. februarja znamko za 1,20 din v nakladi 1,000.000 primerkov. Demonstracije so v naši zgodovini znane pod nazivom Crveni barjak (rdeči prapor), bile pa so 15. februarja 1876, oz. pet let po Pariški komuni.

Kragujevac je bil takrat središče naprednih idej in socialističnega gibanja v Srbiji. Tam je zadnji dve leti življenja deloval tudi znani revolucionar Svetozar Marković. Od 1969. leta je v Kragujevcu vsako leto srečanje samoupravljalcev pod nazivom Crveni barjak.

Znamko je zasnoval slikar A. Milenković, natisnili pa so jo v Beogradu v tehniki štiribarvnega ofseta v polah po devet znamk. Na voljo je tudi priložnostni ovitek za 2,50 din, ovitek prvega dne pa stane 3,70 din.

Ob proslavi 150-letnice rojstva srbskega politika Svetozarja Miletića je 23. februarja izdala skupnost JPTT še priložnostno znamko za 1,20 din v nakladi 1,000.000 primerkov.

Zasluga Svetozarja Miletića je, da je v relativno kratkem času svoje politične dejavnosti, v kritičnem obdobju prehoda iz fevdalizma v kapitalizem, odigral veliko, napredno vlogo v zgodovini srbskega in drugih jugoslovanskih narodov.

Likovna realizacija je delo akademskega slikarja iz Beograda Andreje Milenkovića.

Znamke so bile natisnjene v Leipzigu, DDR, v tehniki dvobarvnega ofseta v po-

lah po 9 znamk. Na voljo je tudi priložnostni ovitek za 2,50 din, oziroma ovitek prvega dne za 3,70 din.

Kot zanimivost še lahko omenimo majhno poplavo dominikanskih olimpijskih znamk iz leta 1956, ki so nedavno tega zalele nekatere države in njihovo filatelistično trgovino. Kaže, da se je nekje izpraznila bogata zaloga. Zbiralci olimpijske motivike imajo torej priložnost, da najdejo poceni znamke za svojo zbirko. Baje jih ponekod prodajajo ceneje kot je njihova nominalna vrednost.

U. F.

IZDAJA NOVIH ZNAMK

Do sedaj se je program biroja JPTT za izdajo naših znamk redno razvijal. Meseca aprila in maja bosta izšli za nas Slovence dve pomembni znamki. Že 26. aprila bo dana v obtok priložnostna serija CEPT izdaje. Eni ji pravijo tudi kar serija »Evropa«. To bosta dve znamki v skupni nominalni vrednosti 11,20 din. Na prvi znamki bo motiv: Keramični vrč, ki je bil najden koncem 14. stoletja na Kosovu. Za nas Slovence, posebno za ribniško dolino, pa bo zanimiva druga znamka te serije, na kateri bo reproducirana lončarska — glinasta skulptura »Kralja Matjaža«. Ta kipec je izdelal leta 1931 mojster lončar Jakob Pogorelec iz Dolenje vasi pri Ribnici. Skulpturo hranijo v etnografskem muzeju v Ljubljani. Tako bo s to znamko s sliko »Kralja Matjaža« zaslovela lončarska Dolenja vas pri Ribnici in z njo tudi starosta lončarjev tov. Jakob Pogorelec.

Kam bo vse šla ta znamka, si lahko šele predstavljamo, če navedem važnost teh zbirk »Evropa«, oziroma, kako je nastala CEPT zbirka, kakor ji pravimo filatelisti in kakšno mesto ima v svetovni filateliji.

CEPT je okrajšava za Conférence Europé des Postes et des Télécommunications (Evropska konferenca za poštno in telegrafsko vedo.) Ta konferenca je bila od 22. 6. do 4. 7. 1959 v švicarskem mestu Montreux. Na tej konferenci so se dogovorili, da bodo v spomin na to važno konferenco vse države udeleženske redno izdajale vsako leto po eno serijo CEPT. Te serije pa so smele izdajati samo članice CEPT. Prvič so izšle leta 1960, vendar jih to leto še niso izdale vse države upravičenke. Kasneje je pristopilo k temu mednarodnemu združenju še več držav med njimi tudi Jugoslavija. Tako je pričela tudi redna izdaja teh držav po CEPT programu. Bile so izdane sicer že prej neke serije raznih združenj ali CEPT serije so izšle prvič 1960. leta.

Z izdajami vsakoletnih CEPT znamk so dobili filatelisti zanimiv pa tudi ne poceni znamkovni material na mednarodno temo. Znamke zbirajo predvsem tisti, katerih žep prenese nakup izdaj iz vseh držav. Poznavalci cenijo, da zбира CEPT serije na svetu preko 400 tisoč filatelistov za tematske zbirke »Evropa«.

Sedaj vidimo, da bo »Kralj Matjaž« iz Dolenje vasi na znamki preromal precej sveta in mogoče tudi katerega spomnil, da ta kralj Matjaž še vedno spi pod Peco na Koroškem in čaka prebujenje.

ZA 100-LETNICO ROJSTVA IVANA CANKARJA

Druga za nas Slovence važna znamka pa bo izšla 10. maja za stoletnico rojstva našega kulturnega velikana Ivana Cankarja. To bo posebna spominska znamka z frankirano vrednostjo 1,20 din, torej za pisemsko frankiranje.

Prva znamka s sliko Ivana Cankarja je bila izdana v skupni seriji 16. decembra 1960 in je bila posvečena zaslužnim možem iz kulturne zgodovinske preteklosti. V tej seriji šestih znamk, narejenih po načrtu

M. Zlamalika iz Beograda je bil Ivan Cankar upodobljen na zeleni znamki vrednosti za 15 din (starih). Teh znamk je bilo natisnjenih 2 milijona. Tako je šla slika Ivana Cankarja na neštetihih pismih in razglednicah po svetu.

Sedaj imajo zbiralci Jugoslavije že eno znamko z likom Ivana Cankarja, v maju pa se jim bo pridružila še druga. Torej dve znamki v zbirki, kar je do sedaj edinstven primer spominskih znamk slovitim Slovencem.

Andrej Arko, Kočevje

KULTURNA KRONIKA

ZIGFRID HERMAN V NAŠEM LIKOVNEM SALONU

V Likovnem salonu je razstavljal kipar — samorastnik Zigfrid Herman iz Mute. Ob otvoritvi razstave je pel pevski zbor »Šentanelški pavri«. Razstavo je odprl v imenu pokrovitelja Gorenje — Muta Tovarne poljedelskega orodja in livarne inž. Ivan Draušbaher. O avtorju in o njegovih delih pa je spregovoril predstavnik razstavnega salona Rotovž v Mariboru Zlatko Zei, ki je povedal:

Ob tej razstavi, razstavi kiparja samorastnika Hermana Zigfrida, moramo hote ali ne hote pomisliti na ljudsko umetnost, ki je prisotna pri vseh narodih, pa naj bo to pri Indijancih Južne Amerike, Afrike, na daljnem Vzhodu ali pa na severu v deželi večnega snega.

Vsi ti ustvarjalci so našli izraz svojih misli in hotenj v svojih likovnih delih in tudi tisto naše slovensko dekle, ki si je vezlo svojo balo za poroko je vtakalo v okraske svoje misli, ki jih je podalo v or-

amentiki, katero si je ponavadi tudi sama skomponirala.

Pri nas poznamo mnogo družin, ki so iz roda v rod rezale v les, ponavadi nabožne kipce, slikale na steklo nabožne podobe, in ne nazadnje tudi tistega ljudskega slikarja, ki je okraševal panjske končnice. To je pristna ljudska umetnost, ki se je prenašala iz roda v rod. Iz ene takih družin sta izšla tudi naša velika slikarja brata Jurij in Janez Šubic in enega iz te družine ste imeli priliko videti preteklo jesen v tem salonu.

Gotovo pa je, da se iz množice teh ljudskih umetnikov dvignejo posamezniki nad povprečjem, rastejo povsem samostojno, to so naši samorastniki, taki, kakor je bil tudi Prežihov Voranc. Vse tisto, kar je vredno dobi tudi svojo ceno. Ljudska umetnost, ki je našla prej pot le v našo kmečko izbo, kjer je »križani«, izrezani iz lipovine visel kje v kotu izbe in kjer je podoba naslikana na steklo visela na steni nad zakonsko ali dekliško posteljo, je danes cenjena kot dokaz, da smo tudi mi Slovenci, čeprav skozi stoletja manjvreden narod hlapcev in tlačanov, imeli svojo umetnost in ljudi, ki so likovno izražali svoje misli in svoje občutke.

Kot sem dejal, bili so pa tudi posamezniki, ki so se povzpeli nad poprečje in izstopali iz množice. To so danes naši naivci slikarji in kiparji.

Med te smemo prištevati tudi našega današnjega razstavljalca tovariša Hermana Zigfrida. Človeka, ki je v svojem likovnem ustvarjanju našel protiutež svoji morda preveč monotoni vsakdanjosti. Tovariš Zigfrid Herman je našel svoj način izražanja, svoj način podajanja in se tako loči, kakor sem prej dejal od množice in izstopa kot samorastnik ter svojo preprosto likovno govorico izraža kot občuti in misli. Njegove likovne stvaritve najdejo svojo osnovo v njegovem življenjskem okolju in prostoru. Naj citiram nekaj stavkov iz zloženka:

»Njegovi kipi pripovedujejo o drobnih in globokih resnicah, trpljenju in radosti, o življenjskih resnicah, trpljenju in radosti, o življenju in smrti preprostega človeka.

O vsem tem pa pripovedujejo preproste oblike, ki pa so domiselno kompozicijsko prepletene.«

Naš današnji razstavljalac ima za seboj vrsto skupinskih in samostojnih razstav, tako na Muti, v Krškem, v Portorožu, Senju, v Svetozarevu itd.

K današnji razstavi mu čestitam z željo, da ustvarja še naprej in ostane predvsem kipar samorastnik in ga ne zapelje, kakor marsikaterega zven denarja.

Zlatko Zei

HVALA ZA RAZVEDRILO OB PRAZNOVANJU ...

Zaposlenim ženam železarne je za praznovanje 8. marca podarilo Kulturno prosvetno društvo »Prežihov Voranc« Ravne 2 predstavi Johna Patricka: »OPALO IMA VSAKDO RAD«, za kar se najlepše zahvaljujemo vse, ki smo si predstav ogledale, saj je bila to letos edina možnost organiziranega praznovanja dneva žena poleg skupne proslave na Ravnah.

Vsem nastopajočim in tistim, ki so prispevali svoj prosti čas, da je prireditelj tako dobro uspela, še enkrat najlepša hvala.

F. K.

ŠPORTNE VESTI

PRVENSTVO SLOVENSkih ŽELEZARJEV V SMUČARSKEM TEKU IN V VELESALOMU

V soboto 6. marca so na terenih v okolici Raven tekmovali smučarji v okviru prvenstva slovenskih železarn.

Na Ošvenovem travniku je bilo tekmovanje v veleslalomu, ki je bilo razdeljeno v štiri skupine: ženske, moški do 35 let, od 35 let do 45 in nad 45 let.

Rezultati:

Ženske: 1. Danica Benedik, železarna Jesenice 49,97, 2. Tončka Slivnik, železarna Jesenice 50,95, 3. Elica Vehovar, železarna Ravne 51,05, 4. Mara Komar, železarna Ravne 54,64, 5. Silva Pisek, Veriga 55,14.

Moški nad 45 let: 1. Zvone Huter, železarna Jesenice 45,67, 2. Jože Bertonec, železarna Jesenice 49,40, 3. Milan Vidic,

Veriga 49,60, 4. Anton Godec, železarna Ravne 49,93, 5. Dominik Kos, železarna Ravne 50,43.

Moški od 35 do 45 let: 1. Ivo Vučković, Veriga 44,74, 2. Marjan Kejžer, železarna Jesenice 47,14, 3. Tine Veber, železarna Štore 47,68, 4. Vlado Repe, železarna Jesenice 48,44, 5. Ivan Pudgar, železarna Ravne 48,63.

Moški do 35 let: 1. Jože Kolar, železarna Ravne 52,60, 2. Tone Albreht, železarna Jesenice 53,87, 3. Vito Šmit, Veriga 54,35, 4. Roman Skrinjer, železarna Ravne 55,00, 5. Alojz Fortin, železarna Ravne 56,49.

Mlajši moški so tekmovali na daljši progi kot ostale skupine.

V ekipni konkurenci so pri ženskah zmagale predstavnice Jesenic pred Ravenčankami.

Pri starejših članih so bili najboljši Jeseničani na drugem mestu pa Ravenčani.

Kmet

Mi smo dečki

Pri srednji skupini članov so bili prvi predstavniki Verige iz Lesc, drugi pa Ravenčani.

Tekači so tekmovali nad Ivarčkim jezerom in bili razdeljeni v dve starostni skupini.

Mlajši do 35 let in starejši nad 35 let.

Rezultati posameznikov:

Starejši: 1. Jože Osenjak, železarna Ravne 12,00,0, 2. Gregor Klančnik, OE SSŽ 12,30,0, 3. Ivan Kranjčan, železarna Ravne 12,44,5, 4. Anton Pogačnik, železarna Jesenice 13,00,5, 5. Franc Oblak, železarna Jesenice, 13,08,5.

Mlajši: 1. Egon Karpač, železarna Ravne 20,26,0 2. Milan Dretnik, železarna Ravne 20,44,0, 3. Marjan Baloh, železarna Jesenice 21,52,5, Branko Kajžar, železarna Jesenice 22,08,5 5. Jakob Vidovšič, železarna Ravne 23,47,0.

V ekipni konkurenci so bili v obeh kategorijah najboljši železarji iz Raven, na drugem mestu pa Jeseničani.

Mlajši tekmovalci so tekli 2 kroga, starejši pa le enega.

Po končanem tekmovanju je bilo pri Rimskem vrelcu skupno srečanje in razglasitev rezultatov.

Tekmovanje predstavnikov Slovenskih železarn je bilo tehnično in organizacijsko

dobro pripravljeno za kar je poskrbel tehnični odbor, ki so ga sestavljali: Jože Sedelšak, Mirko Bauče, Egon Karpač, Maks Urnaut, Dominik Kos in Jože Tevž.

In še beseda na kritiko o organizaciji zimskega prvenstva Slovenskih železarjev, ki so jo izrekli predvsem domači udeleženci na račun skromnosti ob tekmovanju in na zaključni prireditvi. Poznamo razne igre gradbincev, tekstilcev, farmacevtov in ostalih panog. Prav tako vemo, da znašajo stroški teh iger na desetine milijonov. Pri nas smo bili neprimerno bolj skromni, ker se zavedamo, da je bolje in pravilno porabiti sredstva za množično rekreacijo naših delavcev, kot pa za enkratno pojedino in draga darila posameznikom.

Š. F.

TRIM SMUČANJE

Letošnja zima, ki je bila bolj radodarna s snegom kakor lanska, je odboru za rekreacijo pri ZTKO Ravne na Koroškem omogočila, da je ob nedeljah, 15. in 22. februarja ter 14. marca lahko organizirala 1. akcijo »TRIM SMUČANJE« pod geslom »Vsi veselo na poljano belo.«

Akcijo so izvedle Krajevne komisije za rekreacijo s pomočjo smučarskih klubov in tabornikov v Mežici in na Prevaljah po 1-krat, v Črni in na Ravnah pa dvakrat.

Čeprav smo težko pričakovani sneg radostno sprejeli, pa je prirediteljem pri 1. akciji povzročil kar precej težav, saj je že pripravljeno progo čez noč čisto zametel in smo jo morali ponovno stlačiti tik pred startom. Kljub neprestanemu sneženju se je na startu zbralo kar precej ljudi.

Proga je bila dolga okrog 3 km in zelo lahka, prirejena je bila za manj sposobne, za starejše, za ženske in otroke.

Skupaj je nastopilo **858 občanov!** Od tega na Ravnah 165, na Prevaljah 152, v Mežici 230, v Črni pri prvi akciji 70, pri drugi pa kar **241 smučarjev!** Vsakdo, ki je prismučal do cilja je prejel značko in nalepko TRIM SMUČARJA. Družine z najmanj 3 člani, (44) so prejele še plakete. Na vsakih 10 udeležencev smo izžrebali tudi po 1 TRIM kapo.

Najmlajši udeleženelec je bil Matej Kunc (3 leta) iz Črne, najstarejši pa 66-letni Rudi Jernej prav tako iz Črne.

Skupno je v naši občini v dneh 15. in 22. februarja ter 14. marca na TRIM smučarskih progah hodilo in teklo 1068 rekreacijskih smučarjev.

Čeprav je bilo v Sloveniji TRIM smučanje organizirano letos prvič, nam številke povedo, da je na Koroškem že precej privržencev tega lepega in koristnega športa.

Po izjavah udeležencev sklepamo, da so bili navdušeni in da si tega želijo še več.

A. H.

STRELJANJE

Strelska družina »Knez Pepi« je izvedla družinsko tekmovanje v streljanju z zračno puško za »zlato puščico« za leto 1976. Tekmovanja se je udeležilo 25 tekmovalcev. Normo za nastop na občinskem tekmovanju je doseglo 9 strelcev in sicer: 1. Evgen Korinšek 275 krogov, 2. Jože Podbevšek 262, 3. Vito Mithans 252, 4. Leopold Planinc 248, 5. Ivan Kajnik 246, 6. Hinko Pepevnik 244, 7. Zvonko Štrekelj 239, 8. Anton Štrekelj 233 in 9. Dušan Veber 225 krogov.

Občinska »zlata puščica«

Strokovna komisija za strelski šport je organizirala občinsko tekmovanje za »zlato puščico«. Tekmovanja se je udeležilo 14 strelcev iz strelske družine »Knez Pepi« in »Tone Okroglar Nestl« iz Mežice. Zlato puščico za leto 1976 je osvojil Edi Praper SD »TON« Mežica 536 krogov. Sledijo Evgen Korinšek, »Knez Pepi« 531 krogov, Ivan Kajnik 521 krogov, Jože Podbevšek 516 krogov, Vito Mithans 514 krogov, Anton Štrekelj 506 krogov vsi SD »Knez Pepi«.

Normo za nastop na republiškem tekmovanju, ki je bilo v Murski Soboti sta dosegla Edi Praper SD »TON« Mežica in Evgen Korinšek SD »Knez Pepi«, Ravne

Liga prijateljstva

Tekmovanje v streljanju z zračno puško med občinskimi ekipami Celja, Velenja, Slovenj Gradca in Raven imenovano »Liga prijateljstva« je v polnem teku. Prvo kolo je bilo na Ravnah. 1. mesto je osvojilo Celje 1443 krogov, 2. Velenje 1420

krogov, 3. Slovenj Gradec 1406, 4. Ravne 1389 krogov. Med posamezniki je zmagal Jože Jeram Celje, 369 krogov, naš Evgen Korinšek je bil 7. s 357 krogi, 15. Edi Praper s 351 krogi itd. Drugo kolo je bilo v Slovenj Gradcu. 1. mesto je osvojilo Celje s 1457 krogi, 2. Slovenj Gradec 1432 krogov, 3. Ravne s 1403 krogi in 4. Velenje s 1402 krogi. Posamežno: 1. Jože Jeram Celje 374 krogov, naš Edi Praper deli 2.—4. mesto s 263 krogi, Evgen Korinšek je dosegel 12. mesto, Vito Mithans 15. itd. Po dveh kolic vodi posamezno Jože Jeram iz Celja 743 krogov, Edi Praper iz Mežice pa ima dobro pozicijo in sicer 7. mesto s 714 krogi, Evgen Korinšek je 12. s 706 krogi itd.

-ervi-

ŠPORTNO SREČANJE INVALIDOV NA RAVNAH

V počastitev republiškega praznovanja mednarodnega dneva invalidov je invalidska organizacija koroške regije pod pokroviteljstvom sveta občin, občinskih sindikalnih svetov Koroške, Železarne Ravne, stalne konference za rehabilitacijo invalidov Maribor ter s pomočjo kulturne skupnosti Ravne in telesnokulturne skupnosti Dravograd, Slovenj Gradec in Ravne priredila že šesto tradicionalno srečanje invalidov severovzhodne Slovenije pod geslom »Delo invalidu«.

Na športnem srečanju, ki je bilo v soboto in nedeljo 20. in 21. marca je sodelovalo kar 44 ekip z 269 aktivnimi tekmovalci. Tokrat so se športniki-invalidi pomerili v petih panogah: v kegljanju, v streljanju, v šahu, v namiznem tenisu in v plavanju. Ker je bilo na Ravnah zelo težko izvesti celotno športno srečanje so šah igrali v Dravogradu, kegljali pa v Slovenj Gradcu.

Vrstni red kegljanja: ŠD Slovenj Gradec, ŠDI Maribor, ŠDI Ravne itd.

Šah: ŠDI Dravograd, ŠDI Slovenj Gradec, ŠDI Maribor itd.

Streljanje: ŠDI Slovenj Gradec, ŠDI Ravne, ŠDI Ptuj itd.

Plavanje: ŠDI Maribor, ŠDI Ravne in zveza za rehabilitacijo invalidov Maribor.

Morda bi veljalo zapisati, da so letošnji udeleženci izrazili željo, da bi se na sklepnih slovesnostih zbrali vsi tekmovalci, ne pa, da so bili razdeljeni v tri skupine. Tekmovalci invalidi so bili mnenja, da jim je več do samega zblizanja z ostalimi invalidi, kot pa do rezultatov tekmovanja.

F. Rotar

NEKAJ O PLANINSTVU

Zaradi hitrega razvoja industrije in vedno več motornih vozil je tudi naše okolje, kjer delamo in preživimo pretežni del svojega prostega časa, vedno bolj onesnaženo.

Da je to res vidimo, če se odpravimo na kratek izlet do smučarske kočice in ko se nam odpre pogled na Ravne, bomo videli nad Ravnamo sivo-modro prozorno meglo, kar ni nič drugega, kot sami plini, katerih pa v vsakodnevem življenju na naših organih niti ne čutimo.

Da bi se v prostih dnevih čimveč naših sodelavcev — krajanov izognilo temu onesnaženemu okolju in dolinskemu vrvežu je ena od nalog planinskega društva, da organizira čimveč krajših ali daljših izletov na naše bližnje vrhove kot npr. Peco, Raduho, Smrekovec, Uršljo goro, priporoča pa tudi individualne izlete manjših skupin v naravo.

PD Ravne na Koroškem in PD Prevalje pa sta pripravila tudi nekaj skupinskih izletov na vrhove Slovenije in tudi v zamejstvo, kot sledi:

1. Izlet na Boč (980 m) v nedeljo 25. aprila 1976. Ta izlet je primeren za vsakogar.

2. Izlet na Pohorje v soboto in nedeljo 5. in 6. junija 1976. Čudovita lahkotna tura za vsakogar skozi prekrasne Pohorske gozdove.

3. Izlet na Snežnik (1796 m) v nedeljo 27. junija 1976. Z vrha Snežnika čudovit pogled na morje in Gorski Kotar. Izlet je primeren za vsakogar.

4. Izlet na Razor planino (1333 m) dne 24. in 25. julija 1976 dostop iz Bohinja prek Vogla (1922 m) naprej čez Rjavo skalo. Tura ni prezahtevna, potrebna je planinska oprema.

5. Izlet na Grossglockner dne 22. avgusta 1976. Ogljed vasice Heiligenblut nato naprej do Franz Josefs Hütte (2418 m), nato do najvišjega dela avto ceste Edelneiss spitze.

6. Izlet na Monte Cavallo (2239 m) v nedeljo 29. avgusta 1976. Tura je nekoliko zahtevnejša, obvezna je planinska oprema in kondicija! Prek tega vrha vodi tudi »Pot prijateljstva«.

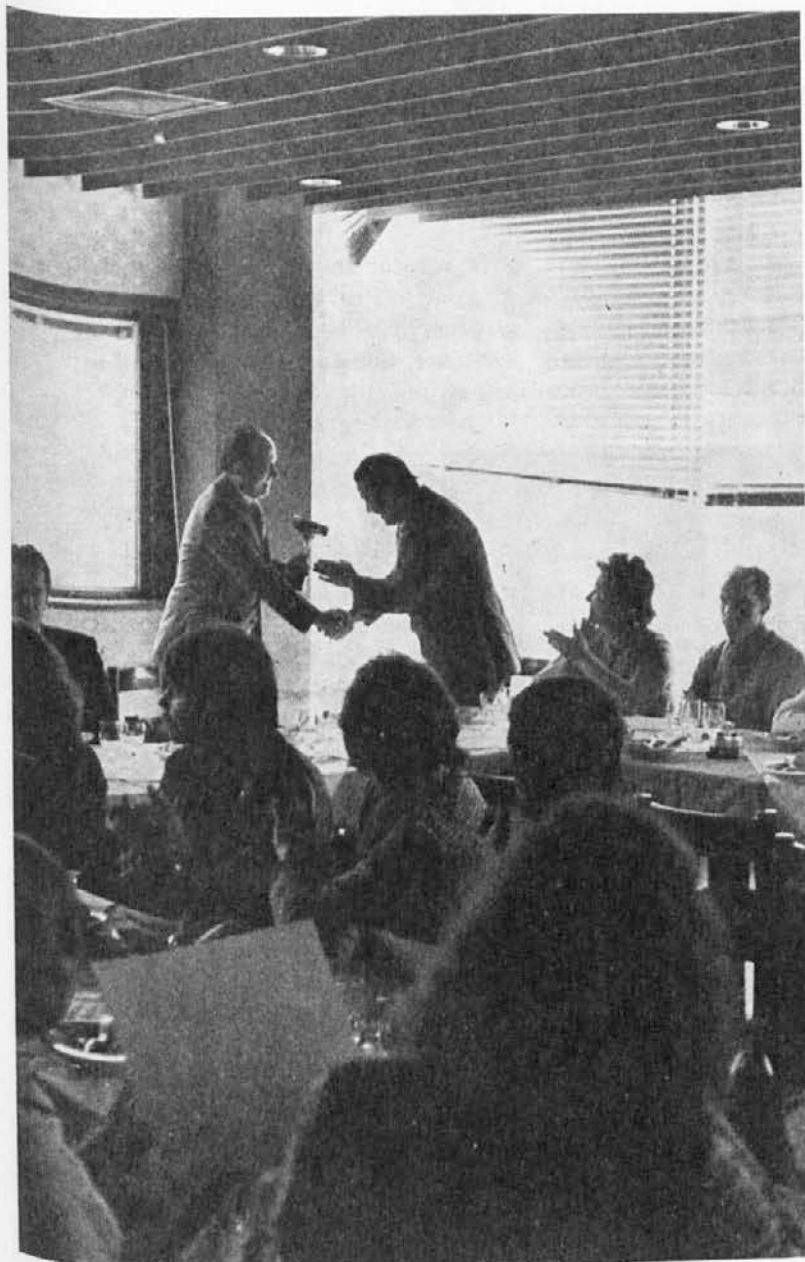
7. Udeležba na centralni proslavi »Dneva planincev«, ki bo v nedeljo 12. novembra 1976 na Čemšeniški planini.

To so vnaprej planirani planinski izleti, katere vodijo izkušeni planinci iz obeh društev.

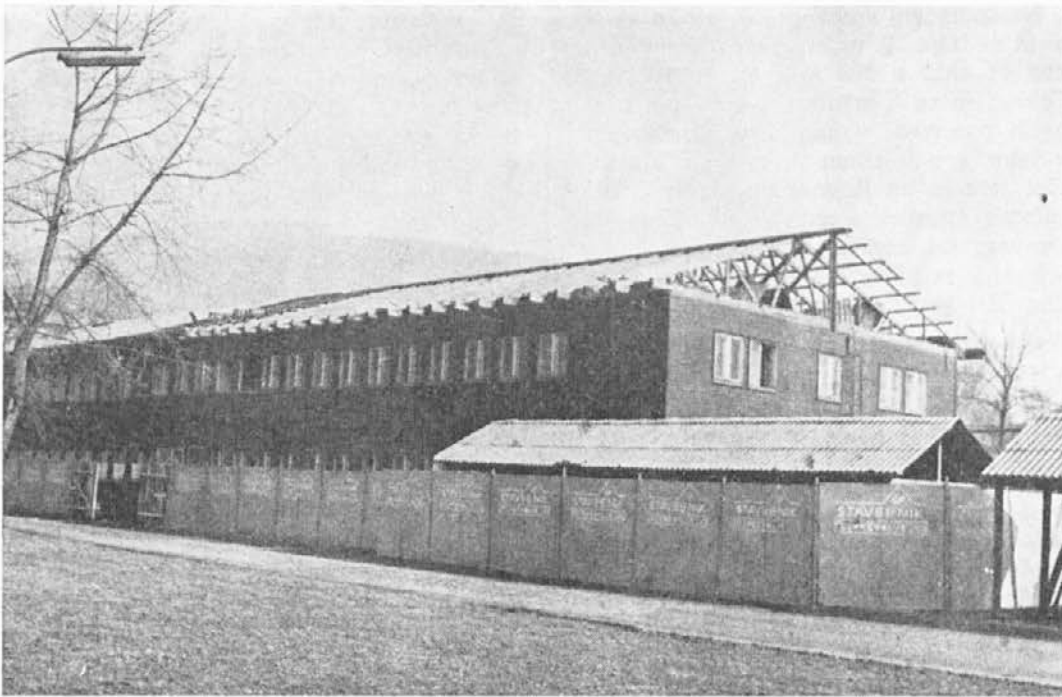
Teh izletov se lahko udeležijo samo člani PD Ravne in PD Prevalje.

Planinsko društvo Ravne na Koroškem je tudi pripravljeno organizirati in voditi izlete v gore, katere organizirajo posamezne sindikalne organizacije v železarni, žal pa društvu še do danes ni uspelo vzpostaviti primernih stikov v posameznih OO sindikata. Mnenja smo, da bi bilo primereno, da je v vsakem odboru sindikata po en član PD, ki bi odgovarjal za izvedbo samih izletov v gore in naravo. Ta bi bil tudi odgovoren za včlanjevanje novih članov v planinsko društvo.

Ugotavljamo, da bi se marsikateri član kolektiva želel včlaniti v planinsko društvo pa ne najde človeka, ki bi ga včlanil. Kdor pa to želi naj se javi pri tovariših: Vinku Krevhu, Jožetu Šulerju, Tonetu Čreslovniku, Ivanu Sekavčniku, Albinu Kakerju, Dragici Golobovi, Pavlu Stropniku, Francu Podmenišku, Francu Šiserniku, Viliju Burjaku in Jožetu Havletu.

Po tekmovanju ob dnevu invalidov

Spomin na staro upravno poslopje

Prav tako se je možno včlaniti v društvo v pisarni na Čečovju 2, vsak četrtek od 17.—19. ure, kjer je možno dobiti vse informacije in kupiti razno planinsko literaturo.

Vsakdo, ki se želi včlaniti v PD lahko včlani tudi člane svoje družine.

Vsakdo, ki je član PD ima na vseh planinskih kočah v Jugoslaviji prednost pri prenočevanju in 40 % popusta na polno ceno prenočišča.

Še nekaj o članarini: Članarina je za člana 30 din na leto, za mladince 10 din in za pionirje in cicibane 5 din. Članarina se pobira enkrat letno. Včlanjevanje je pa možno skozi celo leto.

S tem člankom sem želel seznaniti vse člane kolektiva in ostale delovne ljudi o eni najvažnejših nalog planinskega društva Ravne na Koroškem, to je organizirati čim več izletov v gore in to primernih za vsakogar od pionirjev do najstarejših. O doživetjih in lepotah gora se ne da pisati, temveč jih spoznaš, ko jih sam doživljaš, zato naj postane planinska organizacija še množičnejša, saj se ravno v gorah goji pravo tovarštvo in prijateljstvo.

Predsednik PD Ravne na Koroškem
Pavel Stropnik

VSİ NA SANKE

Lepo sončno dopoldne je v soboto, dne 13. marca privabilo veliko število ljubiteljev sankanja pod obronke Uršlje gore. Tekmovanja so se odvijala od 9. pa tja do 14. ure.

Tudi že nekoliko mehak sneg in na nekaterih mestih celo izplužen pesek na cesti ni motil organizatorjev, da se ta rekreativna sankška dejavnost ne bi izpeljala do konca.

Bilo je veliko smeha na račun vnetih sankštev, ki so hoteli biti prvi, pa jim je ponagajala proga ali pa sani, ki niso in niso hotele drseti po mehkem snegu in pesku.

Skupne službe TOZD II so imele progo od Ošvenove ríde do Smučarske koč.

Zbralo se nas je preko 50 tekmovalcev in organizatorjev.

Tekmovalce smo razdelili v tri skupine, moške do 35 let, moške nad 35 let in ženske. Zabranili nismo niti navdušenim dvojicam, če so se že hoteli skupaj sankati.

Zmagovalci so postali:

V I. skupini: Franc Kobolt 5,32, Jože Kuzman 5,46, Zdravko Cibrovski 5,55 min.

V II. skupini: Franc Rožej 5,04, Leopold Kobolt 5,40, Alojz Rebernik 5,73 min.

V III. skupini: Marta Erjavec 5,62, Jelka Krajger 6,10, Anica Gašper 6,42.

Za prva tri mesta v vsaki skupini so bile podeljene diplome. Za skromne nagrade pa smo se odločili, da jih žrebamo, tako

smo omogočili vsem nastopajočim, da si z žrebom priborijo nagrado.

Želja vseh nastopajočih je, da bi teh rekreativnih dejavnosti bilo več in da se bi jih sodelavci udeležili še v večjem številu.

Ivan Jamnik

SMUČANJE V TOZD TRO PREVALJE

Sindikalna organizacija TOZD Tovarne rezalnega orodja Prevalje je priredila za svoje člane pri Klemenu nad Prevaljami tekmovanje v veleslalomu.

Ob lepem sončnem vremenu se je v soboto, dne 13. marca udeležilo tekmovanja 40 tekmovalcev, 2 tekmovalki, 10 sodnikov in približno 50 gledalcev, članov kolektiva. Tekmovalci so bili razvrščeni v pet starostnih skupin.

Najuspešnejši so bili:

Člani nad 45 let: 1. Franc Kadiš, 2. Roman Kogelnik, 3. Ivan Novak.

Člani od 35 do 45 let: 1. Ivan Pudgar, 2. Adolf Čepelnik, 3. Ivan Ajd.

Člani od 25 do 35 let: 1. Vlado Sekavčnik, 2. Toni Ramšak, 3. Emil Ramadanovič.

Člani do 25 let: 1. Herman Čepelnik, 2. Franc Kobold, 3. Miran Cokan.

Članice: 1. Mihaela Čepelnik, 2. Iva Paradiž.

Ekipna uvrstitev: 1. mehanična delavnica za 95 točk, 2. uprava in skupne službe 80 točk, 3. pilarna 20 točk.

Ivan Pudgar

KEGLJANJE

V soboto, dne 27. marca je komisija za rekreacijo Prevalje organizirala sindikalno prvenstvo v kegljanju za ekipe in posameznike. Sodelovalo je 8 moških in 2 ženski ekipi.

Sodelavci vzmetarne po sankških tekmah

Foto: S. Jelen

Predstavnica prvovrščene ekipe iz mehanične delavnice TRO prejema pokal

Rezultati:

Moški — ekipno: 1. TRO Prevalje 1186 lesov, 2. Stavbenik Prevalje 1110 lesov, 3. Gradis Prevalje 1100 lesov.

Ženske — ekipno: 1. TRO Prevalje 637 lesov, 2. Gradis Prevalje 577 lesov.

Moški — posamezno: 1. Alojz Leskovec, TRO 214 lesov, 2. Franc Keber, Osnovna šola Prevalje, 213 lesov, 3. Bernard Rebernik, TRO 207 lesov.

Ženske — posamezno: 1. Mojca Poročnik, TRO 185 lesov, 2. Ivanka Sabljar, TRO 184 lesov, 3. Ančka Plešnik, Gradis 157 lesov.

F. G.

DELOVNE NEZGODE V MESECU MARCU 1976

Stanko Goričan, skupne službe enote I — ko je pristopil k varilnemu agregatu je zadel ob varilni kabel pri čemer mu je padla bakrena masa na levo nogo ter mu poškodovala mezinček.

Srečko Gracelj, jeklolivarna — pri premikanju tirnega vozička je dobil desno nogo pod voziček ter mu jo je stisnilo.

Milan Čevnik, jeklolivarna — pri avto-genem obrezovanju ulitka se mu je ta prekotil na desno nogo ter mu poškodoval nart.

Jože Temnikar, kovačnica — ko je odlagal kovano osovino, ga je ta stisnila za desno roko ter mu poškodovala mezinček.

Karel Kotnik, jeklolivarna — pri ogledovanju kako bo nalagal v peč je pri prestopu nerodno stopil, pri čemer si je izvinil desno nogo.

Albert Frajdl, kovačnica — pri dviganju ploščatega kovanca s pomočjo žerjavnih klešč mu je zaradi nepravilnega zapetja

zdrsnilo na levo roko ter mu jo poškodovalo.

Slavko Gregorc, jeklarna — pri zalaganju Siemens peči z odpadki se mu je ta skotalil po robu peči ter ga pri tem udaril po levi nogi.

Mirko Golob, kalilnica — pri predgrevanju ponovce za čiščenje solne kopeli je njegov sodelavec nagnil mokre klešče nad kopel, pri čemer je voda povzročila brizg soli in ga opekla po obrazu in vratu.

Anton Gostenčnik, stroji in deli — pri struženju valja mu je padel vroč ostružek med veke levega očesa in ga opeknel.

Alojz Jazbec, industrijski noži — pri izpenjanju nožev na krožni žagi so se mu ti obrnili in padli na prste leve roke.

Jerica Borko, industrijski noži — pri vrtanju segmentov za krožne žage jo je sveder zgrabil za gumijasto rokavico in si je pri tem izpahnila prstanec desne roke.

Gregor Makan II, stroji in deli — pri brušenju zvara z ročnim brusilnim strojem mu je ta zdrsnil z obdelovanca in mu pri tem poškodoval koleno desne noge.

Blaž Katalinič, skupne službe TOZD MO — pri nakladanju rezkalne glave na voz mu je ta padla na prst leve roke in mu ga stisnila.

Marija Videtič, industrijski noži — pri obrobkanju nožev s pilo ji je to zdrsnilo in se je pri tem na ostrem robu vrezala v desno roko.

Jože Cesnik, strojni obrat — pri regulaciji mehanske zavore na valjarskem ogrodju s pomočjo matičnega ključa, ga je oplazila zaščita vrtljive sklopke in mu poškodovala palec desne roke.

Slavko Kobal, energetske obrat — pri ročnem transportu acetilenske naprave s pomočjo desk na premičnih valjih, ga je med potiskanjem stisnilo za prsni koš med acetilensko napravo in podboji vrat na hodniku.

Stanislav Vajksler, centralna delavnica — pri brušenju kovinskega obdelovanca na brusilni kozi mu je priletel tujek v oko.

Maks Hovnik, strojni obrat — pri dviganju zaščitne drsne plošče s pomočjo vzvodne palice si je z levo roko hotel pomagati pri tem pa mu je stisnilo kazalec in sredinec na tej roki.

ZA DOBRO VOLJO

Ljubezen za ljubezen, sir pa za denar.

Norcu se izogni ali prikloni.

Sili je sila pravica.

Če ne moreš biti prvi in bogat, si lahko dober in pošten.

Majhnega konja hvali, velikega zajahaj.

Bel denar za črne dni.

Boljša je prazna hiša kot vrag v njej.

Boljše je biti en dan petelin kot leto dni kokoš.

Če bi bil lov koristen, bi bil tudi Žid lovec.

Če mu zašiješ usta, bo govoril z zadnjico.

Hvali žito v kašči in ženo v grobu.

Gost in riba tretji dan smrdita.

Zdravnik zdravi, bog pa zdravje da.

Rja žre železo, žalost srce.

Ker smo ljudje, bodimo vljudni.

Kogar hoče bog kaznovati, mu da edinoko za ženo.

Lice moži deklet.

Če ne čuvaš tistega, kar imaš, ne boš imel tistega, kar nimaš.

Malega osla vsakdo jaha.

Ne povej vsega, kar veš, ne naredi vsega, kar moreš, ne verjemi vsega, kar slišiš.

Ni revež, kdor nikoli ni imel ničesar, ampak tisti, ki je imel, pa nima več.

Od molka ne boli glava.

Pametni misli, kaj govori, neumni govori, kar misli.

Sina ženi, kadar hočeš, hčerko, kadar moreš.

Ni večje gore od hišnega praga.

Ni slave brez mrtve glave.

Besede je treba tehtati, ne šteti.

Skupina tekmovalcev TOZD TRO Prevalje s sodniki pri Klemenu

Foto: M. Novak

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. februarja do 20. marca 1976

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
SPREJETI DELAVCI:					
1.	Gros Zvonko	28. 7. 1955	NK delavec	gradbeni obrat	iz JLA
2.	Hartman Marjan	24. 10. 1955	KV obratni električar	elektro obrat j. t.	iz JLA
3.	Kamenik Alojz	1. 6. 1952	PK brusilec	čistilnica	iz druge delovne organizacije
4.	Laznik Drago	10. 2. 1959	PK delavec	elektro obrat j. t.	iz šole
5.	Skitek Rudolf	26. 2. 1955	PK kovač	kovačnica	iz JLA
6.	Skralovnik Vinko	22. 3. 1956	NK delavec	topilnica	iz JLA
7.	Sušec Avgust III.	10. 8. 1953	KV zidar	gradbeni obrat	iz JLA
8.	Vačun Mirko	12. 9. 1955	PK rezkalec	obrat industrijskih nožev	iz JLA
9.	Vinkler Drago	6. 6. 1951	SS strojni tehnik	PD TRO	iz JLA
ODJAVLJENI DELAVCI:					
1.	Belej Davorin	22. 9. 1957	KV ključavničar	centralna delavnica	v JLA
2.	Čebulj Miroslav	21. 6. 1957	KV valjavec o. p.	valjarna	v JLA
3.	Dretnik Drago	2. 11. 1956	NK delavec	elektro obrat š. t.	dana odpoved
4.	Finžgar Štefan	20. 11. 1957	NK delavec	topilnica	v JLA
5.	Franc Beno	27. 5. 1956	KV ključavničar	obrat strojev in delov	v JLA
6.	Gorenšek Ivan IV.	14. 9. 1955	NK delavec	obrat industrijskih nožev	v JLA
7.	Gorenšek Miroslav II.	3. 6. 1957	KV elektromehanic	elektro obrat š. t.	v JLA
8.	Hanuš Adolf III.	16. 5. 1954	SS gimnazija	jeklovlek	v JLA
9.	Helbl Andrej	15. 9. 1952	KV kalilec	kalilnica TRO	dana odpoved
10.	Jelen Leopold	12. 9. 1919	KV ključavničar	valjarna	starostna upokojitev
11.	Kaštvnik Marjan	19. 7. 1957	KV žarilec o. p.	čistilnica	v JLA
12.	Košeljnik Silvo	12. 12. 1957	KV ključavničar	strojni obrat	v JLA
13.	Kramolc Viljem	22. 3. 1959	NK delavec	obrat strojev in delov	samovoljna zapustitev dela
14.	Krpan Branko	9. 2. 1956	KV kalilec	kalilnica	v JLA
15.	Kumer Jože	3. 3. 1955	NK delavec	jeklovlek	v JLA
16.	Lozinšek Danica	10. 11. 1955	NK delavka	pilarna TRO	samovoljna zapustitev dela
17.	Mager Zofija	26. 10. 1940	NK delavka	pilarna TRO	dana odpoved
18.	Močivnik Engelbert	26. 9. 1957	KV ključavničar	modelna mizarna	v JLA
19.	Močivnik Ivan	19. 5. 1950	NK delavec	pilarna TRO	dana odpoved
20.	Potočnik Branko	24. 9. 1953	PK delavec	transport	v JLA
21.	Sečnjak Bogomir	18. 10. 1946	KV obratni električar	elektro obrat j. t.	dana odpoved
22.	Sterže Peter	23. 8. 1955	SS metalurški tehnik	topilnica	v JLA
23.	Tesič Dragica	20. 9. 1949	NK delavka	livarna	dana odpoved
24.	Vaukan Stanislav	17. 4. 1953	KV strugar	obrat strojev in delov	v JLA
25.	Vrhovnik Ivan VI.	10. 12. 1957	KV žarilec o. p.	valjarna	v JLA
26.	Zamuda Štefan	21. 12. 1953	SS strojni tehnik	PD TOZD I.	v JLA

IZOBRAZBA KVALIFIKACIJA:

Sprejeti delavci:

- 1 — SS strojni tehnik
- 1 — KV obratni električar
- 1 — KV zidar
- 1 — PK brusilec
- 1 — PK delavec
- 1 — PK kovač
- 1 — PK rezkalec
- 2 — NK delavca

Odjavljeni delavci:

- 1 — SS metalurški tehnik
- 1 — SS strojni tehnik
- 1 — SS gimnazija
- 5 — KV ključavničarjev
- 1 — KV elektromehanic
- 2 — 2 KV kalilca
- 1 — KV obr. električar
- 1 — KV strugar
- 1 — KV valjavec o. p.
- 2 — KV žarilca o. p.
- 1 — PK delavec
- 9 — NK delavcev

Naš upokojenec

Leopold Jelen, rojen 12. septembra 1919, zaposlen v železarni od 9. oktobra 1945 dalje v obratu valjarne. Star. upok. 29. februarja 1976

ZAHVALA

Ob smrti moža in očeta Mirka Pisarja se iskreno zahvaljujemo odboru ZB Ravne na Koroškem za venco in tov. Karlu Polancu za poslovilne besede. Sodelavcem ŽR — obrat industrijskih nožev, jeklovleka, varnostne službe, čistilnice, kadrovske službi in vojaški evidenci, livarni Vuzenica in gostinskemu podjetju Viator in vsem sorodnikom, sosedom, znancom in prijateljem za darovano cvetje in venco iskrena

hvala. Hvala g. dekanu in tov. Ajnziku za poslovilne besede.

Vsem, ki sta ga pospremili na njegovi zadnji poti še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena, sinovi in hčerke z družinami.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem remontne delavnice za izkazano pozornost in lepo darilo.

Vsem še enkrat iskrena hvala in mnogo delovnih uspehov.

Leopold Jelen

Dopisujte

V Informativni fužinar

V času odsotnosti nadomestuje glavnega urednika član uredniškega odbora Jože Sater.